

Pla d'educació ambiental del Consell Comarcal del Garraf

Consell Comarcal del Garraf

juliol de 2026

Núm. Expedient: 2025/0034319

Direcció del treball

Oficina d'Educació per la Transició Ecològica de l'Àrea d'Acció Climàtica i Transició Energètica de la Diputació de Barcelona

Empresa o equip redactor

Implícita – Pedagogia Ecosistèmica

Noms i cognoms

Alba Sanuy Puche

Dades de contacte

www.implicita.cat

info@implicita.cat

ÍNDEX

RESUM EXECUTIU	5
1. INTRODUCCIÓ.....	10
2. MARC CONCEPTUAL I DIAGNOSI: ON SOM?	11
2.1 MARC CONCEPTUAL DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL	11
2.1.1. Definició de l'educació ambiental	11
2.1.2. Les visions de l'EA	12
2.1.3. L'agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible	17
2.1.4. Els ODS	19
2.1.5. Educació per als ODS. Objectius d'aprenentatge	21
2.2. MARC AMBIENTAL DE LA COMARCA	25
2.2.1. Context sociogeogràfic	25
2.3. DIAGNOSI DE L'ESTAT DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL AL GARRAF	30
2.3.1. Antecedents en la realització d'activitats d'EA del Consell Comarcal del Garraf	30
2.3.2. Taules resum de les activitats existents	39
2.3.3. Oferta d'activitats d'Educació Ambiental al Garraf d'altres administracions	41
2.4 PROCÉS PARTICIPATIU	50
2.4.1 Descripció global del procés	50
2.4.2 Agents implicats.....	50
2.4.3 Instruments metodològics.....	51
2.4.4 Resultats	51
2.4.5 Proposta d'activitats a mantenir, mirada de futur	53
2.5 CONCLUSIONS - DAFO.....	55
3 CONCEPTUALITZACIÓ:	56
3.1 MISSIÓ I VISIÓ	56
3.2 OBJECTIUS	56
3.2.1 Objectius generals	56
3.2.2 Objectius específics	57
3.3 ÀMBIT TEMÀTIC	57
3.4 METODOLOGIA	59
3.4.1. Educació per la Terra	59
3.4.2 L'Educació Viva	59
3.4.3. Pedagogia activa.....	60

3.5	PÚBLICS	60
3.6	ACCIONS DEL PLA	61
3.6.1	Descripció detallada de les accions	65
4.	IMPLEMENTACIÓ: COM HO FAREM?	87
4.1	PLA D'ACCIÓ	87
4.2.	GOVERNANÇA	94
4.3.	PRESSUPOST	94
4.4.	SEGUIMENT I AVALUACIÓ	96
4.4.1	Revisió anual d'accions realitzades	96
4.4.2	Revisió final en acabar la vigència del pla	96
4.5.	COMUNICACIÓ	100
4.5.1	Activitats i recursos destinats als centres educatius	100
4.5.2	Activitats i recursos destinats al públic familiar i la ciutadania	101
5.	ANNEXOS	102

RESUM EXECUTIU

El Pla d'Educació Ambiental del Consell Comarcal del Garraf estableix el marc estratègic que guiarà les polítiques, projectes i activitats d'educació ambiental impulsades pel Servei de Medi Natural i Litoral fins a l'any 2030, en coherència amb els reptes ambientals del territori, les necessitats municipals i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

L'objectiu principal del Pla és dotar el Consell Comarcal del Garraf d'un marc estratègic i coherent d'actuació que orienti les accions de sensibilització, educació i participació ambiental, amb una especial atenció a la conservació de la biodiversitat i al foment del coneixement, la valoració, l'estima i la cura de l'entorn natural i litoral de la comarca.

Els objectius específics inclouen:

- Ordenar i millorar l'oferta existent d'activitats educatives.
- Adaptar els recursos educatius a les necessitats dels diferents públics.
- Promoure la corresponsabilitat ciutadana en la conservació del territori.
- Reforçar la coordinació amb ajuntaments, centres educatius i entitats.
- Garantir la vinculació curricular de les activitats escolars.
- Potenciar metodologies participatives i d'aprenentatge-servei.
- Integrar els ODS en el conjunt de les actuacions educatives.

La filosofia del Pla es basa en una visió central: l'educació ambiental ha de capacitar les persones per actuar, individualment i col·lectivament, davant dels reptes ambientals presents i futurs.

1. Diagnosi territorial i educativa

La comarca del Garraf presenta unes característiques que la converteixen en un territori especialment adequat per desenvolupar programes d'educació ambiental vinculats a la biodiversitat, el litoral i la conservació del patrimoni natural.

Amb una superfície de 185 km² i una població superior als 161.000 habitants, la comarca disposa d'un important patrimoni natural, amb prop del 60% de la superfície ocupada per masses forestals i tres grans espais naturals protegits: el Parc del Garraf, el Parc d'Olèrdola i el Parc del Foix. També destaca la importància dels ecosistemes costaners i marins, especialment l'espai marí de les Costes del Garraf i les praderies de posidònia.

La diagnosi posa de manifest diversos reptes:

- Presència d'actituds incíviques vinculades a l'abandonament de residus.

- Necessitat de reforçar la connexió de la població amb la natura.
- Demanda creixent d'activitats relacionades amb el canvi climàtic, la biodiversitat i la salut ambiental.

En paral·lel, s'identifiquen importants oportunitats derivades de la sensibilitat social creixent envers les qüestions ambientals i de la bona predisposició dels ajuntaments i centres educatius per treballar conjuntament.

2. Diagnosi de l'educació ambiental a la comarca

L'anàlisi de les activitats desenvolupades fins ara mostra una trajectòria consolidada del Servei de Medi Natural i Litoral. Durant el 2025 es van registrar 928 participants en activitats educatives escolars i 425 participants en projectes d'Aprenentatge i Servei (APS), xifres que evidencien una bona implantació territorial.

Entre els punts forts destaquen:

- Àmplia diversitat de formats educatius.
- Xarxa estable de col·laboració amb els municipis.
- Oferta consolidada de projectes d'Aprenentatge i Servei.
- Integració dels ODS en la majoria de les activitats.

Entre els aspectes de millora s'identifiquen:

- Necessitat de millorar la comunicació i difusió.
- Cobertura limitada dels públics d'Educació Infantil.
- Infrarepresentació dels continguts relacionats amb la gestió ambiental.
- Necessitat d'actualitzar alguns recursos pedagògics i metodologies.

El procés participatiu realitzat amb els sis municipis reforça demandes vinculades a:

- **Biodiversitat local:** Els municipis manifesten la necessitat d'incrementar les activitats de descoberta i valorització de la flora, la fauna i els espais naturals del Garraf. Es considera prioritari promoure el coneixement de les espècies i ecosistemes locals per reforçar la seva conservació i la vinculació emocional de la ciutadania amb el territori.
- **Vinya i paisatge agrari:** Es reclama potenciar activitats que posin en valor la vinya, l'activitat agrària tradicional i el paper dels pagesos en la configuració del paisatge comarcal. Aquest enfocament permet relacionar patrimoni natural, cultura, alimentació de proximitat i sostenibilitat territorial.
- **Prevenició d'incendis:** Els ajuntaments identifiquen la sensibilització sobre el risc d'incendi forestal com un àmbit estratègic, atesa la gran superfície forestal de la comarca. Es planteja reforçar el

coneixement de les mesures de prevenció, la gestió forestal sostenible i la corresponsabilitat ciutadana en la protecció dels boscos.

- **Turisme sostenible:** Es posa de manifest la necessitat de compatibilitzar l'activitat turística amb la conservació dels espais naturals i litorals del Garraf. Les actuacions educatives haurien de fomentar comportaments respectuosos entre visitants i residents, així com divulgar els valors ambientals del territori.
- **Litoral:** Els municipis costaners demanen ampliar les propostes vinculades als ecosistemes marins i litorals, amb especial atenció a la posidònia, la biodiversitat marina i la problemàtica dels residus al mar. També es considera important donar a conèixer el valor ecològic de les platges, les costes i els espais marins protegits.
- **Ciència ciutadana:** Es detecta interès per incorporar projectes que permetin a la ciutadania participar activament en l'observació i el seguiment del medi natural. Aquest tipus d'iniciatives es consideren una eina útil per generar coneixement, implicació social i corresponsabilitat en la conservació de la biodiversitat.
- **Emergència climàtica:** Els municipis expressen la necessitat de reforçar les activitats educatives que ajudin a entendre les causes, impactes i conseqüències de l'emergència climàtica a escala local. Es considera prioritari promoure la conscienciació i la capacització de la ciutadania per adoptar mesures de mitigació i adaptació davant dels efectes del canvi climàtic sobre els ecosistemes, el litoral i la qualitat de vida de les persones.

3. Model educatiu i estratègia d'actuació

El Pla adopta una visió integral de l'educació ambiental basada en cinc enfocaments complementaris:

- **L'entorn com a aula:** Utilitza l'entorn natural i urbà com a espai d'aprenentatge directe, afavorint la descoberta dels valors naturals i patrimonials del territori. Parteix de la idea que conèixer l'entorn és el primer pas per estimar-lo i protegir-lo.
- **L'entorn com a ecosistema:** Entén la comarca com un sistema complex on natura, persones i activitats econòmiques estan interrelacionades. Promou la comprensió científica dels processos ecològics per fomentar decisions i comportaments més sostenibles
- **Els problemes ambientals:** Dona a conèixer les principals problemàtiques ambientals del territori, com la pèrdua de biodiversitat, els residus o el canvi climàtic. L'objectiu és generar consciència crítica i motivar la ciutadania a implicar-se en la seva resolució
- **La gestió ambiental:** Explica les actuacions i mesures de gestió que duen a terme les administracions i promou hàbits responsables entre la ciutadania. Se centra a proporcionar coneixements pràctics perquè les persones col·laborin activament en la conservació dels recursos i la sostenibilitat
- **La transformació de l'entorn:** Impulsa la participació activa de la ciutadania en processos de millora i conservació del territori. Aposta per l'aprenentatge a través de l'acció col·lectiva, fomentant la corresponsabilitat, la innovació i la capacitat de generar canvis positius en l'entorn.

En resum, la proposta considera especialment rellevant avançar cap a metodologies que no només informin, sinó que promoguin la participació activa i la transformació social.

L'estratègia educativa gira entorn de diversos eixos:

- **Coneixement i estima de l'entorn:** Promou la descoberta directa dels espais naturals, litorals i agraris del Garraf per generar un vincle emocional amb el territori. Parteix de la idea que conèixer els valors naturals i patrimonials és la base per afavorir-ne la protecció i la corresponsabilitat ciutadana
- **Conservació de la biodiversitat:** Fomenta el coneixement de les espècies, hàbitats i ecosistemes de la comarca, així com de les amenaces que els afecten. Les accions educatives busquen sensibilitzar la ciutadania i implicar-la activament en la preservació del patrimoni natural.
- **Salut planetària:** Destaca la interdependència entre la salut humana i la salut dels ecosistemes, posant en relleu els beneficis ambientals, socials i emocionals d'un entorn natural ben conservat. Promou hàbits i actituds que contribueixin al benestar de les persones i del conjunt del planeta.
- **Adaptació i mitigació del canvi climàtic:** Pretén ajudar la ciutadania a comprendre els impactes locals de l'emergència climàtica i les mesures necessàries per reduir-ne les causes i efectes. Les activitats fomenten tant els canvis d'hàbits quotidians com la capacitat d'adaptació dels territoris i les comunitats.
- **Participació ciutadana:** Impulsa la implicació activa de la població en processos de millora ambiental, voluntariat, ciència ciutadana i projectes comunitaris. L'objectiu és passar de la sensibilització a l'acció, fomentant una ciutadania més conscient i compromesa amb el seu entorn.
- **Custòdia i conservació del territori:** Promou la corresponsabilitat entre administracions, entitats i ciutadania en la protecció dels espais naturals i litorals del Garraf. Aquest eix posa l'accent en la conservació activa, la gestió sostenible dels recursos i la cura continuada del patrimoni natural comú.

Metodològicament, el Pla aposta per l'Educació per la Terra, l'Educació Viva, la pedagogia activa i l'aprenentatge experiencial, afavorint activitats vivencials, participatives i vinculades al territori.

4. Programa d'accions i implementació

El Pla planteja una combinació d'accions de consolidació, actualització i innovació.

Entre les actuacions prioritàries destaquen:

- Actualització curricular de totes les activitats.
- Incorporació de noves propostes com "Veus del Mar".
- Redisseny de recursos existents com "Veus de la Terra" i "Rastres i petjades".
- Adaptació de l'Ecobagul Viatger per diferents nivells educatius.

- Incorporació progressiva de projectes de ciència ciutadana.
- Revisió de l'estratègia de comunicació.
- Consolidació de les activitats obertes a la ciutadania.

La implementació s'organitza per nivells de prioritat entre 2027 i 2030, amb una revisió anual de resultats, indicadors i grau d'execució.

El model de governança situa el Servei de Medi Natural i Litoral com a òrgan coordinador, amb el suport dels ajuntaments, centres educatius, equipaments ambientals, entitats i agents del territori.

Conclusions

El Pla d'Educació Ambiental del Garraf constitueix una eina estratègica per consolidar una política educativa i ambiental comarcal coherent, participativa i orientada a resultats. El document combina una diagnosi rigorosa, una visió educativa actualitzada i un conjunt d'accions realistes i adaptades a les necessitats del territori.

La proposta aposta per reforçar el vincle entre ciutadania i natura, potenciar la participació activa, ampliar l'impacte de les activitats educatives i contribuir als objectius de sostenibilitat de la comarca. El seu èxit dependrà de la capacitat de mantenir la cooperació entre administracions, centres educatius, entitats i ciutadania, així com d'assegurar recursos suficients per desplegar les actuacions previstes fins al 2030.

1.INTRODUCCIÓ

El Consell Comarcal del Garraf, a través del Servei de Medi Natural i Litoral, impulsa el present Pla d'Educació Ambiental com a instrument de referència per orientar, coordinar i reforçar les actuacions d'educació i sensibilització ambiental que es desenvolupen a la comarca.

El Pla s'ha elaborat a partir d'una diagnosi de la situació actual, de l'anàlisi dels principals reptes ambientals del territori i de les aportacions recollides durant el procés participatiu amb els ajuntaments i altres agents implicats. El seu objectiu és promoure el coneixement, la valoració, l'estima i la cura del medi natural i litoral del Garraf, contribuint a la conservació de la biodiversitat i al foment d'una ciutadania més compromesa amb la sostenibilitat.

Amb un horitzó temporal fins a l'any 2030, el document defineix els objectius, les línies estratègiques i les actuacions que han d'orientar l'acció educativa ambiental del Consell Comarcal del Garraf durant els propers anys.

Amb aquest document, el Garraf continua el camí cap a la sostenibilitat. Un camí ple de bifurcacions i noves oportunitats que es vol recórrer col·lectivament amb els centres educatius, les famílies, els joves, la gent gran i el conjunt de la ciutadania. Per fer-ho possible... neix aquesta proposta.

2.MARC CONCEPTUAL I DIAGNOSI: ON SOM?

2.1MARC CONCEPTUAL DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL

Aquest apartat descriu el marc conceptual en el qual es situa el pla d'educació ambiental. S'inclou la definició de l'educació ambiental i per tant, l'objectiu principal d'aquesta, els 5 enfocaments principals de l'educació ambiental i el paraigües sota el qual es pot desenvolupar a nivell local: l'Agenda 2030, Pla Clima Local i els Objectius per al Desenvolupament Sostenible.

2.1.1. Definició de l'educació ambiental

Documents d'àmbit internacional, com la Carta de Belgrad (Seminari Internacional d'Educació Ambiental, 1975) o la Declaració de Moscou (Congrés Internacional d'Educació i Formació sobre Medi Ambient, 1987) defineixen **l'educació ambiental** com aquella que ha d'ajudar les persones a prendre consciència, a aprendre coneixements, destreses i valors i a adquirir experiència i determinació, tot plegat a fi de «**capacitar per actuar**, individualment i col·lectivament, **en la resolució dels problemes ambientals** presents i futurs».

La UNESCO, per la seva banda, defineix **l'educació per a la sostenibilitat** com aquella que té per objectiu ajudar a les persones a desenvolupar les actituds, competències, perspectives i coneixements per a prendre decisions ben fonamentades i actuar en pro del seu propi benestar i dels altres, ara i en el futur. Aquesta definició la realitza en el marc dels **Objectius per al Desenvolupament Sostenible**, concretament el número 4: Educació de qualitat.

Al fil d'aquesta definició i objectiu, un pla d'educació ambiental municipal ha de capacitar a la ciutadania per prendre decisions, incorporar nous hàbits de consum i models socials, prendre consciència de la petjada ecològica vinculada a l'activitat diària i per fer-ho és necessari aportar coneixements científics i rigorosos, fugint dels missatges catastrofistes i fomentant aquells que aporten accions que la ciutadania pot implementar en el seu dia a dia.

2.1.2. Les visions de l'EA

L'aplicació del concepte sempre ha implicat l'existència d'un enfocament **instrumental**, vinculant l'educació ambiental amb la gestió ambiental local i al servei de, centrada en la naturalesa biofísica de l'entorn, i un enfocament **emancipador**, que cerca reconstruir les relacions entre la societat, les persones, l'economia i la natura, i que vincula l'educació ambiental amb l'acció política més transformadora.

L'educació ambiental té un enfocament instrumental, però també emancipador.

Per tant, a la definició anterior, caldria afegir avui en dia una concepció més àmplia dels reptes ambientals en termes de relació amb elements socials, econòmics i culturals, i una relació amb la natura basada en la interdependència.

Així doncs, es poden establir cinc maneres principals d'entendre i de fer educació ambiental a les ciutats i pobles, a partir del model de referència que van crear Jaume Terrades i altres als anys 70 i posteriors sobre educació ambiental a la natura i l'adaptació del model al context urbà a càrrec de Teresa Franquesa.¹

Es resumeixen en:

1. L'entorn urbà com a aula.
2. L'entorn urbà com a ecosistema.
3. Els problemes ambientals de l'entorn.
4. La gestió ambiental de l'entorn
5. La transformació de l'entorn.

L'entorn urbà com a aula

Els programes que es poden agrupar en aquest enfocament són aquells que veuen l'entorn urbà, les ciutats i els pobles des del punt de vista del conjunt, com un **objecte de coneixement i que l'usen com a recurs, escenari i aula**. Aquests programes posen l'entorn a disposició de l'educació, entenent que tot el que hi ha a en aquest entorn – més enllà d'una aula – es pot relacionar amb temàtiques ambientals diverses de forma aïllada i concreta i servirà com a font d'aprenentatge directa, de manera que els i les educadores **usen elements de l'entorn natural i urbà per facilitar els**

¹ PER SABER-NE MÉS: Aquest apartat està adaptat del capítol "Sobre educació ambiental urbana. Una visió des de Barcelona". Teresa Franquesa i Codinach. Ajuntament de Barcelona Del llibre Educació ambiental. D'on venim? Cap a on anem? . Diputació de Barcelona (2017)

aprenentatges que cal fer a l'escola i en àmbits d'educació no formal.

Els programes enquadrats en aquest corrent faciliten l'ús de l'entorn per a l'aprenentatge de primera mà i tenen com a objectiu millorar el coneixement de la població en general de l'entorn proper, particularment dels valors patrimonials, amb la idea de fons que "cal conèixer per estimar".

L'entorn urbà com a ecosistema

El fet de mirar les ciutats i els pobles com un territori físic delimitat i identificable i com un ecosistema ens permet **entendre el seu metabolisme**. Amb aquest enfocament posem l'accent en que les ciutats i pobles no són alienes a la natura ni al canvi climàtic, i són sistemes ecològics complexos que funcionen en base a un intercanvi d'energia i material. Per això, es considera clau estendre aquesta visió ecosistèmica entre la ciutadania, per tal que tingui criteri i pugui influir en les decisions sobre gestió dels recursos, la planificació i altres aspectes de la governança. Conèixer el funcionament de l'ecosistema implica comprendre també les interrelacions que es donen entre les diferents espècies de la ciutat o poble i ocupar el nostre lloc com espècie, sense posicionar-nos per sobre de cap altra.

En aquest enfocament els programes d'educació ambiental pretenen ajudar a comprendre el funcionament de la "ciutat" o la "comarca" des de la ciència ecològica. El rerefons és «si entenc el funcionament del sistema, sabré viure-hi de manera que eviti disfuncions».

Els problemes ambientals de l'entorn

Els programes educatius que s'hi emmarquen pretenen donar a conèixer aquestes problemàtiques per tal que la gent en prengui consciència i contribueixi a evitar-les. Es tractava d'**evidenciar els problemes i la necessitat de trobar-hi solució**, una solució que comporta sempre canvis d'hàbits personals i col·lectius. Actualment, en molts dels programes d'educació ambiental urbana que els ens locals ofereixen i que inclouen activitats on es poden llegir intencionalitats relacionades amb el fet de «conscienciar l'alumnat sobre els problemes ambientals de l'entorn urbà».

Els programes que responen a aquest corrent evidencien els problemes ambientals amb l'objectiu de fer prendre consciència de la seva existència i de les seves conseqüències. El rerefons és «si conec els problemes, els voldré resoldre».

La gestió ambiental de l'entorn

Una línia de programes formatius destinats a **explicar la gestió ambiental que fan les administracions** i a demanar a la ciutadania que faci la part que li pertoca. Hi ha propostes educatives que susciten la reflexió dels destinataris entorn de la complexitat de la gestió dels residus; del

consum d'energia o d'aigua; de la gestió i manteniment del verd urbà; i apunten a incrementar la seva responsabilitat. La major part de la resta d'iniciatives se centren a divulgar normes i bones pràctiques, justificar i descriure els comportaments esperats per part del destinatari i instruir-lo sobre maneres concretes d'actuar. El nou repte que suposa l'emergència climàtica i els canvis individuals que implica assumir per part de la ciutadania, tant en accions de mitigació com d'adaptació, també formaria part d'aquest enfocament.

L'objectiu dels programes d'aquest corrent és ensenyar comportaments concrets idonis que facilitin la gestió col·lectiva. El rerefons és «si sé què he de fer i com fer-ho, ho faré bé».

La transformació de l'entorn

Assumir la corresponsabilitat ens portarà a crear conjuntament una visió de futur i a dissenyar les ciutats, els pobles que volem, en un procés que fem entre totes les persones i en el qual aprenem conjuntament. Només si comprenem parcialment la manera com s'han de gestionar les ciutats i els pobles en el seu conjunt i comprendrem que tothom pot participar en la construcció de noves maneres de dissenyar i de fer. Es tracta d'un plantejament ambiciós, en el qual **acció comunitària i educació ambiental es vinculen**, de manera que, tant com el resultat de l'acció, interessa l'aprenentatge del procés per identificar el problema, cercar alternatives, crear consens, dissenyar la solució, planificar, executar i avaluar.

Els programes d'aquest corrent volen apoderar les persones perquè participin a imaginar una entorn millor i a fer-lo possible implicant-nos en processos d'aprenentatge/acció. El rerefons és «si em sento part del meu entorn i me'n faig responsable, m'implicaré en la recerca de solucions a problemes canviants». I, afegim, encara més: si sento que l'entorn forma part de mi, i em constitueix, voldré preservar-lo i mantenir-lo en les millors condicions possibles, perquè sé que això repercuteix en la meua salut, el meu benestar i, per extensió, en la meua vida.

Amb aquest objectiu, segurament, el darrer dels cinc enfocaments ens proposa la millor estratègia: **acompanyar les persones en processos d'aprenentatge/acció, en els quals aprenem tot fent**. Tot i que aquest enfocament no es pot fer de manera aïllada sense treballar amb els anteriors, sobretot amb el primer, que ens porta a sentir-nos part de la natura i de l'ecosistema.

Per tant, cal una combinació **dels millors elements de totes les visions**: la curiositat per la descoberta de l'entorn (quins elements generen més emissions de gasos d'efectes hivernacle i quins reben més impactes del canvi climàtic), la valoració del patrimoni, la comprensió de l'entorn urbà com a sistema complex (els fluxos de d'energia, aigua i residus), la identificació dels impactes que els humans provoquen en els sistemes naturals i dels problemes que el deteriorament del medi ambient causa en els humans (emergència climàtica, pèrdua de biodiversitat, salut i qualitat de vida), la formació de bons hàbits quotidians i la discussió crítica dels valors que guien el nostre estil de vida (estalvi, eficiència energètica, transició energètica justa...).

A continuació es resumeixen els 5 enfocaments i es ressalten els millors elements de cadascun:

Enfocament	Objectiu	Rerefons	Concepte clau	Resultat esperat	Punts forts
L'entorn com a aula	Millorar el coneixement del propi entorn	Si conec el meu entorn, l'estimaré	Valoració	Defensa i conservació del patrimoni	Vivència, emoció, sentir-se part de la natura.
L'entorn com a ecosistema	Comprendre el funcionament de la natura des de la ciència	Si entenc el funcionament del sistema, podré evitar disfuncions	Comprensió	Comportament basat en coneixement científic	Rigor científic Comprensió i acceptació de la complexitat
Els problemes ambientals	Prendre consciència dels problemes ambientals	Si conec els problemes, voldré solucionar-los	Conscienciació	Denúncia Activisme	Identificació impactes dels humans sobre els ecosistemes naturals i dels reptes.
La gestió ambiental	Ensenyar comportaments adequats i promoure canvis d'hàbits	Si conec solucions concretes, col·laboraré a implementar-les	Col·laboració	Canvis en accions quotidianes i estil de vida personal	Formació de bons hàbits quotidians i discussió crítica dels valors que guien l'estil de vida.
La transformació de l'entorn	Apoderar per participar en processos de canvi	Si em sento partícip del meu entorn, m'implicaré en explorar solucions	Participació	Corresponsabilitat Proactivitat Innovació	Capacitació per explorar, imaginar i redefinir com viure millor.

Tot i que aquests cinc enfocaments o maneres de fer educació ambiental urbana han anat sorgint successivament en el temps, no s'han substituït l'un a l'altre, sinó que conviuen en el moment actual.

Tots els enfocaments es vinculen a l'objectiu de **prendre consciència** del medi del qual formem part i dels seus problemes. També es vinculen amb l'objectiu d'**adquirir coneixements**. El primer enfocament cerca sobretot el coneixement general de l'entorn i un sentiment de pertinença, el segon persegueix una comprensió fonamental de l'entorn en la seva globalitat, com a sistema, i el tercer enfoca cap als problemes que hi tenen relació, així com al paper de la ciutadania en aquest entorn. El quart, anomenat gestió de la ciutat, se centra especialment en **l'aprenentatge de destreses i de pràctiques** destinades a evitar o resoldre problemes concrets i també a promoure valors socials favorables a aquests comportaments. El cinquè hi afegeix l'aprenentatge de destreses relatives a desenvolupar un procés d'innovació i de transformació col·lectiva, i és el que més clarament apunta a **guanyar experiència i determinació**, ja que proposa **aprendre a través de la participació** en projectes reals o en situacions d'aprenentatge.

Ara bé, tots aquests coneixements, destreses i valors, com també l'experiència i la determinació guanyada, han de servir per «capacitar per actuar, individual i col·lectivament, en la resolució dels problemes ambientals presents i futurs». Aquest és un criteri fonamental per mesurar la validesa dels programes educatius i és, segon Teresa Franquesa, el propòsit que ha de motivar i orientar la intervenció com a educadores ambientals: **capacitar per actuar**.

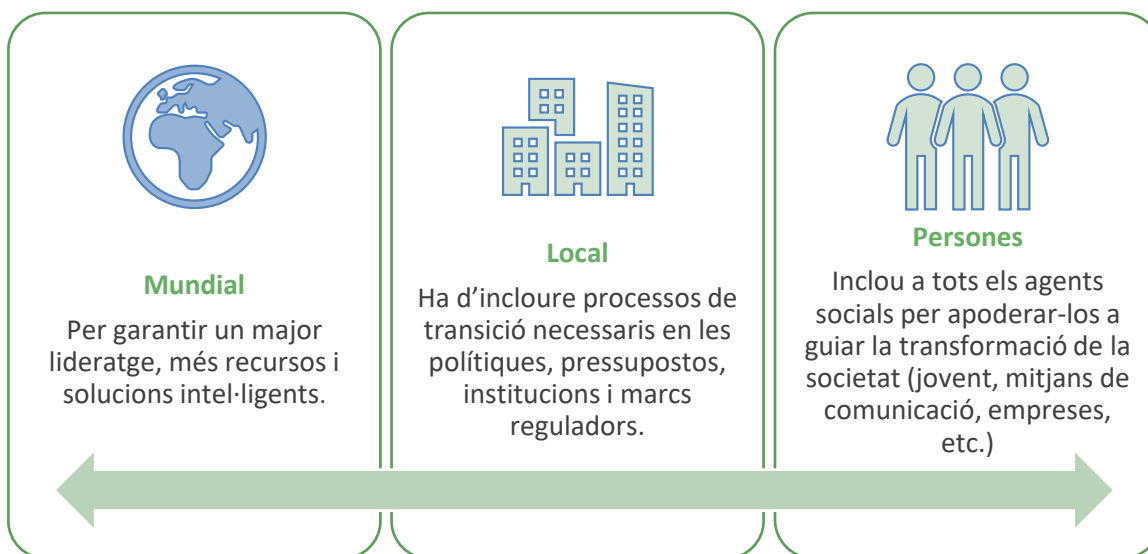
2.1.3. L'agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible

Al setembre de 2015, i amb l'acord històric de 193 països, l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible i els seus 17 objectius de desenvolupament sostenible (ODS), com a instrument global amb un ampli abast i una importància sense precedents.

Com a compromís mundial, busca que tots els estats es proposin fermament posar fi a la pobresa i la fam, a combatre les desigualtats, protegir els drets humans, especialment de les persones més excloses i de major vulnerabilitat, promoure la igualtat de gènere i l'apoderament de les dones i les nenes, construir societats pacífiques, justes i inclusives i garantir una protecció resilient del planeta i dels seus recursos naturals.

Aquesta agenda marcarà l'acció global pel desenvolupament fins a l'any 2030 i configura un full de ruta d'actuació connectat entre sí per a assolir un objectiu comú: el desenvolupament mundial sostenible.

Alhora, estableix tres nivells d'acció:

L'Agenda 2030 es caracteritza pels següents principis fonamentals:

UNIVERSALITAT

- Té un **abast universal** i encomana a tots els països, independentment dels seus nivells de renda i la seva situació en matèria de desenvolupament, que contribueixin a un esforç global a favor del desenvolupament sostenible. L'Agenda s'aplica amb caràcter permanent i a tots els països i contextos.

NO DEIXAR NINGÚ ENRERE

- Pretén redundar en **benefici de tots i totes** i es compromet a no deixar ningú enrere, arribant a totes aquelles persones necessitades i marginades, siguin on siguin, per tal de respondre a problemes i vulnerabilitats específics. Aquesta missió genera una demanda sense precedents de dades locals desglossades per analitzar els resultats i fer un seguiment dels progressos.

INTERCONNEXIÓ I INDIVISIBILITAT

- Se sustenta a la **natura interconnectada i indivisible dels seus 17 ODS**. És crucial que totes les entitats responsables de la consecució dels ODS els abordin íntegrament, en comptes d'enfocar-los com una llista d'objectius individuals entre els quals es pot triar.

INCLUSIÓ

- Fa una **crida a la participació** de tots els segments de la societat, independentment de la seva raça, gènere, grup ètnic i identitat, perquè contribueixin a la seva aplicació.

COOPERACIÓ I ALIANCES

- Fa una crida a la **creació d'aliances entre múltiples parts** interessades per a la mobilització i l'intercanvi de coneixements, experiència, tecnologia i recursos financers que contribueixin a la consecució dels ODS a tots els països.

Però, què entenem per “**desenvolupament sostenible**”? Les Nacions Unides el defineixen com “el desenvolupament capaç de satisfer les necessitat del present sense comprometre la capacitat de les futures generacions per satisfer les seves necessitats i, exigeix per tant, esforça concentrat en construir un futur inclusiu, sostenible i resiliència per a les persones i el planeta”.¹

Així mateix indica que per aconseguir-ho són necessaris tres pilars bàsics: el creixement econòmic, la inclusió social i la protecció del medi ambient. Aquests tres pilars, en realitat estan estretament vinculats i per aconseguir el benestar de les persones i la societat, tots tres són essencials.

¹ [Nacions Unides. Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible](#)

2.1.4. Els ODS

Els Objectius per al Desenvolupament Sostenible (ODS) són disset objectius de caràcter ambiental, social i econòmic que guien la implementació de l'Agenda 2030. Tots els objectius estan relacionats entre sí, és a dir, per avançar en un cal avançar també en d'altres. Volen ser unes fites concises, fàcils de comunicar, orientades a l'acció i aplicables a tots els països.

Els ODS incideixen en **cinc esferes** d'importància crítica de l'Agenda, les anomenades **5 P**:

- **Persones (People).** Posar fi a la pobresa i la fam en totes les seves formes i assegurar la dignitat i la igualtat de totes les persones.
 - ODS 1. Fi de la pobresa; ODS 2. Fam zero; ODS 3. Salut i benestar; ODS 4. Educació de qualitat; ODS 5. Igualtat de gènere
- **Planeta (Planet).** L'Agenda 2030 pretén protegir els recursos naturals del planeta i combatre el canvi climàtic per assegurar un ambient digne per a les generacions futures.
 - ODS 6. Aigua neta i sanejament; ODS 12. Producció i consum responsables; ODS 13. Acció pel clima; ODS 14. Vida submarina; ODS 15. Vida d'ecosistemes terrestres
- **Prospérité (Prosperity).** Assegurar que tothom pugui gaudir d'una vida pròspera i plena en harmonia amb la natura.
 - ODS 7. energia neta i assequible; ODS 8. Treball decent i creixement econòmic; ODS 9. Indústria, innovació i infraestructures; ODS 10. Reducció de desigualtats; ODS 11. Ciutats i comunitats sostenibles
- **Pau (Peace).** Fomentar societats pacífiques, justes i inclusives.
 - ODS 16. Pau, justícia i institucions sòlides
- **Partenariat (Partnership).** Implementar l'Agenda 2030 a través d'aliances globals sòlides.
 - ODS 17. Aliança per assolir els Objectius

Cada ODS inclou unes fites (en total 169) que contribueixen al seu compliment.

A trets generals, els principals ODS que poden relacionar-se amb el Pla d'Educació Ambiental

del Consell comarcal del Garraf són:

	ODS	FITES (A NIVELL DEL CONSELL COMARCAL)
	Salut i benestar	3.4 Incrementar programes de promoció d'hàbits saludables per promoure la salut física, mental i emocional i el benestar.
	Educació de qualitat	4.7 Garantir que tot l'alumnat adquireixi els coneixements teòrics i pràctics necessaris per promoure el desenvolupament sostenible.
	Ciutats i comunitats sostenibles	11.4 Redoblar els esforços per protegir i salvaguardar el patrimoni cultural i natural.
	Acció pel clima	11.3 Millorar l'educació, la sensibilització i la capacitat ciutadana i institucional pel que fa a la mitigació i adaptació al canvi climàtic.
	Vida submarina	14.1 Prevenir i reduir significativament la contaminació marina de tota mena i, en particular, l'ocasionada per activitats terrestres.
	Vida d'ecosistemes terrestres	15.4 Vetllar per la conservació dels ecosistemes muntanyosos, en particular, de la seva diversitat biològica. 15.5 Reduir la degradació dels hàbitats naturals, aturar la pèrdua de la diversitat biològica i protegir les espècies amenaçades.

2.1.5. Educació per als ODS. Objectius d'aprenentatge

Les accions d'educació ambiental tenen potencial per abordar una sèrie de competències educatives i objectius d'aprenentatge rellevants per a l'entorn educatiu. Totes aquestes competències i objectius d'aprenentatge serveixen de guia tant a l'execució de projectes d'educació i sensibilització ambiental, com als educadors i educadores ambientals que executen les accions i al professorat a qui van dirigides les activitats pels seus alumnes.

A continuació es descriuen les competències clau per a la sostenibilitat i els objectius d'aprenentatge (cognitiu, socioemocional i comportamental), que tenen relació amb el Pla d'educació ambiental del Consell comarcal del Garraf.

Competències clau per a la sostenibilitat

Existeix un acord general que la ciutadania ha de tenir unes competències clau sobre sostenibilitat que li permeti comprometre's d'una manera constructiva i responsable amb el món actual. Les que tenen relació amb el Pla d'educació ambiental del Consell comarcal del Garraf són les següents:

COMPETÈNCIES DE PENSAMENT SISTÈMIC

- Capacitat de reconèixer i comprendre les relacions dins d'un ecosistema: conèixer les espècies que hi viuen i de quina manera estan relacionades.
- Capacitat d'analitzar l'entorn des d'un punt de vista de sistema complex, incloent les causes ambientals, socials i econòmiques de l'actual model econòmic i els impactes o necessitats del territori.
- Capacitat d'afrontar la incertesa: entendre els possibles horitzons i efectes del canvi climàtic en funció de si superem l'augment dels 1,5º C o no.

COMPETÈNCIA PREVENTIVA

- La capacitat de comprendre i avaluar múltiples futurs - possible, probable i desitjable – i crear la pròpia visió d'un futur esperançador.
- Capacitat d'avaluar les conseqüències de les accions; i abordar els riscos i els canvis: l'impacte de les nostres accions individuals, ... les conseqüències de no actuar.

COMPETÈNCIA NORMATIVA

- Capacitat de comprendre i reflexionar sobre les normes i els valors subjacents a les accions pròpies: els beneficis socials, econòmics i ambientals de la cura i conservació del medi natural i litoral.

- Capacitat de negociar valors, principis i objectius de la sostenibilitat en contextos de conflicte, incertesa i contradiccions, en un context de crisi econòmica i climàtica: qui embruta el medi, qui el neteja, quin impacte té en les espècies que l'habiten, etc.

COMPETÈNCIA ESTRATÈGICA

- Capacitat de crear i aplicar col·lectivament accions innovadores que fomentin la sostenibilitat a escala local i més enllà.
- Conèixer les eines disponibles per posar en valor recursos alternatius de foment de la biodiversitat i conservació del medi (renaturalització, reforestació, restriccions d'accés, etc.)

COMPETÈNCIA DE COL·LABORACIÓ

- Capacitat d'aprendre, entendre i respectar els altres (empatia): posar en valor la diversitat d'espècies que conviu a la comarca del Garraf i posicionar l'espècie humana com una més que habita l'ecosistema.
- Capacitat d'abordar els conflictes en un grup; i facilitar la resolució de conflictes col·laborativa i participativa.
- Capacitat d'actuar col·lectivament en accions per a la conservació del medi natural i litoral.

COMPETÈNCIA DE PENSAMENT CRÍTIC

- Capacitat d'analitzar de manera crítica els usos de l'aigua, la contaminació i els interessos econòmics que en condicionen la gestió.
- La capacitat de qüestionar, reflexionar i prendre una posició en el discurs sobre la sequera, la necessitat d'actuar, retardar l'acció, no actuar o negar el problema.

COMPETÈNCIA DE CONSCIÈNCIA D'UN MATEIX

- Capacitat de reflexionar en la funció que un mateix té dins la comunitat local i la societat (global), avaluar constantment i continuar motivant les accions pròpies; i abordar els sentiments i els desitjos propis: vull consumir de tot i no estar pendent dels residus que genero, vull gaudir de l'entorn natural sa, etc.
- Capacitat de prendre consciència de l'impacte dels hàbits personals en la salut del medi natural i litoral.

COMPETÈNCIA DE RESOLUCIÓ DE CONFLICTES INTEGRADA

- Capacitat d'abordar conflictes relacionats amb la pèrdua de biodiversitat o la degradació del medi natural.

- Capacitat global d'aplicar diferents marcs de resolució de conflictes a problemes complexos de sostenibilitat i generar possibles solucions viables, inclusives i equitatives que promoguin el desenvolupament sostenible, tot integrant les competències assenyalades abans.

Objectius d'aprenentatge

Tot seguit es descriuen els objectius d'aprenentatge que les accions proposades en aquest Pla haurien de recollir, especialment en relació als ODS 3, 4, 11, 13, 14 i 15.

OBJECTIUS D'APRENTATGE COGNITIU

L'alumnat, la ciutadania comprèn:

- les dimensions socials, polítiques i econòmics de la salut dels humans i de la resta d'espècies i que la salut personal i la salut de l'ecosistema van de la mà (ODS 3).
- que l'educació pot ajudar a crear un món més sostenible, equitatiu i pacífic (ODS 4).
- les necessitats físiques, socials i psicològiques bàsiques de les persones i és capaç d'identificar com satisfer aquestes necessitats seu entorn urbà i natural proper (ODS 11).
- les principals conseqüències ecològiques, socials, culturals i econòmiques del canvi climàtic a escala local, nacional i mundial i comprèn com aquestes poden esdevenir factors que catalitzin i fomentin el canvi climàtic (ODS 13).
- les amenaces als sistemes oceànics, com la contaminació i la sobrepesca, i reconeix i pot explicar la fragilitat relativa de molts ecosistemes oceànics, com els esculls coral·lins i les zones hipòxiques mortes (ODS 14).
- els diversos fenòmens que amenacen la biodiversitat, com la pèrdua d'hàbitats, la desforestació, la fragmentació, la sobreexplotació i les espècies invasores, i pot relacionar aquestes amenaces amb la seva biodiversitat local (ODS 15).

OBJECTIUS D'APRENTATGE SOCIOEMOCIONAL

L'alumnat, la ciutadania és capaç de:

- Crear un compromís personal per promoure la salut i el benestar per a si mateix, per a la seva família i la resta d'espècies de l'ecosistema, plantejant-se, entre altres coses, treballar en qualitat de voluntari o professional en l'àmbit de la salut planetària (ODS 3).
- motivar i apoderar els altres perquè demanin i aprofitin les oportunitats d'educació ambiental a l'abast (ODS 4).
- sentir-se responsable dels impactes mediambientals i socials del seu estil de vida individual (ODS 11).
- d'animar els altres a protegir el clima (ODS 13).
- mostrar l'impacte que la humanitat té en els oceans (pèrdua de biomassa, acidificació, contaminació, etc.) i el valor d'uns oceans nets i sans (ODS 14).
- L'alumne és capaç de connectar amb les zones naturals locals i sentir empatia per la vida no-humana a la Terra (ODS 15).

OBJECTIUS D'APRENTATGE COMPORTAMENTAL

L'alumnat, la ciutadania és capaç de:

reclamar públicament i donar suport al desenvolupament de polítiques que fomentin la salut i el benestar dels ecosistemes (ODS 3).

d'aprofitar totes les oportunitats que li ha brindat l'educació al llarg de la vida i aplicar els coneixements adquirits a les situacions quotidianes per promoure el desenvolupament sostenible i la conservació del medi natural (ODS 4).

contribuir a crear una comunitat inclusiva, segura, resilient i sostenible (ODS 11).

d'actuar a favor de les persones i les espècies amenaçades pel canvi climàtic (ODS 13).

fer una campanya a favor d'ampliar les zones de veda i les reserves marines i protegir-les amb una base científica (ODS 14).

connectar amb els grups locals i treballar per la conservació de la biodiversitat a la

2.2. MARC AMBIENTAL DE LA COMARCA

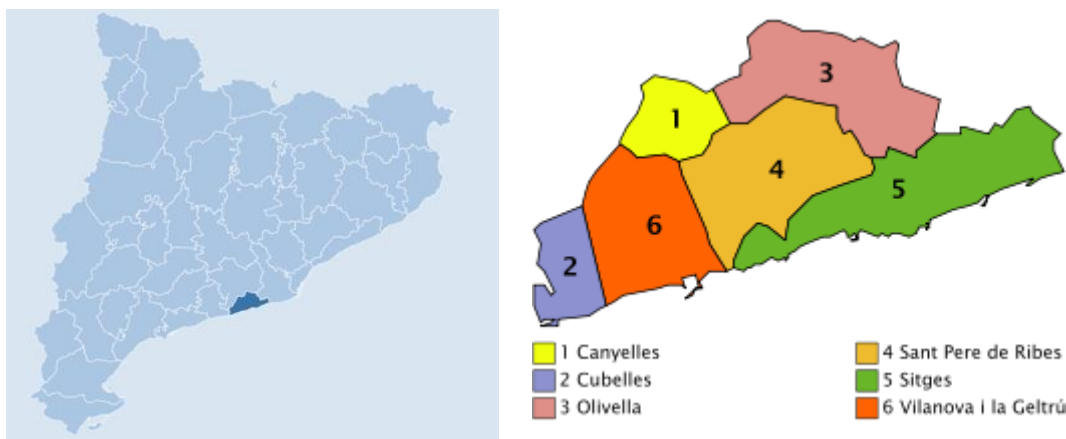
2.2.1. Context sociogeogràfic

2.2.1.1. Característiques bàsiques de la comarca

La comarca del Garraf té una superfície de 185,10 km², dels quals 139,35 km² són no urbanitzables.

Administrativament, delimita a l'est amb la comarca del Baix Llobregat, al nord amb l'Alt Penedès i a l'oest amb el Baix Penedès. Geogràficament, delimita al nord i en gran part de l'oest amb el Massís del Garraf i al sud amb el Mar Mediterrani. El 75% de la població es concentra a la plana del Garraf, que defineix les seves vores en el canvi de pendent del territori el qual adquireix un percentatge superior al 20%, límit permès legalment per a classificar àrees urbanitzables.

La comarca es divideix en sis municipis, quatre litorals i dos de muntanya. Els municipis que tenen costa són Cubelles (13,5 km²), Vilanova i la Geltrú (34 km²), Sant Pere de Ribes (40,8 km²) i Sitges (43,80 km²). Els dos municipis de muntanya són Canyelles (14,20 km²) i Olivella (38,8 km²).

Segons dades de l'Anuari d'Indicadors Socioeconòmics del Garraf (2024) la comarca ha viscut un notable augment de la població des de l'any 1900, quan tenia 18.905 habitants. A mesura que avançava el segle xx, la comarca va experimentar un creixement sostingut, especialment després dels anys 50, amb un salt destacable entre 1960 i 1980, on la població va créixer gairebé un 40%, aquest increment es va continuar produint fins a l'actualitat, amb un augment de gairebé el 40% entre 2001 i 2011, en aquests darrers anys, la comarca ha viscut un creixement més moderat, amb un augment del

4,95%, arribant als **161.907 habitants l'any 2024**, això reflecteix una estabilització després d'anys de creixement més accelerat, indicant una dinàmica demogràfica més equilibrada.

Garraf

Població 2024	161.907
Naixements 2024 (p)	971
Habitatges familiars 2021	82.475
PIB per habitant 2022 (p)	21.090
Habitatges iniciats 2024	1.167
Atur registrat 2024	7.387,3
Població que entén català 2011	134.184
Superfície 2024	185,11
Participació (Elec. municipals) 2019	62,3
Residus municipals per càpita 2021	1,65

La comarca presenta un predomini clar del bosc, que ocupa gairebé el 60% de la seva superfície (11.010 ha de les 18.511 totals). Les terres de conreu només presenten un 9,4% i les pastures són pràcticament inexistents (0,5%).

Pel que fa a la terra conreada (1.483 ha l'any 2023), el 73% correspon a conreus llenyosos i el 27% a herbacis. Dins dels conreus llenyosos, la vinya té un pes aclaparador amb 876 ha (81%), seguida per l'olivera i petites superfícies de fruiters i cítrics. Entre els conreus herbacis destaca el cultiu de farratges (276 ha) i hortalisses (82 ha). La vinya manté una presència destacada, amb 616 ha de varietats blanques (sobretot Xarel·lo i Moscatell) i 282 ha de varietats negres, on sobresurten *Merlot*, *Samsó* i *Cabernet Sauvignon*.

La ramaderia té un pes moderat, amb 91 explotacions registrades, l'oví i cabrum és l'activitat principal (5.518 places), seguit de l'aviram i l'apicultura. Cal destacar la presència de 20 explotacions apícoles, que representen gairebé el 22% del total. 13 La pesca és una activitat significativa a la comarca. L'any 2024 hi havia 56 embarcacions amb base a Vilanova i la Geltrú i Sitges, amb un arqueig total de 1.264 tones. A la llotja de Vilanova i la Geltrú s'hi van vendre més d'1,6 milions de quilos de peix, amb un valor superior als 7,3 milions d'euros. Sitges té una activitat testimonial (1.371 kg).

El Garraf acull tres espais naturals protegits: el **Parc del Garraf**, el **Parc d'Olèrdola** i el **Parc del Foix** i diversos espais d'interès comunitari. Entre ells destaca els **Colls i Miralpeix**, situat entre Sitges i Vilanova, un espai natural inclòs a la Xarxa

Natura 2000, que conserva hàbitats costaners de gran valor i és clau per a la connectivitat ecològica de la zona litoral. La comarca també compta amb l'espai marí Costes del Garraf, on es troben praderies de posidònia, fonamentals per a la salut del mar i l'alimentació de moltes espècies. Aquest espai acull fauna marina rellevant com la tortuga babaua i, puntualment, la balena rorqual.

Els connectors biològics com la Riera de Ribes i la Desembocadura del Foix permeten la circulació d'espècies entre espais naturals i mantenen la funcionalitat ecològica del territori. A més, la renaturalització de platges en municipis com Cubelles, Vilanova i la Geltrú o Sitges afavoreix la presència de flora autòctona i fauna adaptada a ambients litorals.

La biodiversitat del Garraf, amb espècies protegides i ecosistemes fràgils, és un patrimoni viu que cal conèixer, estimar i protegir. Davant dels efectes del canvi climàtic, la pressió urbanística i la pèrdua d'hàbitats, es fa més necessari que mai fomentar una consciència ambiental activa.

Pel que fa a les infraestructures que poden formar part del programa, destaca la **Masia d'en Cabanyes**, que és on s'ubica el Servei de Medi Natural i Litoral del Garraf. Construïda l'any 1798 sota els paràmetres del neoclassicisme, la Masia d'en Cabanyes fou la residència d'estiu de la família Cabanyes a Vilanova i la Geltrú. Dedicats al comerç del vi i l'aiguardent, foren una de les nissagues catalanes més importants del segle XIX. Entre els seus membres més destacats hi trobem el col·leccionista Josep Anton de Cabanyes i Ballester (1797-1852) i els seus germans, el poeta romàntic Manuel de Cabanyes (1808- 1833) i el pintor Joaquim de Cabanyes (1799- 1876). Destaca també el pintor Alexandre de Cabanyes i Marquès (1877-1972), darrer membre de la família que hi visqué i a qui en devem la seva preservació. L'edifici, juntament amb el seu entorn natural, conformen un espai protegit des de l'any 2013, quan es va declarar Bé Cultural d'Interès Nacional en la categoria de monument històric artístic. L'edifici és un element significatiu del primer període del neoclassicisme català amb una clara influència italiana.

La Masia d'en Cabanyes és gestionada pel Consell Comarcal del Garraf, que en preserva el llegat patrimonial i natural del seu entorn, i té com a objectius conservar, compartir, difondre i explicar el Romanticisme, el llegat Cabanyes i el seu entorn natural entre la ciutadania i en especial al públic escolar, ajudant-lo a descobrir i interpretar aquest patrimoni. Hi ha diverses activitats que es duen a terme en aquest espai relacionades amb l'educació ambiental, i es tracta doncs, d'un dels principals espais educatius gestionats pel Consell Comarcal del Garraf a tenir en compte en aquest programa.

2.2.1.2. Interessos i necessitats de la ciutadania

Els interessos i necessitats de la ciutadania en relació amb el medi natural i litoral del Garraf es recullen principalment a través del treball coordinat amb els sis ajuntaments de la comarca. En aquest sentit, la **Taula de Seguiment del Servei de Medi Natural i Litoral del Garraf** és un espai clau, ja que reuneix representants tècnics i polítics de les àrees de medi ambient, territori i sostenibilitat dels ajuntaments de la comarca.

La Taula de seguiment permet posar en comú les preocupacions, prioritats i necessitats detectades a cada

territori. Aquest espai facilita una mirada comarcal i coordinada de les polítiques ambientals, alhora que permet adaptar les propostes d'educació ambiental a les diferents realitats locals.

A partir de les aportacions municipals i de l'experiència de les activitats realitzades, es detecta un interès creixent per conèixer millor els valors naturals de la comarca, especialment els espais litorals, les rieres, els entorns forestals, els espais agraris i els espais naturals protegits. També es posa de manifest la necessitat de reforçar activitats que ajudin la ciutadania a comprendre la importància de la biodiversitat, la prevenció d'incendis, els efectes del canvi climàtic sobre l'entorn proper i la relació entre la salut dels ecosistemes i el benestar de les persones.

Una de les problemàtiques que apareix amb més força és l'abocament de residus al medi natural i litoral. Aquesta realitat es fa visible tant en platges com en rieres, boscos i espais periurbans, i genera la necessitat de continuar impulsant accions de sensibilització, informació i participació ciutadana. En aquest sentit, activitats com les neteges d'espais naturals, les campanyes d'informació ambiental i les propostes de descoberta de la biodiversitat són eines útils per donar resposta a aquesta preocupació, ja que combinen el coneixement de l'entorn amb la implicació directa de la ciutadania en la seva cura.

2.2.1.3. Col·laboracions i sinèrgies

El Consell Comarcal del Garraf col·labora amb tots els ajuntaments de la comarca. Aquesta col·laboració és clau per sensibilitzar la ciutadania sobre la importància de protegir i valorar la biodiversitat i l'entorn natural proper. Les activitats d'educació ambiental que s'ofereixen intenten adaptar-se a cada municipi on s'acaben realitzant.

El Consell comarcal del Garraf forma part dels diferents grups de treball pel desenvolupament de la **Carta Europea de Turisme Sostenible (CETS)** del Garraf, Olèrdola i Foix, per al període 2023-2027. El Consell Comarcal del Garraf, juntament amb el Parc del Garraf, té per objectiu crear un espai de coordinació entre entitats de conservació actives, administracions i empreses turístiques del Litoral.

El Consell Comarcal del Garraf també col·labora amb l'**Oficina Comarcal de Transició Energètica (OCTE)** i ha organitzat en alguna ocasió jornades adreçades a la ciutadania en general per tal de reflexionar i debatre sobre el paper de les comunitats energètiques com a eina clau en la transició cap a un futur més sostenible.

També es treballa amb la **Xarxa de Conservació per la Natura (XCN)** com a membre, per tal de donar cobertura en tots els projectes de la Xarxa als Ajuntaments. El Consell Comarcal del Garraf forma part del grup de treball de custòdia marina i litoral.

El Consell Comarcal del Garraf forma part de la **Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat** per reforçar el treball compartit amb altres ens locals en matèria d'acció climàtica, transició energètica i sostenibilitat.

Aquesta xarxa facilita l'intercanvi de coneixement, recursos, jornades, campanyes i materials de sensibilització ambiental.

També es col·labora amb la **Federació ADF Penedès-Garraf i amb les ADF de la comarca**, proporcionant suport de diversa índole. Entre altres accions, s'ofereixen serveis de suport administratiu, coordinació i suport tècnic, així com la realització i difusió d'activitats de sensibilització ambiental. La participació del Servei de Medi Natural i Litoral en aquestes tasques contribueix a reforçar la coordinació entre entitats i a integrar les accions de protecció i conservació del medi natural al territori.

Altres col·laboracions puntuals del Servei de Medi Natural i Litoral es duen a terme amb entitats comarcals, com ara amb l'Associació Cetàcea, així com amb centres educatius de la comarca. En aquest sentit, destaca la col·laboració anual amb INS Montgròs en les actuacions de recollida de residus a la Riera de Ribes, una activitat que fomenta la conscienciació ambiental i la participació activa de l'alumnat en la conservació de l'entorn.

2.3. DIAGNOSI DE L'ESTAT DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL AL GARRAF

2.3.1. Antecedents en la realització d'activitats d'EA del Consell Comarcal del Garraf

El Consell Comarcal del Garraf, a través del Servei de Medi Natural i Litoral, ofereix des de fa anys activitats i recursos d'educació ambiental adreçats tant als **centres educatius** com a la **ciutadania**. Aquestes propostes tenen com a objectiu donar a conèixer els valors naturals de la comarca, fomentar la descoberta de l'entorn proper i promoure actituds de respecte, cura i corresponsabilitat envers el medi natural.

En un món marcat per l'emergència climàtica, l'educació ambiental és clau per preparar les noves generacions. Per això, a través d'activitats, tallers, recursos i projectes transformadors, el Consell Comarcal del Garraf incentiva que l'alumnat prengui consciència dels valors naturals del Garraf i de l'impacte de les nostres accions.

Més enllà d'aprendre teoria sobre el canvi climàtic o els residus, es pretén connectar el coneixement amb l'acció: els joves esdevenen protagonistes de la solució mitjançant projectes pràctics sobre el terreny, tallers experimentals i accions de divulgació que impliquen tota la comunitat. El treball conjunt amb els ajuntaments de la comarca és clau per adaptar cada proposta a la realitat local, crear xarxa entre els centres educatius i el territori, i oferir una flexibilitat total per respondre a les necessitats de cada grup i del professorat.

L'oferta actual inclou activitats dinamitzades per a centres educatius, projectes d'Aprenentatge i Servei, recursos en préstec, exposicions, campanyes de sensibilització i activitats participatives obertes a la ciutadania.

2.3.1.1. *Activitats per als centres educatius*

El [Programa d'Activitats Educatives](#) és el recull de les diferents propostes pedagògiques que el Consell Comarcal del Garraf a través del Centre d'Interpretació del Romanticisme Manuel de Cabanyes (CIRMAC) i del Servei de Medi Natural i Litoral ofereix als centres educatius, des d'educació infantil fins a batxillerat.

El Servei de Medi Natural i Litoral del Garraf apropa als centres escolars la idea que el coneixement i la sensibilitat cap a la natura són essencials per cultivar una relació profunda i respectuosa amb el medi ambient des de petits. Quan l'alumnat descobreix els secrets del bosc, la vida amagada a les platges, les petjades dels animals o el valor de les plantes autòctones i de l'agricultura, desperta la

curiositat i el vincle emocional amb el seu entorn.

Dins els recursos que s'ofereixen des del Programa hi ha activitats dinamitzades matinals, recursos en préstec i projectes d'Aprenentatge i Servei.

Durant la realització del Pla s'han anat introduint millores en algunes de les propostes, que ja s'explicaran més endavant. Amb tot, les activitats dinamitzades que s'ofereixen dins el Programa d'Activitats Educatives del Servei de Medi Natural i Litoral del Garraf pel curs 26-27 són:

 SERVEI DE MEDI NATURAL I LITORAL DEL GARRAF (Medi Ambient i Sostenibilitat)		
Rastres i petjades prop de l'escola	Coneixement del medi natural, ciències de la natura	Ed. Infantil, Ed. Primària (cicle inicial)
L'esquirol Oriol vol net el corriol	Coneixement del medi i educació en valors	Ed. Primària (cicle mitjà i superior)
Arrels de la Terra "Un matí al camp"	Coneixement del medi natural, social i cultural, geografia i Història	Ed. Primària (cicle superior), Ed. Secundària
Volem la Platja i la Muntanya Neta!	Ciències de la terra i del medi Ambient, educació en valors sostenibles	Ed. Primària (cicle mitjà i superior), Ed. Secundària
Projectes d'Aprenentatge i Servei Comunitari (ApS) d'àmbit mediambiental	Àmbit Comunitari, educació per a la ciutadania transversal	Ed. Secundària (3r i 4rt ESO)
Eco-Bagul Viatger	Suport curricular transversal, recerca i indagació. Recurs en préstec	Ed. Primària
Exposicions Itinerants sobre el patrimoni natural del Garraf (El tresor natural del Garraf, Arran de Mar)	Àmbit científicotecnològic i social, cultura visual	Equipaments municipals i centres escolars

L'oferta de projectes **d'Aprenentatge i Servei (APS)** és molt àmplia i l'alumnat dels centres educatius del Garraf pot participar en activitats que combinen l'aprenentatge curricular amb la participació activa en accions de millora social, ambiental i cultural del territori.

El Consell Comarcal del Garraf, en col·laboració amb entitats i ajuntaments, proposa un conjunt de projectes d'APS adaptats als interessos del centre educatiu i del grup d'alumnes. Aquests projectes poden abordar temàtiques com la sostenibilitat, la justícia social, la memòria històrica, la interculturalitat o el patrimoni natural i cultural.

L'activitat es desenvolupa en diverses fases:

- Exploració del context i de les necessitats socials o ambientals del territori.
- Disseny i planificació col·lectiva del servei comunitari a realitzar.
- Execució del projecte, amb accions concretes de servei.
- Reflexió final i avaluació compartida per consolidar els aprenentatges.

Cada proposta es construeix conjuntament amb el professorat i pot adaptar-se segons el nivell educatiu i el calendari del centre. Aquests projectes combinen la formació dels joves amb accions de servei real al territori, fomentant el compromís ambiental, social i ciutadà. A continuació es descriuen els principals projectes actius:

APS Ecosistemes aquàtics continentals del Garraf

Aquest projecte se centra en la descoberta, conservació i restauració de sistemes fluvials i zones humides. L'alumnat estudia i actua sobre les rieres i torrents de la comarca i de la desembocadura del riu Foix, espais claus per a aus i biodiversitat.

APS Zero residus a les platges del Garraf

L'objectiu és conèixer els ecosistemes del litoral del Garraf, amb especial atenció a la seva flora i fauna, i comprendre l'impacte ambiental dels residus sòlids, especialment els plàstics, sobre el medi marí i les persones.

APS Espai marí Costes del Garraf

Aquest projecte posa en valor la biodiversitat marina i la necessitat de protegir-la, amb especial atenció a la preservació de la posidònia oceànica i les àrees marines protegides.

APS Veus de la Terra

Projecte intergeneracional i intercultural centrat en el món agrari i la relació amb la terra on l'alumnat recollirà el testimoni de pagesos de la comarca i reflexionar sobre els valors del territori i els canvis al món rural.

APS Veus del Mar

Projecte centrat en el sector pesquer de la comarca del Garraf. L'alumnat realitza un treball de recerca i escolta activa a través de la recollida de testimonis de persones vinculades al sector pesquer i marí.

APS Joves del Garraf en xarxa per l'Energia Verda

Aquest projecte ofereix una resposta directa, promovent una ciutadania activa i compromesa amb la sostenibilitat, les energies renovables i la transició energètica.

El curs 25-26 s'ha fet un projecte pilot d'aquest APS amb 2 instituts de Sant Pere de Ribes.

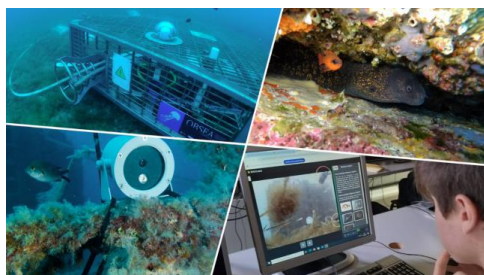

APS Reacciona

Projecte de sensibilització que convida a l'alumnat a realitzar una pràctica audiovisual vinculada a un dels projectes anteriors. Cada any se'n fan 2, que van rotant per tota la comarca.

Deep Discovery

En els projectes relacionats amb el medi litoral i marí es pot afegir el treball amb *Deep Discovery*, de la UPC. A partir de la informació recollida per l'observatori submarí situat davant la costa de Vilanova i la Geltrú, es pot fer recerca científica al voltant de dades ambientals reals entorn l'impacte dels humans i el canvi climàtic.

Dins els recursos en préstec que s'ofereixen des del Consell Comarcal del Garraf, hi ha dues exposicions i una maleta amb material divers, l'Ecobagul viatger.

Aquests recursos estan pensats per complementar les activitats d'aula, facilitar el treball transversal amb l'alumnat i fomentar la descoberta del territori, la biodiversitat i la cultura marina i agrícola del Garraf. Els materials estan dissenyats per adaptar-se a diferents nivells educatius i poden servir tant per a projectes específics com per a setmanes temàtiques, exposicions internes o activitats de centre.

Aquest material se cedeix en préstec als municipis de la comarca de manera gratuïta i cal que els ajuntaments el recullin i retornin a la seu del Consell Comarcal del Garraf.

Exposició "Arran de Mar"

Temàtica: biodiversitat marina i ecosistemes litorals del Garraf.

Aquesta exposició convida a descobrir la riquesa natural de la franja litoral del Garraf i del fons marí.

Format: 8 plafons enrotllables i una guia didàctica per a treball a l'aula.

Exposició "El tresor natural del Garraf"

Temàtica: biodiversitat terrestre i espais naturals protegits del Garraf.

Un recorregut pels espais protegits de la comarca, amb especial atenció a les espècies de fauna i flora autòctona, els impactes i projectes de protecció per despertar l'interès pel patrimoni natural proper i la necessitat de conservar-lo.

Format: 8 plafons enrotllables i una guia didàctica per a treballar a l'aula.

L'Ecobagul Viatger

És un bagul carregat de material sobre la natura que ens envolta, per tal de fer servir en el marc d'un projecte sobre l'àmbit del medi natural i afavorir l'aprenentatge i la descoberta de la biodiversitat de la comarca.

A continuació es mostra el nombre d'alumnat per escoles i municipi que van participar durant l'any 2025 en activitats i projectes dinamitzats pel Servei de Medi Natural i Litoral del Garraf, de manera directa o mitjançant contractació a empreses:

MUNICIPI	CENTRE EDUCATIU	NÚM. PARTICIPANTS
CUBELLES	Escola Charlie Rivel	52
	Escola Vora del Mar	98
SANT PERE DE RIBES	Escola Les Roquetes	51
	Escola Les Parellades	26
	Escola El Pi	48
	Escola Les Roquetes	46
	Escola Sant Nicolau	118
VILANOVA I LA GELTRÚ	Institut Manuel de Cabanyes	122
	Escola Llebetx	26
	Escola Santa Teresa de Jesús	49
	Escola Sant Jordi	45
	IMET	19
SITGES	Escola Pia	82
	Institut Badia Margarit	76
	(Igualada)	48
	Escola Pila (Igualada)	
OLIVELLA	Escola Morsell	22
TOTAL		928

I a continuació es mostra la participació en projectes d'APS, per municipi i tipus de projecte:

MUNICIPI	INSTITUT	NÚM. PARTICIPANTS	PROJECTE
Canyelles	INS Pla del Bosc	23	APS Reacciona
Cubelles	INS Cubelles	53	APS Desembocadura Foix
St. Pere de Ribes	INS Montgròs	98	APS Riera Ribes
St. Pere de Ribes	INS Can Puig	112	APS Riera Ribes
St. Pere de Ribes	INS Xaloc	17	APS Joves en xarxa Energia Verda
St. Pere de Ribes	INS Alexandre Galí	18	APS Joves en xarxa Energia Verda
Sitges	INS J.R. Benaprès	25	APS Reacciona
Vilanova i la Geltrú	INS Dolors Mallafré	79	APS Zero Residus a les Platges
TOTAL		425	

2.3.1.2 Activitats per a la ciutadania

CAMPANYA D'ESTIU "MEDI NATURAL? CUIDAR-LO ÉS COSA DE TOTES I TOTS"

Com a resposta a la proposta dels membres del comitè tècnic del Servei de Medi Natural i Litoral del Garraf, s'impulsa una campanya de sensibilització, informació i vigilància de l'entorn natural. Durant el mes de juliol, un educador ambiental va estar per diferents espais de la comarca, informant a la ciutadania sobre els valors mediambientals i bones pràctiques en l'entorn natural i sensibilitzant sobre la importància de cuidar i conèixer el Medi Natural. En la campanya del 2024 es van editar uns fulletons i es van repartir a la ciutadania, amb consells i bones practiques per tenir cura de l'entorn natural.

1.430 fulletons repartits.

1.637 interlocucions pels diferents espais.

Principals conclusions:

- l'interès del públic és notable
- El desconeixement dels valors naturals i patrimonials de l'entorn és notable.
- les actituds incíviques són provocades sobretot pel desconeixement.
- Entre els visitants als espais naturals hi ha un elevat nombre de turistes.

FEM UNA BIO-GARRAF

En el marc de la **Setmana de la Natura**, s'organitzen unes petites rutes pels sis municipis del Garraf, per descobrir mitjançant una activitat dinamitzada, la biodiversitat i els valors mediambientals del Garraf.

En l'edició del 2026 han tingut molt bona acollida amb molta participació en tots els municipis.

FEM NET – FEM NATURA

Aquest programa d'activitats familiars combina la descoberta de la natura amb la sensibilització ambiental. A través d'itineraris guiats, observació de fauna i flora, identificació de rastres d'animals i petites accions de conservació, els participants coneixen els valors naturals del territori i reflexionen sobre la importància de mantenir els espais naturals nets i ben conservats. L'objectiu és fomentar el respecte pel medi ambient i la implicació ciutadana en la protecció de la natura.

2.3.2 Taules resum de les activitats existents

La taula següent recull els destinataris, les visions de l'educació ambiental i els ODS que s'han treballat en les accions portades a terme fins avui.

ACTIVITATS EXISTENTS	Tipus d'activitat					Destinataris					Visions educació ambiental						ODS treballats						
	Activitats Dinamitzades per Centres educatius	APS	Recursos en préstec	Campanyes i activitats per la ciutadania		Educació Infantil	Educació Primària	Educació Secundària	Ciutadania		1. L' entorn com a aula	2. Visió ecosistèmica	3. Problemes ambientals	4. Gestió ambiental	5. Transformació de l' entorn		3.Salut i benestar	4.Educació de qualitat	11. Ciutats i comunitats sostenibles	13. Acció climàtica	14. Vida submarina	15. Vida terrestre	
Rastres i petjades prop de l'escola	X					X	X				X							X			X	X	
L'esquirol Oriol vol net el corriol	X						X				X		X		X			X	X	X		X	
Arrels de la Terra “un matí a la vinya”	X						X	X			X	X						X	X				X
Volem la platja i la muntanya neta	X						X	X			X		X	X	X		X	X	X	X	X	X	
Ecosistemes aquàtics continentals del Garraf		X						X			X	X	X	X	X			X		X	X	X	
Zero residus a les platges del Garraf i espai marí Costes del Garraf		X						X			X	X	X	X	X		X	X	X	X	X		
Joves en xarxa per l'Energia Verda		X						X			X	X	X	X	X			X	X	X			
Veus de la Terra i Veus del Mar		X						X			X	X	X	X	X			X			X	X	
Projecte Reacciona		X						X			X	X	X	X	X			X	X	X			

ACTIVITATS EXISTENTS	Tipus d'activitat					Destinataris					Visions educació ambiental						ODS treballats						
	Activitats Dinamitzades per Centres educatius	APS	Recursos en préstec	Campanyes i activitats per la ciutadania		Educació Infantil	Educació Primària	Educació Secundària	Ciutadania		1. L' entorn com a aula	2. Visió ecosistèmica	3. Problemes ambientals	4. Gestió ambiental	5. Transformació de l' entorn		3.Salut i benestar	4.Educació de qualitat	11. Ciutats i comunitats sostenibles	13. Acció climàtica	14. Vida submarina	15. Vida terrestre	
Exposició “Arran de Mar”			X					X	X		X	X	X	X				X			X		
Exposició “El tresor natural del Garraf”			X					X	X		X	X					X	X			X	X	
Ecobagul viatger			X				X	X			X							X			X	X	
Medi Natural? Cuidar-lo és cosa de totes i tots				X					X		X		X	X	X		X		X	X	X	X	
Fem una Bio-Garraf?				X					X		X	X					X		X		X	X	
Fem Net – Fem Natura				X					X		X	X	X	X	X		X		X	X			

De totes les activitats d'educació ambiental realitzades durant els darrers anys des del Servei de Medi Natural i Litoral del Consell Comarcal del Garraf es llisten a continuació les observacions detectades, de cara a poder realitzar una diagnosi més acurada i una proposta de pla d'acció més encertada i contextualitzada al territori:

Sobre el tipus d'activitats d'educació ambiental que s'ofereixen:

- L'oferta d'activitats en funció de la seva tipologia és diversa, repartida entre activitats puntuals dinamitzades, APS, recursos en préstec i campanyes i activitats per a públic familiar i ciutadania.
- Destaca l'àmplia oferta de projectes d'Aprenentatge i Servei que s'ofereixen.

Sobre el públic destinatari de l'actual oferta:

- Les activitats que donen cos a les activitats per la ciutadania van dirigides sobretot a població adulta.
- Els destinataris menys representats amb les activitats d'educació ambiental organitzades pel Consell Comarcal del Garraf són els infants d'Educació Infantil i Cicle Inicial d'Educació Primària.

Sobre les visions d'educació ambiental treballades:

- La visió d'educació ambiental que més predomina en l'oferta és "l'entorn com a aula" seguida de "la transformació de l'entorn". En general, s'intenta que en les activitats hi hagi una darrera part de passar a l'acció. Potser es pot diversificar la manera de passar a l'acció, per ampliar el camp d'acció.
- Podríem dir que en global es treballen les diferents visions de l'educació ambiental, tot i que la gestió ambiental és la que menys es treballa.

Sobre els ODS treballats

- El tractament dels diferents ODS contemplats en aquest programa queda ben representat en el conjunt de l'oferta d'activitats i recursos d'educació ambiental.

2.3.3 Oferta d'activitats d'Educació Ambiental al Garraf d'altres administracions

Aquest apartat es presenta amb la voluntat d'aprofitar els recursos que s'ofereixen des dels ajuntaments o altres administracions i que pertanyen a l'àmbit temàtic del Pla: Biodiversitat i entorn natural. La idea és no duplicar esforços i maximitzar l'oferta a nivell general.

2.3.3.1. Ajuntament de Vilanova i la Geltrú

S'ofereixen un conjunt d'activitats als centres educatius dins el [Programa d'Activitats Educatives \(PAE\)](#). N'hi ha de diferents temàtiques i els centres educatius les poden sol·licitar a l'Ajuntament sense cost. Dins el PAE s'informa d'algunes de les activitats que ofereix la Mancomunitat Penedès-Garraf. S'inclouen també moltes activitats que organitza l'Associació Edulis, que tenen un cost associat i per tant no s'especifiquen en aquest Pla. De les que s'ofereixen des del Consell Comarcal del Garraf només se n'inclou el "Volem la platja neta".

S'especifiquen a continuació les activitats que es realitzen des de la Regidoria de Medi Ambient de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú que estan dins l'àmbit temàtic de Biodiversitat i entorn natural:

CICLE INTEGRAL DE L'AIGUA A VNG
Descripció de l'activitat: La Companyia d'Aigües de Vilanova i la Geltrú vol impulsar una campanya d'educació vers el cicle integral de l'aigua i la sensibilització i educació contra l'ús actual d'envasos d'aigua i tovalloletes humides dirigides als centres escolars. El projecte, pretén donar la informació i les eines als alumnes per tal que coneguin l'origen i característiques de l'aigua potable que es distribueix a la ciutat, les infraestructures que permeten donar el servei i les maneres com es tracta l'aigua un cop utilitzada i l'aigua de pluja que va al clavegueram.
Etales educatives: Cicle mitjà i superior de Primària
Espai de realització: a l'aula i al centre productiu de la Companyia d'Aigües

CONTA – CONTES EL CORRIOL CAMANEGRE
Descripció de l'activitat: Explicació del conte amb el llibre i explicació de la vida del Corriol Camanegre. Al final de l'activitat és regala un exemplar del conte a tots l'alumnat.
Etales educatives: Educació Infantil i Primària
Espai de realització: a l'aula

ESPAIS BLAUS DE VNG: LA PLATJA LLARGA
Descripció de l'activitat: La descoberta de la platja llarga com a exemple d'un nou espai blau a Vilanova i la Geltrú consisteix en una visita – itinerari per la franja costera/litoral del municipi fent una descripció de les principals característiques i fauna presents durant els mesos de tardor, hivern i primavera al litoral vilanoví. S'exposen les diferents problemàtiques que les amenacen així com les espècies protegides i els seus entorns amb figures de conservació i protecció (espais naturals protegits). Durant l'activitat s'ensenyarà el material tècnic per fer el seguiments així com les plataformes de ciència ciutadana on es pot col·laborar amb la introducció de les observacions.
Etapes educatives: Segon cicle d'ESO i Batxillerat
Espai de realització: Platja Llarga

2.3.3.2 Ajuntament de Sitges

L'Ajuntament de Sitges compta amb la **Guia de suport educatiu**. La guia aglutina cada curs escolar aquelles activitats que s'ofereixen des dels diferents equipaments o administracions de la comarca relacionades amb diferents temàtiques: Sortides i talles d'educació ambiental, coneixement del poble, tallers per l'educació, visites i sortides culturals, vivim les festes i les tradicions i tallers de drets civils.

La Guia de suport educatiu diferencia l'oferta per:

- [Activitats Infantil i Primària](#)
- [Activitats ESO, batxillerat i cicles formatius](#)

Dins les sortides i tallers d'educació ambiental s'inclouen aquelles activitats que ofereix el Centre d'Estudis del Mar, la Mancomunitat Penedès - Garraf i del Consell Comarcal del Garraf actualment només s'inclou "Volem la platja i la muntanya neta", per l'Educació Primària i l'ESO.

2.3.3.3 Ajuntaments de Cubelles, Canyelles, Sant Pere de Ribes i

Olivella

Aquests Ajuntaments, igual que Sitges, no compten amb oferta pròpia d'activitats d'Educació ambiental adreçades als centres educatius. No obstant, fan arribar el Programa d'Activitats Educatives del Consell Comarcal del Garraf i d'altres organismes als centres educatius del municipi, via correu electrònic.

2.3.3.4. Mancomunitat Penedès-Garraf

Des del Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf s'ofereix un conjunt d'activitats per als centres educatius, dins la [Guia d'Activitats d'Educació Ambiental](#).

Les activitats d'Educació ambiental de la guia s'agrupen en 5 àmbits temàtics: Residus, Emergència climàtica, Biodiversitat, Gestió de l'aigua i Energia i gestió forestal. Pel que fa a aquest Pla, ens fixem en les 3 darrers àmbits:

L'HORT DE LA MARTINA	BIODIVERSITAT
Descripció de l'activitat: A partir del conte "l'hort de la Martina" introduïm als més petits i petites del centre l'horticultura ecològica. Podran fer el seu propi jardí comestible amb verdures i hortalisses de temporada. La Martina ha vist tots els colors de l'hort del seu veí i està decidida a arreglar el petit terreny que té ple de males herbes... però el resultat no és tan bo com esperava.	
Etapas educatives: Educació Infantil	
Espai de realització: Aula i pati (hort)	

BENVINGUTS INSECTES	BIODIVERSITAT
---------------------	---------------

Descripció de l'activitat: A partir del conte "l'hort de la Martina" introduïm als més petits i petites del centre l'horticultura ecològica. Podran fer el seu propi jardí comestible amb verdures i hortalisses de temporada. La Martina ha vist tots els colors de l'hort del seu veí i està decidida a arreglar el petit terreny que té ple de males herbes... però el resultat no és tan bo com esperava.
Etapas educatives: Cicle inicial i mitjà de Primària
Espai de realització: Aula i pati (hort)

L'HORT QUE ESTALVIA AIGUA	BIODIVERSITAT
Descripció de l'activitat: Amb el canvi climàtic i la falta d'aigua tenir un hort a l'escola s'ha convertit en un bon mal de cap. Si voleu adaptar aquest espai a les condicions climàtiques actuals i seguir gaudint del vostre jardí comestible us donem alguns consells i estratègies per tirar-lo endavant.	
Etapas educatives: Cicle mitjà i superior de Primària	
Espai de realització: Aula i pati (hort)	

EL GUARDIÀ DEL BOSC	ENERGIA I GESTIÓ FORESTAL
Descripció de l'activitat: Sabeu d'on ve l'energia que utilitzem per escalfar-nos? I sabeu que els boscos del nostre entorn ens poden proveir d'aquesta energia d'una manera renovable, sostenible i respectuosa amb el nostre territori i les persones que hi viuen? Amb aquesta activitat aprendrem quina és la història de l'energia, jugarem al Joc de l'Energia i ens convertirem en guardians del bosc.	
Etapas educatives: Cicle superior de Primària	
Espai de realització: Aula	

BIOMASSA PEL CLIMA	ENERGIA I GESTIÓ FORESTAL
--------------------	---------------------------

Descripció de l'activitat: La major part de l'energia que utilitzem prové dels combustibles fòssils. La crema d'aquests recursos esdevé una de les causes del canvi climàtic. Amb aquesta activitat aprendrem el concepte d'energia, la diferència entre energies renovables i no renovables, la biomassa com alternativa als combustibles fòssils, els avantatges ambientals, socials i econòmics que comporta triar la biomassa com a font d'energia i la seva relació amb la gestió forestal sostenible. A més a més, descobrirem que tenim capacitat de decisió i aquesta pot canviar el món.
Etales educatives: 3er i 4rt ESO
Espai de realització: Aula

APS GESTIÓ FORESTAL I ENERGÈTICA "SOMBOSC"	ENERGIA I GESTIÓ FORESTAL
Descripció de l'activitat: L'APS Gestió Forestal i Energètica: Som Bosc, és un projecte d'Aprenentatge i Servei en què treballarem la importància del nostre entorn forestal i les tasques per gestionar-ho de manera sostenible, per prevenir incendis, obtenir energia i tenir cura del nostre entorn.	
Etales educatives: 3er i 4rt ESO	
Espai de realització: Aula i exterior	

FEM PAPER	ENERGIA I GESTIÓ FORESTAL
Descripció de l'activitat: Voleu salvar els arbres? Podeu fer-ho des de l'escola o des de casa, amb un hàbit tant senzill com llençar el paper i el cartró al contenidor blau. Però si voleu anar més enllà i saber com es converteixen en papers nous... us ajudem a fer-ho! El Servei d'educació ambiental cedeix el material necessari per poder reciclar el paper que ja no feu servir a l'aula. A més coneixereu els avantatges ambientals del paper reciclat.	
Etales educatives: Educació Primària i ESO	
Material en préstec	

EXPOSICIÓ SOM BOSC	ENERGIA I GESTIÓ FORESTAL
Descripció de l'activitat: Els boscos en aporten molts beneficis ambientals, socials i econòmics. Catalunya disposa d'una gran extensió de superfície forestal de la qual en	

podem fer ús d'una manera sostenible. Amb aquesta exposició coneixerem les funcions que tenen els boscos, quines problemàtiques pateixen els boscos a casa nostra i entendrem què és la gestió forestal sostenible i com podem transformar la fusta en biomassa, utilitzant-la com a font d'energia renovable i de proximitat.
Etapas educatives: ESO
Material en préstec

UN MAR DE BROSSA	GESTIÓ DE L'AIGUA
Descripció de l'activitat: Els animals marins estan farts que arribi brutícia de les persones al mar! Ens volen ensenyar com és de dolent fer servir el wáter com una paperera i llençar qualsevol cosa per l'aigüera de la cuina. I vosaltres, ja ho feu bé? Doncs us posaran a prova! Demostreu que sabeu fer servir l'aigua de casa responsablement.	
Etapas educatives: Educació Infantil	
Espai de realització: Aula	

2.3.3.5. Centre d'Estudis del Mar

El **Centre d'Estudis del Mar** (CEM) és un equipament d'educació ambiental que treballa per divulgar i conservar els valors dels ecosistemes marins. Ofereix als [centres educatius diverses activitats](#) gratuïtes de manera estable. Són:

REMULLADES
Descripció de l'activitat: Les remullades escolars són sortides de descoberta del litoral basades en l'observació directa i en la participació dels educadors i dels alumnes. Estan especialment

adaptades per nivells, des de l'educació infantil fins al batxillerat.

Etapas educatives: d'Infantil a Batxillerat

Espai de realització: al CEM i al Port de Vilanova i la Geltrú

L'AULA DEL MAR

Descripció de l'activitat: Ens desplaçem a l'escola amb els nostres educadors per portar a les aules tallers participatius i dinàmics sobre temes d'actualitat del litoral i el medi marí. El taller d'emergència climàtica en mars i oceans, el d'espècies invasores i una mar de plàstics.

Etapas educatives: d'Infantil a Batxillerat

Espai de realització: a l'aula

2.3.3.6. Centre d'Interpretació del Romanticisme Manuel de Cabanyes

A més d'aquestes activitats dinamitzades que s'ofereixen des del Servei de Medi Natural i Litoral del Garraf, hi ha una activitat relacionada amb la biodiversitat i la descoberta de l'entorn de la Masia d'en Cabanyes que s'ofereix dins el recull d'activitats del CIRMAC. Es tracta de "La biodiversitat al bosquet de la Masia d'en Cabanyes".

Activitats del CIRMAC - Masia d'en Cabanyes (Patrimoni i cultura)

La biodiversitat al bosquet de la Masia d'en Cabanyes

Coneixement del medi, ciències naturals, educació artística

Primària (1r a 4rt)

4

2.4 PROCÉS PARTICIPATIU

Per tal d'identificar les necessitats, prioritats i oportunitats en matèria d'educació ambiental a la comarca, s'ha dut a terme un procés participatiu amb els sis ajuntaments del Garraf, mitjançant reunions de treball amb representants tècnics i polítics. Aquest procés ha permès contrastar la diagnosi inicial, recollir les particularitats de cada municipi i identificar les principals línies d'actuació que han orientat la definició del Pla.

2.4.1 Descripció global del procés

S'han realitzat les següents reunions i visites en aquestes dates:

Tipus de sessió i contingut	Data
Sessió de plantejament del procés participatiu amb l'Equip de treball del Servei de Medi Natural i Litoral.	21 de gener de 2026
Participació a la Taula de seguiment del Servei de Medi Natural i Litoral del Garraf	29 de gener de 2026
Reunió online amb l'Ajuntament de Cubelles	12 de març de 2026
Reunió presencial amb l'Ajuntament d'Olivella	12 de març de 2026
Reunió presencial amb l'Ajuntament de Sitges	12 de març de 2026
Reunió presencial amb l'Ajuntament de Canyelles	23 de març de 2026
Reunió presencial amb l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú	23 de març de 2026
Visita a l'activitat "Volem la platja neta"	2 de juny de 2026

2.4.2 Agents implicats

S'especifiquen a continuació els agents implicats per cada ens local:

Ajuntament o Servei implicat	Persones integrants i càrrecs
Servei de Medi Natural i Litoral del Consell Comarcal del Garraf	Mila Arcarons Oferil – Gerent Judith Serra Cloquell - Cap de l'Àrea de Desenvolupament Econòmic i Territorial Teresa Vidal Sanz – Auxiliar Tècnica de Medi Ambient
Taula de seguiment del Servei de Medi Natural i Litoral del Garraf	Representants tècnics i polítics dels 6 municipis del Garraf
Ajuntament de Cubelles	Regidor de Medi Ambient

Ajuntament d'Olivella	Tècnic de Medi Ambient i tècnica d'Educació
Ajuntament de Sitges	Personal tècnic i polític de l'Àrea de Medi Ambient i d'Educació
Ajuntament de Canyelles	Alcaldessa
Ajuntament de Vilanova i la Geltrú	Tècnics de Medi Ambient
Ajuntament de Sant Pere de Ribes	Tècnica de Medi Ambient

2.4.3 Instruments metodològics

En aquest sentit s'ha prioritzat el treball amb profunditat de tu a tu amb les entrevistes personalitzades. Si bé és cert que es va crear un formulari online per tal que el personal tècnic de cada ajuntament pogués respondre de manera prèvia a les entrevistes.

El formulari per als ajuntaments previ a les reunions es pot consultar a l'Annex 5.1.

2.4.4 Resultats

El procés participatiu ha permès contrastar la diagnosi inicial amb la visió dels municipis de la comarca i identificar necessitats, oportunitats i línies de treball prioritàries en matèria d'educació ambiental. Les aportacions recollides mostren un elevat consens sobre la necessitat de reforçar el coneixement i la vinculació de la ciutadania amb el medi natural i litoral del Garraf, així com d'impulsar propostes educatives més participatives i connectades amb els reptes ambientals actuals. Les actes completes de les reunions es poden consultar a l'Annex 5.2.

- **Biodiversitat i coneixement de l'entorn:** La biodiversitat i la descoberta de l'entorn proper emergeixen com una de les prioritats compartides pels municipis. Es posa de manifest la necessitat de reforçar les activitats que permetin conèixer els espais naturals de la comarca, la flora i la fauna local, així com els valors ecològics associats als ecosistemes forestals, agraris, fluvials, litorals i marins.

Diversos municipis proposen donar més visibilitat a espais d'alt valor natural com la desembocadura del Foix, la Platja Llarga, els Colls i Miralpeix, les Botigues de Sitges o les rieres de la comarca, aprofitant-los com a escenaris educatius de proximitat.

- **Conservació del litoral i del medi marí:** Els municipis costaners destaquen l'interès creixent per les activitats relacionades amb la biodiversitat marina i la conservació del litoral. En aquest sentit, es considera prioritari reforçar els continguts vinculats a la posidònia oceànica, els ecosistemes dunars, les espècies protegides, els cetacis, les aus marines i els impactes dels residus sobre el medi marí.

També es detecta una oportunitat per ampliar les activitats vinculades al sector pesquer i al patrimoni marítim de la comarca, aspecte que dona suport a la incorporació de noves propostes educatives com el projecte Veus del Mar.

- **Vinya, ramaderia i paisatge agroforestal:** Diversos participants assenyalen la conveniència d'incrementar les activitats relacionades amb el sector primari i el paisatge tradicional del Garraf. Es destaca especialment el potencial educatiu de la vinya, l'activitat agrària i la ramaderia extensiva com a eines per comprendre la relació entre les persones, el territori i la conservació de la biodiversitat.

Així mateix, es considera necessari actualitzar i reforçar projectes existents per tal de fer-los més atractius i adaptats a la realitat actual dels centres educatius.

- **Emergència climàtica i salut planetària:** Una de les demandes més compartides entre els municipis és la incorporació d'una mirada transversal sobre l'emergència climàtica. Es considera necessari explicar els impactes que el canvi climàtic genera sobre els ecosistemes, el litoral, la biodiversitat i la qualitat de vida de les persones, sempre des d'una perspectiva pedagògica orientada a la comprensió i a l'acció.

Paral·lelament, es valora positivament l'enfocament de salut planetària, que permet relacionar la conservació dels ecosistemes amb el benestar humà i reforçar la percepció de la natura com un element essencial per a la salut i la qualitat de vida.

- **Participació ciutadana i ciència ciutadana:** Els participants coincideixen en la necessitat de promoure una educació ambiental orientada a l'acció i a la corresponsabilitat. Es detecta un interès creixent per incorporar iniciatives de ciència ciutadana que permetin a la població participar en l'observació i el seguiment de la biodiversitat, alhora que generar coneixement sobre l'estat dels ecosistemes de la comarca.

També es posa en valor la bona acollida de les activitats participatives ja existents, com les neteges d'espais naturals o les activitats de descoberta de la biodiversitat.

- **Prevenició d'incendis i gestió forestal:** Els municipis amb una major presència d'espais forestals assenyalen la necessitat d'incrementar les accions de sensibilització sobre la prevenició d'incendis i la gestió sostenible dels boscos.

En aquest àmbit es considera especialment interessant reforçar la col·laboració amb les Agrupacions de Defensa Forestal (ADF) i desenvolupar activitats que permetin comprendre el paper de la gestió forestal en la conservació dels ecosistemes i en la reducció del risc d'incendi.

- **Activitats per a la ciutadania:** En relació amb el públic general, es detecta una valoració molt positiva de les activitats de descoberta de la natura, especialment les dirigides a un públic familiar. Les iniciatives basades en l'experiència directa amb l'entorn són les que generen un major interès i participació.

També es constata la necessitat de reforçar la comunicació de l'oferta existent i d'aprofitar equipaments municipals com biblioteques, centres cívics i punts joves per ampliar l'abast de les activitats.

- **Coordinació i complementarietat amb altres agents:** Finalment, el procés participatiu posa de manifest la importància de continuar treballant de manera coordinada amb els ajuntaments, la

Mancomunitat Penedès-Garraf, les ADF, les entitats de conservació i la resta d'agents del territori.

Existeix un ampli consens sobre la conveniència d'evitar duplicitats, aprofitar els recursos existents i construir una oferta educativa complementària que reforci la coherència de les actuacions d'educació ambiental a escala comarcal.

- **Síntesi de les principals necessitats detectades**

Com a resultat del procés participatiu, les necessitats prioritàries identificades són:

- Incrementar les activitats de descoberta i coneixement de la biodiversitat local.
- Reforçar els continguts vinculats al litoral i al medi marí.
- Posar en valor la vinya, la pesca, la ramaderia i el paisatge agroforestal.
- Incorporar de manera transversal l'emergència climàtica i la salut planetària.
- Impulsar activitats de participació ciutadana i ciència ciutadana.
- Reforçar la sensibilització sobre la prevenció d'incendis i la gestió forestal.
- Consolidar i ampliar les activitats adreçades a la ciutadania i al públic familiar.
- Millorar la coordinació amb els agents i recursos educatius existents al territori.

2.4.5 Proposta d'activitats a mantenir, mirada de futur

Un cop feta la diagnosi i el procés participatiu té sentit fer explícites aquelles accions que funcionen, les que es volen mantenir però cal millorar i les que ja no té sentit seguir impulsant.

Activitats que funcionen i es proposa mantenir

· **Volem la platja i la muntanya neta.** Aquesta activitat per educació primària i secundària és l'activitat dinamitzada que més es demana i que els centres educatius repeteixen. Es proposa mantenir-la i incorporar les millores que siguin necessàries, com la correspondència curricular, etc.

· Els APS funcionen en general molt bé. Tot i així, n'hi ha que estan poc desenvolupats o s'han provat poc i caldria donar una volta. Els que ja funcionen tal i com estan son sobretot:

- **Ecosistemes aquàtics continentals del Garraf**
- **Zero residus a les platges del Garraf**

· L'activitat **Fem una BioGarraf** té molt bona acollida entre la ciutadania i és important mantenir-la.

Activitats que es proposa redissenyar

- **APS Veus de la Terra.** Aquest projecte no s'ha donat a conèixer prou entre els Instituts i és una de les voluntats a reforçar entre els municipis. Es proposa redissenyar-lo.
- L'activitat "**Amics amb potes, aletes i plomes**" és de descoberta de l'entorn però es realitza íntegrament a l'aula. Durant la realització del Pla s'ha fet una proposta per fer que es faci a la natura propera als centres, i de
- **L'APS Espai marí Costes del Garraf** no s'ha tornat a fer des de la prova -pilot. Caldria impulsar-lo de nou.
- El recurs en préstec **Ecobagul viatger** és un recurs educatiu molt potent però que no estan aprofitant els centres educatius. Es proposa redissenyar els baguls en material de descoberta de la natura per primària i per secundària de manera que sigui un recurs complementari per sortir a la natura propera als centres educatius.

Activitats a incorporar

- Durant el procés participatiu es detecta la necessitat d'incorporar el bagatge del sector primari de la pesca en un nou projecte d'APS anomenat "**Veus del mar**", que serà similar al que cal redissenyar "Veus de la Terra".
- Incorporar una nova activitat sobre el coneixement de l'entorn des de la vessant positiva, i no necessàriament lligada al problema dels abocaments incontrolats al medi.

2.5 CONCLUSIONS - DAFO

	DIFICULTATS	FORTALESES
A NIVELL INTERN	· No hi ha un servei de préstec al darrera dels recursos en préstec, més enllà de la tècnica d'educació ambiental del servei, i això pot dificultar el préstec de l'Ecobagul que es vol redissenyar.	· Hi ha activitats molt consolidades i amb molta participació que ja tenen un nom i funcionen. · Hi ha bona relació i espais de participació amb el personal tècnic i polític de tots els Ajuntaments de la comarca, que facilita el donar a conèixer i afinar les activitats en cada municipi.
	AMENACES	OPORTUNITATS
A NIVELL EXTERN	· Les dificultats del professorat per sortir fora del centre es veuen accentuades per les protestes del personal docent, la qual cosa pot influir en la participació en activitats fora del centre el proper curs.	· Hi ha una necessitat creixent des dels centres educatius de connectar i conèixer la natura propera i posar-la en valor. · La voluntat política dels municipis del Garraf és en general de promoure el coneixement i la cura del medi Natural i Litoral.

3 CONCEPTUALITZACIÓ: ON VOLEM ARRIBAR?

3.1 MISSIÓ I VISIÓ

A partir dels resultats de la diagnosi i dels reptes identificats en l'anàlisi DAFO, es defineix el Pla d'Educació Ambiental del Consell Comarcal del Garraf com l'instrument de referència per impulsar, coordinar i donar continuïtat a les actuacions d'educació ambiental promogudes pel Servei de Medi Natural i Litoral.

El Pla es fonamenta en els recursos i les iniciatives ja existents al territori, i aprofita l'experiència acumulada tant pel Servei de Medi Natural i Litoral com pels ajuntaments de la comarca i la resta d'agents locals. Aquesta trajectòria es posa al servei dels principals reptes de sostenibilitat detectats, entre els quals destaquen la conservació de la biodiversitat, la promoció del coneixement, la valoració, l'estima i la cura de l'entorn natural i litoral del Garraf, així com el foment d'una participació ciutadana més activa.

Missió: La missió del Pla d'Educació Ambiental del Consell Comarcal del Garraf és disposar d'un document estratègic que permeti organitzar, renovar i planificar les activitats i els recursos d'educació ambiental que s'ofereixen des del Servei de Medi Natural i Litoral del Consell Comarcal del Garraf.

Visió: La visió del Pla d'Educació Ambiental del Consell Comarcal del Garraf és esdevenir una eina de referència per a la promoció del coneixement, la sensibilització i el compromís col·lectiu envers la conservació del medi natural i litoral de la comarca. A través d'experiències educatives significatives i del contacte directe amb l'entorn, el Pla aspira a fomentar una ciutadania més conscient, responsable i vinculada al territori, capaç de reconèixer el valor dels espais naturals per a la qualitat de vida de les persones, la conservació de la biodiversitat i la salut planetària.

3.2 OBJECTIUS

3.2.1 Objectius generals

L'objectiu principal del Pla és dotar el Consell Comarcal del Garraf d'un marc estratègic i coherent d'actuació que orienti les accions de sensibilització, educació i participació ambiental, amb una especial atenció a la conservació de la biodiversitat i al foment del coneixement, la valoració, l'estima i la cura de l'entorn natural i litoral de la comarca.

3.2.2 Objectius específics

I aquests objectius generals es desglossen en els següents objectius específics:

- Ordenar i millorar l'oferta existent d'activitats educatives.
- Adaptar els recursos educatius a les necessitats dels diferents públics.
- Promoure la corresponsabilitat ciutadana en la conservació del territori.
- Reforçar la coordinació amb ajuntaments, centres educatius i entitats.
- Garantir la vinculació curricular de les activitats escolars.
- Disposar en un futur proper de dues maletes d'exploració de la natura propera, una per primària i una altra per secundària. (Ecobagul).
- Potenciar metodologies participatives i d'aprenentatge-servei.

3.3 ÀMBIT TEMÀTIC

El Pla d'Educació Ambiental del Consell Comarcal del Garraf s'articula al voltant d'un àmbit temàtic principal que defineix el marc conceptual de les actuacions, activitats i recursos educatius que s'hi inclouen. Aquest àmbit s'ha establert en coherència amb les competències i les línies de treball del Servei de Medi Natural i Litoral del Consell Comarcal del Garraf, promotor del Pla.

Biodiversitat i entorn natural

Aquest àmbit incorpora els principals continguts i valors que es volen fomentar mitjançant les actuacions d'educació ambiental:

- Coneixement i descoberta de l'entorn natural i litoral proper.
- Promoció de comportaments respectuosos i responsables envers el medi ambient.
- Conservació i foment de la biodiversitat.
- Comprensió dels impactes del canvi climàtic sobre els ecosistemes i el territori.
- Valorització de la vinya i del paisatge agroforestal.
- Reconeixement del paper de les activitats tradicionals, com la ramaderia i la pesca, en la configuració del territori.
- Foment d'un model de turisme sostenible compatible amb la conservació dels valors naturals.

Eixos transversals

El desenvolupament de l'àmbit temàtic es planteja des d'una perspectiva transversal, incorporant dos conceptes estratègics que han estat identificats com a prioritaris tant en el procés participatiu com en l'anàlisi tècnica: l'emergència climàtica i la salut planetària.

- **L'emergència climàtica**

El Pla assumeix l'emergència climàtica com un dels principals reptes ambientals i socials del segle XXI. Aquest concepte engloba les conseqüències derivades del canvi climàtic i del canvi global, així com la necessitat d'impulsar respostes urgents i coordinades per reduir-ne els impactes.

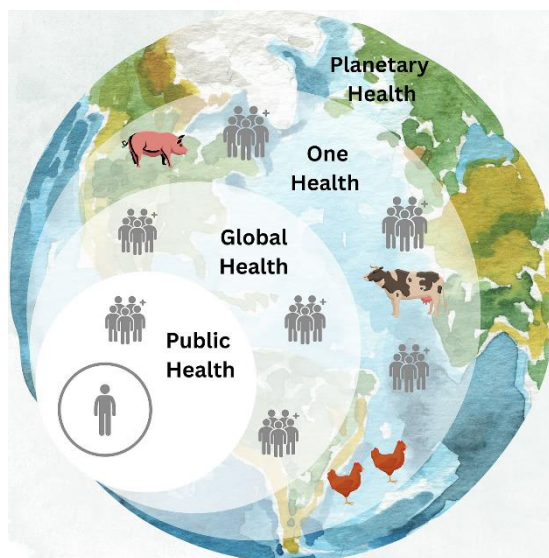
En l'àmbit educatiu, es promourà la comprensió de les causes i les conseqüències d'aquest fenomen, així com la reflexió sobre la responsabilitat col·lectiva en la transició cap a models de desenvolupament més sostenibles, resilients i compatibles amb els límits ecològics del planeta.

- **La salut planetària**

La salut planetària és un enfocament que reconeix la interdependència entre la salut humana i la salut dels ecosistemes. Des d'aquesta perspectiva, la conservació de la biodiversitat, la qualitat ambiental i l'ús sostenible dels recursos naturals esdevenen factors essencials per al benestar i la qualitat de vida de les persones.

El Pla incorpora aquest concepte com a eix transversal per fomentar la comprensió del vincle entre societat i natura, promovent actituds i comportaments que contribueixin a la conservació del patrimoni natural i a la sostenibilitat del territori.

D'aquesta manera, el Pla contribueix a generar una ciutadania més conscient del vincle existent entre la conservació de la natura, la sostenibilitat del territori i la salut de les generacions actuals i futures.

3.4 METODOLOGIA

Aquest apartat presenta els enfocaments educatius, les metodologies de referència i els principis pedagògics que han orientat l'elaboració del Pla i que es proposen com a base per al disseny i la dinamització de les activitats d'educació ambiental.

3.4.1. Educació per la Terra

L'Educació per a la Terra, impulsada per l'Institute for Earth Education (IEE), té com a objectiu afavorir la comprensió dels processos ecològics que sustenten la vida, promoure la reflexió sobre les implicacions d'aquests processos en la vida quotidiana i fomentar canvis d'hàbits orientats a una relació més sostenible amb el planeta.

La seva proposta educativa es basa en el model d'aprenentatge **IAA (Informació, Assimilació i Aplicació)**, que combina la transmissió de coneixements, la seva assimilació mitjançant experiències actives i la seva aplicació a situacions reals de la vida quotidiana.

Font: *Institute for Earth Education*

3.4.2 L'Educació Viva

L'educació viva és un enfocament educatiu que promou la creació de contextos que afavoreixin el desenvolupament integral de les persones, potenciant aspectes com la gestió emocional, les relacions amb els altres, el coneixement d'un mateix i la vinculació amb l'entorn.

En l'àmbit de l'educació ambiental, aquest enfocament destaca la importància dels exemples i les experiències quotidianes en l'adquisició d'actituds de respecte i cura del medi. Així mateix, aposta per generar entorns d'aprenentatge positius i motivadors, centrats en les oportunitats i les alternatives per avançar cap a models de vida més sostenibles, evitant enfocaments excessivament centrats en les problemàtiques ambientals.

3.4.3. Pedagogia activa i el model VAK de la Programació Neurolingüística

La **pedagogia activa** promou un aprenentatge vivencial i participatiu, en què l'alumnat esdevé protagonista del seu procés d'aprenentatge. Aquest enfocament afavoreix l'experimentació, la manipulació i la connexió dels nous coneixements amb experiències significatives.

En el marc de l'educació ambiental, això es tradueix en propostes basades en l'experiència directa amb la natura, la descoberta de l'entorn i activitats pràctiques que facilitin la comprensió i la interiorització dels aprenentatges.

La Programació Neurolingüística (PNL) aporta eines per millorar la comunicació i destaca la importància d'adaptar els missatges a diferents canals d'aprenentatge. Segons el model VAK (visual, auditiu i kinestèsic), les persones processen la informació de manera diversa, de manera que la combinació de recursos visuals, orals i manipulatius afavoreix una comunicació més eficaç i significativa.

En l'àmbit de l'educació ambiental, aquest enfocament reforça la conveniència d'utilitzar metodologies que integrin l'observació, l'experimentació i l'experiència directa per facilitar l'aprenentatge i la comprensió dels continguts.

D'acord amb aquests principis metodològics en l'annex 5.3 d'aquest document es proposen un seguit de pautes metodològiques pel desenvolupament de les activitats d'educació ambiental incloses al Pla.

3.5 PÚBLICS

El Pla d'Educació Ambiental del Consell Comarcal del Garraf s'adreça al conjunt de la població de la comarca, amb una especial atenció als col·lectius que poden exercir un paper clau en la sensibilització, el coneixement i la conservació del medi natural i litoral. Les actuacions previstes es dissenyen tenint en compte les necessitats, interessos i capacitats de cada públic, adaptant-ne els continguts, les metodologies i els formats de participació.

- **Centres educatius d'educació infantil i primària:** L'etapa infantil i primària és fonamental per afavorir la descoberta de l'entorn proper, el desenvolupament del vincle emocional amb la natura i l'adquisició de valors de respecte i cura del medi ambient. El Pla promou activitats vivencials i de contacte directe amb l'entorn natural, adaptades als diferents nivells educatius i alineades amb el currículum escolar.
- **Centres educatius d'educació secundària, batxillerat i formació professional:** En aquestes etapes es prioritzen propostes que fomentin la reflexió crítica, la comprensió dels reptes ambientals actuals i la

participació activa en la millora del territori. Els projectes d'Aprenentatge i Servei (APS), la ciència ciutadana i les accions de conservació esdevenen eines especialment rellevants per promoure el compromís ambiental i la corresponsabilitat.

- **Famílies i ciutadania:** El Pla inclou actuacions adreçades al conjunt de la ciutadania amb l'objectiu de reforçar el coneixement dels valors naturals i litorals del Garraf, promoure hàbits sostenibles i afavorir la participació en iniciatives de conservació i millora ambiental. Les activitats familiars, les campanyes de sensibilització, els itineraris interpretatius i les accions participatives constitueixen instruments clau per assolir aquests objectius.
- **Entitats, col·lectius i agents del territori:** Les entitats ambientals, culturals i socials, així com els professionals vinculats al medi natural, al sector primari, a la conservació, a l'educació i al turisme sostenible, són aliats estratègics per al desplegament del Pla. La seva implicació contribueix a ampliar l'impacte de les actuacions, reforçar l'arrelament territorial i generar espais de col·laboració i aprenentatge compartit.
- **Personal tècnic i responsables municipals:** Atesa la funció coordinadora del Consell Comarcal, el Pla també considera com a destinataris indirectes el personal tècnic i els càrrecs responsables dels ajuntaments de la comarca, amb la finalitat d'afavorir la coordinació institucional, l'intercanvi de recursos i la consolidació d'una estratègia compartida d'educació ambiental a escala comarcal.

En conjunt, el Pla aposta per una educació ambiental al llarg de la vida, capaç d'arribar a diferents segments de població i de fomentar una ciutadania més informada, participativa i compromesa amb la conservació del patrimoni natural i litoral del Garraf.

3.6 ACCIONS DEL PLA

A partir de les necessitats identificades en la diagnosi i dels objectius definits en el present Pla, es plantegen 12 actuacions de millora destinades a reforçar l'impacte, l'abast i la qualitat de les accions d'educació ambiental a la comarca. Aquestes actuacions s'organitzen en quatre línies de treball:

- Accions transversals
- Activitats dinamitzades per a centres educatius
- Recursos en préstec
- Activitats per a la ciutadania

Cal tenir en compte que **durant la realització del Pla s'han elaborat accions de millora i s'han replantejat algunes activitats**. Aquestes accions s'incorporen al document com a acció de millora i se'n detalla tota la informació relacionada a la fitxa corresponent. Tot i així, s'indica en cada cas que aquestes accions s'han dut a terme durant l'elaboració del Pla i no s'afegiran en l'apartat del Pla d'acció. No té sentit temporitzar-les

doncs a la pràctica ja han estat realitzades.

Les accions que s'han dut a terme durant la realització del Pla són:

A1. Correspondència curricular

A6.1. Disseny de noves activitats “Veus del Mar”

A7.1. Redisseny d'activitats amb poca demanda “Rastres i petjades prop de l'escola”

A7.2. Redisseny d'activitats amb poca demanda “Veus de la Terra”

TIPOLOGIA D'ACCIÓ	ACCIÓ	NECESSITAT A LA QUAL DONA RESPOSTA	PÚBLICS
ACCIONS TRANSVERSALS	A1. Correspondència curricular. Elaborar la Correspondència curricular de les activitats incloses dins el Programa d'Activitats Educatives del Servei de Medi Natural i Litoral del Consell Comarcal del Garraf.	Actualitzar les activitats i donar coherència a les mateixes en relació al nou currículum educatiu de l'educació bàsica.	Centres educatius d'Infantil, Primària i Secundària
	A2. Inclusió als programes municipals. Revisar i confirmar que totes les activitats que s'ofereixen des del Servei de Medi Natural i Litoral estan incloses als Programes Educatius dels Ajuntaments de la comarca.	Donar a conèixer les activitats d'Educació Ambiental que ofereix el Consell Comarcal del Garraf de manera integrada als Programes educatius municipals.	Centres educatius d'Infantil, Primària i Secundària
	A3. Coordinació amb altres equipaments i administracions. Realitzar reunions de coordinació anuals amb el Servei d'Educació ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf i amb el Centre d'Estudis del Mar.	Conèixer l'oferta anual que té cada organisme en relació a l'àmbit de Biodiversitat i entorn natural, per tal d'evitar solapaments d'activitats i enriquir les possibilitats dels centres educatius de la comarca.	Centres educatius d'Infantil, Primària i Secundària i Ciutadania
	A4. Incorporació de la Ciència ciutadana en les propostes educatives on s'escaigui. Afavorir que l'alumnat i la ciutadania participin activament en la recollida d'informació sobre l'entorn natural del Garraf.	Incorporar una mirada més participativa i científica en les activitats d'educació ambiental, afavorint que l'alumnat i la ciutadania participin activament en l'observació, seguiment i conservació de les espècies del Garraf.	Centres educatius d'Infantil, Primària i Secundària i Ciutadania
ACTIVITATS DINAMITZADES PER A CENTRES	A5. Revisió de l'estratègia comunicativa. Definir una manera atractiva i senzilla de mostrar les activitats que s'ofereixen, que incorpori el material	Mostrar de manera atractiva i clara les activitats per tal que el professorat les compregui fàcilment i amb material que pugui seguir	Centres educatius d'Infantil, Primària i Secundària

EDUCATIUS	complementari, alguna imatge de cada activitat, una breu correspondència curricular, etc.	treballant a l'aula.	
	A6.1. Disseny de noves activitats. Crear una activitat en format APS però en l'entorn marí: "Veus del mar".	Donar valor al sector primari de la pesca i donar-lo a conèixer entre l'alumnat de la comarca.	Centres educatius de Secundària.
	A6.2. Disseny de noves activitats. Crear una activitat de descoberta i connexió amb l'entorn natural proper, des de la pedagogia activa.	Donar a conèixer l'entorn natural proper amb una mirada positiva i de valor del que la natura ens ofereix.	Centres d'educació infantil i primària.
	A7.1. Redisseny d'activitats amb poca demanda. "Rastres i petjades prop de l'escola".	Aconsensar captar l'interès del professorat i l'alumnat amb algunes activitats que no acaben d'arrencar.	Centres educatius d'Infantil, Primària i Secundària
	A7.2. Redisseny d'activitats amb poca demanda. "Veus de la Terra".	Aconseguir captar l'interès dels centres educatius en un projecte d'APS que posi en valor el sector primari, la pagesia, la vinya, la ramaderia i la memòria agrària de la comarca.	Centres educatius de Secundària.
RECURSOS EN PRÉSTEC	A8. Adaptació de l'Ecobagul viatger. Redistribuir el material existent en dues maletes d'exploració de natura: una per primària i una per secundària i incorporar nou material, una guia per al professorat, etc.	Fer que les maletes d'exploració s'adaptin millor a les necessitats de cada etapa educativa i que s'acompanyin d'una guia per al professorat.	Centres educatius de Primària i Secundària
	A9. Millores en les exposicions en préstec. Millorar l'ús educatiu de les exposicions en préstec "Arran de Mar" i "El tresor natural del Garraf".	Donar més vida i utilitat educativa a les exposicions en préstec, facilitant-ne l'accés digital i incorporant recursos complementaris que permetin treballar-ne els continguts de manera més activa, participativa i atractiva.	Centres educatius de Primària, Secundària i Ciutadania
ACTIVITATS PER LA CIUTADANIA	A10. Afiançament de les activitats per la ciutadania. Definir les accions i materials necessàries per afiançar les 3 activitats bàsiques per la ciutadania: Medi Natural, cuidar-lo és cosa de totes i tots, Fem una BioGarraf? i Fem net-Fem natura.	Afiançar activitats per la ciutadania que funcionen i que donen a conèixer els espais naturals i litorals del Garraf.	Ciutadania

3.6.1 Descripció detallada de les accions

A1. CORRESPONDÈNCIA CURRICULAR			
PÚBLIC	Centres educatius d'Infantil i Primària i Secundària.	ÀMBIT TEMÀTIC	Biodiversitat i entorn natural
ODS		DURADA	2 mesos
OBJECTIUS	Dotar les activitats de coherència curricular i facilitar al personal docent l'encaix curricular de les activitats i recursos d'educació ambiental que s'ofereixen des del Consell Comarcal del Garraf.		
DESCRIPCIÓ			
Es tracta d'elaborar la Correspondència curricular de les activitats incloses dins el Programa d'Activitats Educatives del Servei de Medi Natural i Litoral del Consell Comarcal del Garraf. Això inclou les activitats dinamitzades d'un matí i els projectes d'APS.			
El currículum educatiu és una eina que permet conèixer quins aprenentatges i competències ha d'adquirir l'alumnat al llarg de la vida escolar. El currículum conté per tant, els sabers (continguts) i competències (habilitats) i a més, dona orientacions de com endreçar-los al llarg de les diferents etapes de l'ensenyament bàsic obligatori. La justificació curricular és un extracte del currículum educatiu personalitzat per a cada projecte i és molt útil per a l'equip docent perquè garanteix l'encaix del projecte amb les competències i sabers que s'han de treballar en l'etapa educativa dels participants. La correspondència curricular que es presentarà per a cada activitat està basada en el que s'estableix a DECRET 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica. En l'elaboració d'aquesta correspondència curricular s'especificaran com a mínim: • Les competències transversals • Les competències específiques per cada àrea o matèria			

· Els objectius d'aprenentatge i els criteris d'avaluació · Els sabers associats a cada activitat o projecte	
RECURSOS HUMANS	Suport tècnic 25-26. Acció realitzada durant l'elaboració del Pla.
PRESSUPOST	Cost assumit per la Diputació de Barcelona.

A2. INCLUSIÓ ALS PROGRAMES MUNICIPALS			
PÚBLIC	Centres educatius d'Infantil i Primària i Secundària.	ÀMBIT TEMÀTIC	Biodiversitat i entorn natural
ODS	 	DURADA	Permanent
OBJECTIUS	Facilitar que totes les activitats i projectes d'educació ambiental que s'ofereixen des del Consell comarcal del Garraf arribin al màxim de centres educatius de la comarca.		
DESCRIPCIÓ			
Revisar i confirmar que totes les activitats que s'ofereixen des del Servei de Medi Natural i Litoral estan incloses als Programes Educatius dels Ajuntaments de Sitges i Vilanova i la Geltrú. Aquests dos ajuntaments disposen d'un programa educatiu complet a disposició dels centres educatius dels municipis respectius. En el cas de Vilanova i la Geltrú aquest programa s'anomena Programa d'Animació Educativa (PAE). El PAE és una eina per facilitar als centres una tria d'activitats de suport a la seva tasca pedagògica i alhora apropar a l'alumnat el seu entorn més immediat: recursos, espais, serveis de la ciutat, etc. El programa s'envia a tots els centres educatius de la ciutat: d'educació infantil, de primària i secundària. En el cas de Sitges aquest programa s'anomena Guia de suport educatiu. La guia aglutina cada curs escolar aquelles activitats que s'ofereixen des dels diferents equipaments o administracions de la comarca relacionades amb diferents temàtiques. Les relacionades amb l'educació ambiental son: - Activitats per l'Educació Infantil i Primària S'inclouen activitats que organitza el Centre d'Estudis del Mar i la Mancomunitat Penedès-Garraf. De les activitats que s'organitzen des del Consell Comarcal del Garraf actualment només s'inclou "Volem la platja i la muntanya neta". - Activitats per l'Educació Secundària S'inclouen activitats que organitza el Centre d'Estudis del Mar i la Mancomunitat Penedès-Garraf. De les activitats que s'organitzen des del Consell Comarcal del Garraf actualment només s'inclou "Programes d'educació i sensibilització ambiental: Volem la platja neta! i volem la muntanya neta !. En aquesta no s'especifica que es un projecte d'APS. La resta d'Ajuntaments de la comarca no tenen una guia o programa agrupat d'oferta d'activitats per escoles, però també fan arribar propostes que els puguin interessar.			

En aquest sentit, és important mantenir una comunicació estreta amb l'Àrea d'Educació i Medi Ambient dels Ajuntaments de la comarca per tal d'incorporar l'oferta completa d'activitats que s'ofereixen des del Consell Comarcal del Garraf i anar revisant cada curs que la informació que es proporciona és correcta.	
TEMPORITZACIÓ	Cada mes d'abril-maig. 1 reunió amb cada Ajuntament.
PRIORITZACIÓ	Alta
RECURSOS HUMANS NECESSARIS	Recursos propis
PRESSUPOST	Cost assumit pel Servei de Medi Natural i Litoral.

A3. COORDINACIÓ AMB ALTRES EQUIPAMENTS I ADMINISTRACIONS			
PÚBLIC	Centres educatius d'Infantil i Primària i Secundària i Ciutadania	ÀMBIT TEMÀTIC	Biodiversitat i entorn natural
ODS	 	DURADA	Permanent
OBJECTIUS	Conèixer l'oferta anual que té cada equipament/administració en relació a l'àmbit de Biodiversitat i entorn natural, per tal d'evitar solapaments d'activitats i enriquir les possibilitats dels centres educatius de la comarca.		
DESCRIPCIÓ			
Realitzar una reunió de coordinació anual amb el Servei d'Educació ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf i amb el Centre d'Estudis del Mar. La intenció d'aquestes trobades és conèixer les activitats de l'àmbit Biodiversitat i entorn natural que s'estan oferint des d'aquests equipaments i serveis, quina acollida tenen, i quina visió de futur hi ha des de cada organisme. Aquestes trobades també poden servir per donar a conèixer l'oferta d'activitats del Servei de Medi Natural i Litoral a la resta d'equipaments. 			
A partir d'aquestes reunions es proposa elaborar un petit document intern de resum anual que reculli · Les activitats que ofereix cada organisme dins l'àmbit de Biodiversitat i entorn natural. · Els públics destinataris i les etapes educatives a qui s'adrecen. · Les possibles coincidències o solapaments entre activitats. · Les oportunitats de complementarietat o treball conjunt. · Les necessitats detectades pels centres educatius, municipis o equipaments. · Les possibles accions compartides o derivacions entre recursos. Aquest document hauria de servir com a eina de treball per planificar millor l'oferta educativa de cada curs, evitar duplicitats, aprofitar recursos existents i facilitar que els centres educatius i la ciutadania tinguin una visió més clara i completa de les oportunitats d'educació ambiental disponibles a la comarca.			
TEMPORITZACIÓ	Anual. Una reunió de coordinació durant el segon trimestre de l'any, preferiblement entre abril i maig, abans de tancar i difondre l'oferta educativa del curs següent.		
PRIORITZACIÓ	Mitjana		
RECURSOS HUMANS	Recursos propis		
PRESSUPOST	Cost assumit pel Servei de Medi Natural i Litoral.		

A4. INCORPORACIÓ DE LA CIÈNCIA CIUTADANA EN LES PROPOSTES EDUCATIVES				
PÚBLIC	Centres educatius de Secundària i Ciutadania		ÀMBIT TEMÀTIC	Biodiversitat i entorn natural
ODS	 		DURADA	Permanent
OBJECTIUS	Promoure una mirada científica, crítica i participativa sobre la biodiversitat i els canvis que afecten els ecosistemes terrestres, litorals i marins de la comarca. Connectar les activitats d'educació ambiental amb projectes o plataformes de ciència ciutadana existents, sempre que siguin adequades a l'edat dels participants i als objectius de cada activitat.			
DESCRIPCIÓ				
La Ciència ciutadana és una eina educativa molt útil per vincular el coneixement de l'entorn amb l'acció. Permet que l'alumnat i la ciutadania no només observin la natura, sinó que també participin en la recollida de dades, el seguiment d'espècies i la detecció de canvis o problemàtiques ambientals. Es proposa incorporar la ciència ciutadana de manera progressiva i realista en aquelles activitats del Programa d'Activitats Educatives i de les activitats per a la ciutadania on tingui sentit. No es tracta de convertir totes les propostes en projectes científics, sinó d'identificar en quines activitats es pot afegir una petita acció d'observació, registre o seguiment que aportï valor educatiu. Aquesta incorporació pot prendre formats diferents segons l'activitat i l'edat dels participants: · Observació i registre d'espècies de flora i fauna durant sortides a la natura. · Seguiment d'ocells, insectes, flora litoral, espècies exòtiques o biodiversitat marina. · Recollida de dades senzilles sobre residus trobats en platges, rieres o espais naturals. · Ús de fitxes de camp adaptades a l'edat de l'alumnat. · Introducció a plataformes digitals de ciència ciutadana, quan el grup i el context ho permetin. La incorporació de la ciència ciutadana pot ser especialment interessant en els projectes d'Aprenentatge i Servei, les neteges de platges o rieres o en la BioGarraf. Per als centres educatius, aquesta acció pot ajudar a donar continuïtat a les activitats més enllà de la sortida puntual, ja que el professorat pot seguir treballant les observacions a l'aula. Per a la ciutadania pot contribuir a generar una actitud més activa i corresponsable envers el coneixement i la cura del territori.				

Aquesta acció també pot reforçar la relació amb altres equipaments i entitats que ja treballen en seguiment de biodiversitat, educació ambiental o conservació del medi natural i litoral. A l'hora d'escollir l'aplicació de Ciència ciutadana, caldrà valorar les que s'utilitzen a la zona, o en funció de la temàtica: [iNaturalist](#), [Minka](#), Merlí, etc

Dins aquesta acció també es contempla l'opció de promoure que els centres educatius s'acullin a projectes de Ciència ciutadana que ja funcionen com a tal, com El [Jardí de papallones](#), els [ocells de jardí](#), [RitmeNatura](#), [projecte orenetes](#), etc.

TEMPORITZACIÓ	Permanent, amb incorporació progressiva durant els primers anys d'implementació del Pla. · Primer any: identificació de les activitats on té més sentit incorporar ciència ciutadana i definició de propostes senzilles de registre o observació. · Segon any: elaboració de materials de suport, com fitxes de camp, guies visuals, instruccions per al professorat i possibles enllaços a plataformes digitals. · Tercer any: aplicació progressiva en activitats seleccionades i recollida de valoracions del professorat, alumnat, ciutadania i persones dinamitzadores. · A partir del quart any: revisió i consolidació de les propostes que hagin funcionat millor, incorporant-les de manera estable al programa educatiu.
PRIORITZACIÓ	Baixa
RECURSOS HUMANS	Recursos propis del Servei de Medi Natural i Litoral, amb suport tècnic extern si cal per seleccionar metodologies de ciència ciutadana, elaborar materials de camp i adaptar les propostes a cada etapa educativa. Es pot comptar amb la col·laboració d'entitats ambientals, equipaments especialitzats, ajuntaments, centres educatius i projectes de seguiment de biodiversitat ja existents.
PRESSUPOST	Sense cost afegit si la incorporació es fa amb fitxes senzilles, recursos propis i plataformes gratuïtes de ciència ciutadana. Entre 800 i 1.500 € per activitat si es vol elaborar material específic, guies visuals, fitxes de camp maquetades o recursos digitals propis per facilitar-ne l'ús en activitats educatives i propostes per a la ciutadania.

A5. REVISIÓ DE L'ESTRATÈGIA COMUNICATIVA			
PÚBLIC	Centres educatius d'Infantil i Primària i Secundària i Ciutadania	ÀMBIT TEMÀTIC	Biodiversitat i entorn natural
ODS	 	DURADA	Permanent
OBJECTIUS	Mostrar de manera atractiva, clara i entenedora les activitats i recursos d'educació ambiental que ofereix el Servei de Medi Natural i Litoral del Consell Comarcal del Garraf, per tal de facilitar-ne la comprensió i la sol·licitud per part dels centres educatius. Facilitar al professorat la tria de les activitats més adequades per a cada etapa educativa, incorporant informació pràctica, visual i pedagògica de cada proposta.		
DESCRIPCIÓ			
Definir una nova manera de presentar les activitats que s'ofereixen dins el Programa d'Activitats Educatives del Servei de Medi Natural i Litoral del Consell Comarcal del Garraf, de manera que sigui més visual, ordenada i fàcil de consultar. Es proposa elaborar un document resum o catàleg breu de les activitats, amb una fitxa clara per a cada proposta educativa. Aquestes fitxes haurien d'incloure, com a mínim: • Nom de l'activitat. • Breu descripció. • Etapa educativa recomanada. • Durada i espai de realització. • Objectius principals. • Àmbit temàtic. • ODS vinculats. • Breu correspondència curricular. • Materials complementaris disponibles. • Imatge representativa de l'activitat. • Persona o servei de contacte per fer la sol·licitud.			
ACTIVITAT A L'ÀULA RESOLUS Entra al cicle... un cicle viu! A la natura no hi ha residus: tot s'aprofita i tot torna a formar part del cicle de la vida. Voleu descobrir com ho fan? Tindreu l'oportunitat de conèixer de prop alguns dels éssers més petits... però també dels més importants del bosc, com els cucs, els insectes i altres descomponedors. Observarem com treballen, com transformen les restes orgàniques i entendrem per què són tan essencials per mantenir l'equilibri dels ecosistemes. A més, descobrireu que nosaltres també podem imitar la natura i aprofitar les restes de casa per reduir residus i crear nous recursos. MATERIAL • Planeta digital • 1 garrufa d'aigua de plàstic transparent (PET) buida, terra vegetal, restes orgàniques i un drap fosc per tapar el verroc compostador. DURADA 2 sessions / 60 minuts MATERIAL COMPLEMENTARI 3r i 4rt PRIMAÀ			
Aquest material hauria de permetre que el professorat pugui identificar ràpidament quina activitat encaixa millor amb les necessitats del grup, el projecte educatiu del centre o els continguts que està treballant a l'aula. També es proposa preparar una versió resumida en format presentació o PDF visual o Genially, que pugui enviar-se als centres educatius i als ajuntaments de la comarca abans de l'inici de cada curs. Aquesta acció ha d'anar lligada a l'acció A1 de correspondència curricular, ja que la informació curricular resumida pot incorporar-se directament a les fitxes de cada activitat. També es relaciona amb l'acció A2, perquè disposar d'un material clar i atractiu facilita que les activitats s'incloguin correctament als programes educatius municipals de Sitges i Vilanova i la Geltrú.			

Com a exemples de maneres visuals de presentar la informació de cada activitat es pot prendre l'exemple de la Guia d'activitats d'educació ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf i els recursos d'educació ambiental de la Diputació de Barcelona.	
TEMPORITZACIÓ	Anual. Revisió i actualització del material comunicatiu entre abril i maig, abans de la difusió de l'oferta educativa del curs següent. Durant el primer any es proposa crear el nou format de fitxes i el document resum de presentació de les activitats. Els anys següents només caldrà revisar-ne els continguts, actualitzar imatges, activitats, dades de contacte i correspondència curricular si escau.
PRIORITZACIÓ	Mitjana
RECURSOS HUMANS	Contractació externa. Es pot plantejar com a sol·licitud de Suport econòmic a la Diputació de Barcelona.
PRESSUPOST	4.000 -10.000 €

A6.1. DISSENY DE NOVES ACTIVITATS: “VEUS DEL MAR”			
PÚBLIC	Centres educatius de Secundària	ÀMBIT TEMÀTIC	Biodiversitat i entorn natural
ODS	 	DURADA	6-9 mesos
OBJECTIUS	Donar a conèixer la importància històrica, social, econòmica i ambiental de la pesca a la comarca, especialment en municipis litorals com Vilanova i la Geltrú, Sitges i Cubelles. Posar en valor els testimonis de persones vinculades al món de la pesca i del mar, recollint la seva memòria, coneixements i experiències.		
DESCRIPCIÓ			
Es proposa crear un nou projecte d'Aprenentatge i Servei anomenat “Veus del Mar”, inspirat en el projecte “Veus de la Terra”, però centrat en el sector primari de la pesca i en la relació de la comarca del Garraf amb el mar. El projecte tindrà una estructura flexible i adaptable a cada centre educatiu, però inclou les fases següents: · Sessió inicial a l'aula per introduir el context del litoral del Garraf, la biodiversitat marina, la pesca professional i els principals reptes ambientals del medi marí. · Treball de recerca per part de l'alumnat sobre la història de la pesca a la comarca, els oficis vinculats al mar, les espècies més característiques, els canvis en les captures, la pressió turística, la contaminació marina i els efectes del canvi climàtic. · Trobada o entrevista amb persones vinculades al sector pesquer, com pescadors i pescadores, confraries, persones jubilades del sector, entitats marines o altres agents locals relacionats amb el mar. · Visita a un espai vinculat al projecte, com el port, la llotja, una confraria de pescadors, una platja o un equipament relacionat amb el medi marí. · Elaboració d'un producte final de servei a la comunitat, que podria prendre formes diverses segons el centre: exposició, podcast, vídeo documental, recull de testimonis, etc. · Presentació final del projecte a la comunitat educativa, a l'ajuntament o a algun espai públic del municipi. 			
Aquest APS permetrà treballar la memòria oral, la identitat marinera del Garraf, la biodiversitat marina i la necessitat de conservar els ecosistemes litorals. El projecte es podria desenvolupar en coordinació amb ajuntaments litorals, confraries de pescadors, el Centre d'Estudis del Mar, entitats ambientals i altres agents vinculats al litoral i al medi marí. Serà interessant fer una prova pilot en la seva primera versió per tal d'acabar d'ajustar les diferents parts.			
RECURSOS HUMANS	Suport tècnic 25-26. Acció realitzada durant l'elaboració del Pla.		

PRESSUPOST	Cost assumit per la Diputació de Barcelona.
------------	---

A6.2. DISSENY DE NOVES ACTIVITATS: “NATURA VIVA”			
PÚBLIC	Centres educatius de d’Infantil i Primària	ÀMBIT TEMÀTIC	Biodiversitat i entorn natural
ODS	3 SALUT I BENESTAR 14 VIDA SUBMARINA 15 VIDA TERRESTRE 	DURADA	6-9 mesos
OBJECTIUS	Crear una nova activitat educativa que permeti descobrir la biodiversitat propera dels municipis del Garraf a través de l’observació directa, l’experimentació i el contacte amb la natura. Promoure una mirada de respecte, cura i corresponsabilitat envers el medi natural, reforçant la idea que la salut de les persones està vinculada a la salut dels ecosistemes.		
DESCRIPCIÓ			
Es proposa crear una nova activitat orientada a la descoberta activa de la biodiversitat propera dels municipis del Garraf. L’activitat vol posar en valor els espais naturals quotidians que l’alumnat té a prop de l’escola. A través d’una sortida dinamitzada, l’alumnat podrà observar, tocar, escoltar, comparar i interpretar diferents elements naturals per comprendre millor com funciona un ecosistema i quins valors ambientals té. L’activitat es podrà adaptar a les diferents etapes educatives. En el cas d’Educació Infantil i Cicle Inicial de Primària, es prioritzarà una aproximació sensorial, manipulativa i emocional, basada en la descoberta de colors, formes, textures, sons, rastres i petits elements naturals. En el cas de Cicle Mitjà i Superior de Primària, es podrà aprofundir en la identificació d’espècies, les relacions entre éssers vius i la importància dels hàbitats. La sessió podria estructurar-se en diferents moments: · Rotllana inicial de presentació de la proposta · Proposta activa senzilla · Esmorzar a la natura · Joc autònom amb materials que portem “Natura Viva” pot funcionar com una activitat flexible i adaptable a cada municipi, aprofitant els espais naturals propers i les necessitats detectades localment. També pot servir com a activitat de base per connectar amb altres propostes del Pla, com la ciència ciutadana, l’Ecobagul viatger, les activitats de descoberta de rastres o les accions de sensibilització sobre la cura del medi natural i litoral.			
TEMPORITZACIÓ	6-9 mesos. Es contempla un curs escolar per dissenyar, preparar el material, fer proves -pilot amb alguns centres i acabar d’ajustar l’activitat.		
PRIORITZACIÓ	Mitjana		
RECURSOS HUMANS	Recursos propis del Servei de Medi Natural i Litoral, amb suport tècnic extern si cal per al disseny pedagògic de l’activitat, l’elaboració de materials i l’adaptació de la proposta a les diferents etapes educatives.		
PRESSUPOST	Entre 2.000 i 4.000 € per al disseny de l’activitat, elaboració de materials educatius, adaptació per etapes i prova pilot.		

A7.1. REDISENY D'ACTIVITATS AMB POCA DEMANDA: "RASTRES I PETJADES PROP DE L'ESCOLA"			
PÚBLIC	Centres educatius d'Infantil i Primària	ÀMBIT TEMÀTIC	Biodiversitat i entorn natural
ODS	 	DURADA	6-9 mesos
OBJECTIUS	Redissenyar l'activitat "Amics amb aletes, ales i plomes" per convertir-la en una nova proposta més vivencial, manipulativa i adaptada als infants d'Educació Infantil i Cicle Inicial de Primària. Afavorir la descoberta dels animals que viuen a l'entorn natural del Garraf a partir dels rastres que deixen, com petjades, plomes, pinyes rossegades, ous, excrements o altres indicis de presència. Promoure la curiositat, l'observació i el respecte pels animals i pels ecosistemes propers, ajudant els infants a comprendre que molts animals viuen a prop nostre encara que no sempre els puguem veure.		
DESCRIPCIÓ			
Es proposa substituir o redissenyar l'activitat "Amics amb aletes, ales i plomes" a través d'una nova activitat anomenada "Rastres i petjades", adreçada a Educació Infantil i Cicle Inicial d'Educació Primària. L'activitat parteix de dues preguntes inicials: · Quins animals viuen a l'entorn de l'escola? · Com podem saber que hi viuen si no els veiem? A partir d'aquestes preguntes, es proposa una descoberta activa i vivencial dels animals que viuen a l'entorn natural del Garraf, mitjançant l'observació i interpretació dels rastres que poden deixar: petjades, plomes, pinyes rossegades, ous, excrements o altres senyals. L'activitat es pot realitzar a l'entorn natural proper a l'escola, al pati o a l'aula, en funció de les necessitats del grup i del centre educatiu. Aquesta flexibilitat permet adaptar la proposta a escoles amb realitats molt diferents i facilita la participació dels grups més petits. La sessió comença amb una breu introducció en forma de conte, on van apareixent alguns dels animals típics de l'entorn natural del Garraf. Aquest conte té l'objectiu de presentar la fauna propera, captar l'atenció dels infants i afavorir un primer vincle emocional amb els animals protagonistes. A continuació, es proposen cinc espais o racons de descoberta, que els infants poden anar explorant per grups de manera autònoma i rotativa. Cada espai planteja un repte diferent: · De qui són aquestes plomes? · Qui s'ha menjat aquesta pinya? · Qui ha deixat aquesta petjada?			

- De qui és aquest excrement?
- De qui és aquest ou?

En cada racó hi haurà materials visuals, manipulatius i sensorials que ajudaran els infants a observar, comparar, formular hipòtesis i descobrir a quin animal pot correspondre cada rastre.

La sessió es tanca convidant els infants a seguir buscant rastres al pati, a l'entorn de l'escola o a prop de casa seva. També es proposa al grup-classe crear un petit espai dins l'aula per recollir les descobertes naturals que vagin trobant al llarg del curs, com plomes, fulles, pinyes, fotografies de rastres o dibuixos d'animals observats.

Aquesta activitat permet treballar la biodiversitat propera des d'una mirada lúdica, emocional i experimental, molt adequada per a les primeres etapes educatives. També contribueix a reforçar l'oferta d'activitats per a Educació Infantil i Cicle Inicial, que són alguns dels públics menys representats en l'oferta actual del Servei de Medi Natural i Litoral.

RECURSOS HUMANS	Suport tècnic 25-26. Acció realitzada durant l'elaboració del Pla.
PRESSUPOST	Cost assumit per la Diputació de Barcelona. Es preveuen uns 800-1.000 € per l'adquisició del material.

A7.2. REDISENY D'ACTIVITATS AMB POCA DEMANDA: "VEUS DE LA TERRA"			
PÚBLIC	Centres educatius de Secundària.	ÀMBIT TEMÀTIC	Biodiversitat i entorn natural
ODS	4 EDUCACIÓ DE QUALITAT 11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES 15 VIDA TERRESTRE	DURADA	6-9 mesos
OBJECTIUS	Redissenyar i concretar el projecte d'Aprenentatge i Servei "Veus de la Terra", que actualment ja forma part de l'oferta educativa però encara no s'ha dut a terme. Donar valor al sector primari de la comarca del Garraf, especialment a la pagesia, la vinya, la ramaderia i la relació històrica i actual de les persones amb la terra. Recollir el testimoni de persones vinculades al món agrari del territori, posant en valor la seva memòria, coneixement, experiència i mirada sobre els canvis que ha viscut el paisatge.		
DESCRIPCIÓ			
"Veus de la Terra" és un projecte d'Aprenentatge i Servei ja inclòs dins l'oferta educativa del Servei de Medi Natural i Litoral del Consell Comarcal del Garraf, però que encara no s'ha arribat a implementar. Es proposa redissenyar-lo i concretar-lo a partir d'una primera prova pilot al municipi d'Olivella, on hi ha la possibilitat de comptar amb la implicació directa d'un pagès del territori. El projecte vol apropar l'alumnat al món agrari del Garraf a partir de la descoberta del paisatge, la memòria oral i el contacte amb persones que han treballat o treballen la terra. A través d'aquest procés, l'alumnat podrà conèixer de primera mà com ha canviat el territori, quins valors ambientals i culturals conserva l'activitat agrària i quins reptes afronta actualment el sector. La proposta pot estructurar-se en diverses fases: · Sessió inicial a l'aula per presentar el projecte, situar el context agrari del Garraf i introduir conceptes com paisatge, vinya, ramaderia, biodiversitat, canvi climàtic, gestió forestal i salut planetària. · Treball previ de recerca per part de l'alumnat sobre el municipi, els conreus, la història agrària local, els canvis en els usos del sòl i la relació entre activitat agrària i conservació del paisatge. · Trobada amb una persona vinculada al món agrari, en aquest cas el pagès d'Olivella que s'ha mostrat disposat a implicar-se en la prova pilot. Aquesta trobada pot incloure una entrevista, una visita a l'espai de treball o una conversa guiada sobre la vida pagesa, els canvis en el territori i els reptes actuals. · Sortida o visita al territori per observar directament elements del paisatge agrari i natural: vinyes,			

campes, marges de pedra seca, espais forestals, zones de pastura, camins, masies o altres elements vinculats a la relació entre les persones i la terra. · Elaboració d'un producte final de servei a la comunitat, que pot prendre formes diverses segons el centre educatiu: exposició, podcast, vídeo documental, recull de testimonis, mapa de memòria agrària, plafó divulgatiu, article, material per xarxes o presentació pública. · Retorn final al municipi o a la comunitat educativa, compartint els aprenentatges i el material elaborat amb l'ajuntament, el centre educatiu, les famílies o altres agents locals. La prova pilot a Olivella ha de servir per definir millor la durada, els materials necessaris, el paper dels agents implicats, el tipus de producte final més viable i l'encaix curricular del projecte. També pot permetre explorar futures col·laboracions amb altres persones vinculades al sector agrari, la ramaderia, la vinya o la gestió del paisatge en altres municipis de la comarca. Aquest projecte té un valor especial perquè connecta educació ambiental, memòria oral, identitat territorial i aprenentatge vivencial. També permet posar en relació el coneixement de les persones grans o expertes del territori amb la mirada de l'alumnat jove, generant un espai d'intercanvi intergeneracional i de reconeixement del patrimoni natural i cultural del Garraf.	
RECURSOS HUMANS	Suport tècnic 25-26. Acció realitzada durant l'elaboració del Pla. Caldrà la implicació del centre educatiu participant, de l'Ajuntament d'Olivella i del pagès o agent agrari local que participi en la prova pilot.
PRESSUPOST	Cost assumit per la Diputació de Barcelona i el Servei de Medi Natural i Litoral del Consell Comarcal del Garraf.

A8. ADAPTACIÓ DE L'ECOBAGUL VIATGER			
PÚBLIC	Centres educatius d'Infantil, Primària i Secundària	ÀMBIT TEMÀTIC	Biodiversitat i entorn natural
ODS	 	DURADA	9-12 mesos
OBJECTIUS	Redissenyar el recurs en préstec “Ecobagul viatger” per adaptar-lo millor a les necessitats dels centres educatius i facilitar-ne l’ús. Incorporar nou material d’observació, descoberta i interpretació de la natura propera, adequat a cada etapa educativa. Elaborar una guia per al professorat que faciliti l’ús autònom del recurs, amb propostes d’activitats, orientacions metodològiques i possibles connexions curriculars. Promoure que els centres educatius utilitzin l’entorn proper com a espai d’aprenentatge, observació i descoberta de la biodiversitat del Garraf.		
DESCRIPCIÓ			
L'Ecobagul viatger és un recurs educatiu en préstec del Servei de Medi Natural i Litoral del Consell Comarcal del Garraf pensat per treballar la natura i la biodiversitat del territori. Tot i el seu potencial, actualment és un recurs poc utilitzat pels centres educatius, motiu pel qual es proposa redissenyar-lo i adaptar-lo a les necessitats reals del professorat i de l'alumnat. L'acció consisteix a revisar el material existent i redistribuir-lo en dues maletes d'exploració de natura: · Una maleta per a Educació Primària, amb materials senzills, manipulatius, visuals i sensorials per descobrir la fauna, la flora, els rastres, els hàbitats i els elements naturals de l'entorn proper. · Una maleta per a Educació Secundària, amb materials més orientats a l'observació, el registre de dades, la interpretació ecològica, la ciència ciutadana i l'anàlisi de problemàtiques ambientals vinculades a la biodiversitat, el canvi climàtic i la gestió del territori. Les dues maletes haurien d'incloure materials d'exploració i observació, com lupes, pots d'observació, guies d'identificació, làmines d'espècies, fitxes de rastres, materials per fer mostrejos senzills, propostes de registre de camp i altres recursos que ajudin a treballar la natura propera al centre educatiu. També es proposa incorporar una guia per al professorat en cadascuna de les maletes. Aquesta guia hauria d'incloure: · Presentació del recurs i objectius educatius. · Relació del material inclòs a la maleta. · Recomanacions d'ús i cura del material. · Propostes d'activitats abans, durant i després de la sortida. · Activitats adaptades a diferents nivells educatius.			

- Orientacions per treballar al pati, en un parc, en un bosc, en una riera, en una platja o en altres espais propers.
- Breu correspondència curricular.
- Propostes de continuïtat a l'aula.
- Possibles connexions amb activitats del Programa d'Activitats Educatives del Consell Comarcal del Garraf.

Aquest redisseny hauria de facilitar que els centres no vegin l'Ecobagul només com un conjunt de materials en préstec, sinó com una eina pràctica per preparar i realitzar activitats de descoberta de la natura de manera autònoma.

També es recomana vincular aquest recurs amb altres accions del Pla, especialment amb l'activitat "Rastres i petjades", els projectes d'Aprenentatge i Servei i les propostes de ciència ciutadana que es puguin impulsar a la comarca.

TEMPORITZACIÓ	Es proposa desenvolupar aquesta acció durant 1 curs escolar: · Primer trimestre: revisió del material existent de l'Ecobagul viatger, inventari del recurs i detecció de materials aprofitables, materials obsolets i materials que caldria incorporar. · Segon trimestre: definició de les dues maletes d'exploració, selecció dels materials per a Primària i Secundària i compra o producció del nou material necessari. · Tercer trimestre: elaboració de les guies per al professorat, disseny de les propostes d'activitats i preparació final de les maletes. · Final de curs: prova d'ús amb un o dos centres educatius, recollida de valoracions del professorat i incorporació de millores abans d'oferir el recurs de manera estable. A partir del segon any, caldrà revisar anualment l'estat del material, actualitzar les guies si escau i fer difusió del recurs als centres educatius abans de l'inici de cada curs.
PRIORITZACIÓ	Mitjana
RECURSOS HUMANS	Contractació externa. Es pot sol·licitar aquesta acció dins el suport tècnic de la Diputació de Barcelona.
PRESSUPOST	7.500 – 12.000 €.

A9. MILLORES EN LES EXPOSICIONS EN PRÉSTEC			
PÚBLIC	Centres educatius de Primària i Secundària. Ciutadania	ÀMBIT TEMÀTIC	Biodiversitat i entorn natural
ODS	 	DURADA	12 mesos
OBJECTIUS	Facilitar l'accés als continguts de les exposicions a través del web, incorporant els plafons en format PDF consultable i descarregable. Donar més vida a les exposicions mitjançant recursos educatius complementaris, propostes de gammificació i jocs interactius en línia. Convertir les exposicions en recursos educatius actius, que no només es visitin de manera passiva, sinó que generin preguntes, reptes, activitats i aprenentatges vinculats a la biodiversitat del Garraf.		
DESCRIPCIÓ			
El Servei de Medi Natural i Litoral del Consell Comarcal del Garraf disposa d'exposicions en préstec vinculades a la biodiversitat marina, litoral i terrestre de la comarca, com "Arran de Mar" i "El tresor natural del Garraf". Aquests recursos tenen un gran potencial divulgatiu, però es proposa millorar-ne l'accessibilitat i l'ús educatiu per tal que puguin tenir més recorregut dins i fora dels centres educatius. L'acció consisteix, en primer lloc, a penjar al web del Consell Comarcal del Garraf els plafons de les exposicions en format PDF. Això permetria que els centres educatius i la ciutadania poguessin consultar-ne els continguts encara que no disposin físicament dels plafons. També facilitaria el treball previ i posterior a l'aula, la preparació de visites i la difusió dels valors naturals del Garraf. En segon lloc, es proposa crear recursos educatius complementaris al voltant de cada exposició. Aquests recursos podrien incloure: · Guia breu per al professorat o persona dinamitzadora. · Propostes d'activitats abans, durant i després de visitar l'exposició. · Fitxes de treball adaptades per a Primària i Secundària. · Preguntes repte vinculades als plafons. · Jocs d'observació i cerca d'informació. · Dinàmiques de debat o reflexió sobre biodiversitat, canvi climàtic i cura del territori. · Propostes de continuïtat a l'aula o a l'entorn proper. En tercer lloc, es proposa incorporar elements de gamificació per fer les exposicions més participatives. Per exemple, es podria crear un petit joc de pistes o reptes on l'alumnat i la ciutadania hagi de resoldre preguntes a partir dels plafons, identificar espècies, relacionar hàbitats i animals, descobrir amenaces ambientals o proposar accions de conservació.			
			

També es podrien generar recursos interactius en línia, com qüestionaris digitals, jocs de preguntes i respostes, activitats tipus “troba l’espècie”, mapes interactius, codis QR vinculats als plafons o petits reptes digitals per fer individualment o en grup. Aquests recursos podrien ser senzills i fàcils d’actualitzar, utilitzant eines digitals accessibles.

Una altra possibilitat és disposar d’una persona que pugui fer una dinamització als grups que visitin l’exposició. Funcionen molt bé les dinamitzacions teatralitzades, tipus la que té l’exposició [Respira de la Diputació de Barcelona](#).

L’objectiu és que les exposicions deixin de ser només un material expositiu i esdevinguin una experiència educativa més completa, flexible i atractiva. D’aquesta manera, els centres educatius, biblioteques, ajuntaments i altres equipaments podrien adaptar-ne l’ús segons el públic, l’espai disponible i el temps de dedicació.

TEMPORITZACIÓ	Es proposa desenvolupar aquesta acció durant 1 curs escolar: · Primer trimestre: revisió dels materials existents de les exposicions, recopilació dels arxius digitals i definició dels recursos educatius complementaris que es volen crear. · Segon trimestre: adaptació dels plafons en format PDF per penjar-los al web i elaboració de les guies, fitxes i propostes d’activitats associades a cada exposició. · Tercer trimestre: creació dels recursos de gamificació i dels jocs interactius en línia, així com incorporació de codis QR o enllaços als materials digitals si escau. · Final de curs: prova dels recursos amb un centre educatiu, biblioteca o equipament municipal i recollida de valoracions per introduir millores. A partir del segon any, caldrà revisar anualment els enllaços, actualitzar els recursos digitals si cal i fer difusió de les exposicions i dels materials complementaris entre centres educatius i ajuntaments.
PRIORITZACIÓ	Baixa
RECURSOS HUMANS	Contractació externa. Es pot sol·licitar aquesta acció dins el suport tècnic de la Diputació de Barcelona.
PRESSUPOST	7.500 – 12.000 €.

A10. AFIANÇAMENT DE LES ACTIVITATS PER LA CIUTADANIA			
PÚBLIC	Ciutadania	ÀMBIT TEMÀTIC	Biodiversitat i entorn natural
ODS		DURADA	Permanent
OBJECTIUS	Definir les accions, materials i criteris necessaris per donar continuïtat i coherència a les activitats “Medi Natural, cuidar-lo és cosa de totes i tots”, “Fem una BioGarraf?” i “Fem net-Fem natura”. Facilitar que els municipis de la comarca puguin acollir aquestes activitats de manera ordenada, adaptada a les necessitats locals i coordinada amb el Consell Comarcal del Garraf.		
DESCRIPCIÓ			
Aquesta acció té com a finalitat afiançar tres activitats bàsiques adreçades a la ciutadania: “Medi Natural, cuidar-lo és cosa de totes i tots”, “Fem una BioGarraf?” i “Fem net-Fem natura”. Aquestes activitats responen a la necessitat de disposar d’una oferta estable per a la ciutadania que permeti donar a conèixer els valors naturals del Garraf, sensibilitzar sobre la cura de l’entorn i fomentar la participació activa en la conservació del medi natural i litoral. “Medi Natural, cuidar-lo és cosa de totes i tots” es planteja com una campanya d’estiu de sensibilització i informació directa a la ciutadania, especialment en espais naturals amb alta freqüentació. Permet informar sobre els valors ambientals dels espais, les bones pràctiques, els impactes de les actituds incíviques i la importància de gaudir de la natura de manera respectuosa. “Fem una BioGarraf?” és una activitat de descoberta de la biodiversitat de la comarca, basada en petites rutes o sortides guiades pels municipis del Garraf. Aquesta proposta permet apropar la biodiversitat local a la ciutadania d’una manera vivencial, accessible i adaptada a diferents públics. També pot incorporar elements de ciència ciutadana, com l’observació i registre d’espècies. “Fem net-Fem natura” es planteja com una activitat que combina el repte de la prevenció d’incendis amb la neteja d’espais naturals i la descoberta i interpretació ambiental de l’entorn. L’objectiu és anar més enllà de la simple recollida de residus, incorporant una mirada educativa sobre els impactes dels residus, la prevenció d’incendis, la biodiversitat de l’espai i la responsabilitat compartida en la seva conservació. Per consolidar aquestes activitats es proposa elaborar una fitxa tècnica per a cadascuna, que inclogui:			

· Objectius de l'activitat. · Públic destinatari. · Durada recomanada. · Tipus d'espais on es pot realitzar. · Necessitats logístiques. · Materials necessaris. · Nombre recomanat de participants. · Paper del Consell Comarcal del Garraf. · Paper de l'ajuntament o equipament acollidor. · Recomanacions de comunicació i difusió. · Indicadors bàsics de seguiment i avaluació. També es proposa preparar materials comuns de suport, com cartells o plantilles de difusió, formulari d'inscripció, fitxes de bones pràctiques, materials per al recompte de participants, fitxes de recollida de residus, fitxes d'observació de biodiversitat i una petita enquesta de valoració. Aquesta acció hauria de permetre que les activitats per a la ciutadania tinguin una estructura clara, siguin més fàcils de replicar als diferents municipis i mantinguin una coherència comuna comarcal, tot respectant les particularitats de cada espai i municipi.	
TEMPORITZACIÓ	Permanent, amb una primera fase de consolidació durant el primer any d'implementació de l'acció.
PRIORITZACIÓ	Alta
RECURSOS HUMANS	Recursos propis del Servei de Medi Natural i Litoral, amb la col·laboració dels ajuntaments de la comarca per definir espais, necessitats locals, logística i difusió. També es pot valorar la col·laboració d'entitats ambientals, ADF, biblioteques, equipaments municipals o altres agents locals segons la temàtica i l'espai on es desenvolupi cada activitat.
PRESSUPOST	Entre 1.000 i 2.000 € per a la definició de les fitxes tècniques, elaboració de materials comuns, plantilles de difusió, formularis i eines de seguiment. Sense cost afegit si la consolidació es fa només amb recursos propis i materials ja existents.

4.IMPLEMENTACIÓ: COM HO FAREM?

4.1PLA D'ACCIÓ

El Servei de Medi Natural i Litoral del Consell Comarcal del Garraf treballa l'educació ambiental en coordinació amb els sis municipis de la comarca, els centres educatius, altres equipaments ambientals i entitats vinculades a la conservació del medi natural i litoral. Aquesta mirada comarcal és un element clau del Pla, ja que permet compartir recursos, evitar duplicitats i adaptar les propostes educatives a les necessitats de cada municipi.

Aquest Pla vol esdevenir una eina útil per ordenar, renovar i planificar les activitats i recursos d'educació ambiental que s'ofereixen des del Consell Comarcal del Garraf. Alhora, el principal repte és garantir que les accions previstes es puguin desplegar de manera realista, tenint en compte els recursos humans i econòmics disponibles.

Per aquest motiu, es proposa una implementació progressiva del Pla, començant per les accions de prioritat alta, que són aquelles més necessàries per consolidar l'oferta actual, millorar les activitats que ja existeixen i donar resposta a les demandes detectades durant el procés participatiu. Posteriorment, s'aniran incorporant les accions de prioritat mitjana i, finalment, les de prioritat baixa.

Els criteris utilitzats per prioritzar les accions han estat:

- La necessitat detectada durant el procés participatiu amb els municipis.
- La millora de les activitats i recursos que ja existeixen dins l'oferta del Consell Comarcal del Garraf.
- La dimensió econòmica de cada acció i la disponibilitat pressupostària.
- La viabilitat tècnica i la possibilitat de desenvolupar les accions amb recursos propis o amb suport extern.
- La relació amb l'Agenda 2030, l'emergència climàtica, la salut planetària i els plans ambientals locals.
- La capacitat de cada acció per arribar als centres educatius i a la ciutadania.

Les accions que requereixin contractació externa o suport tècnic específic hauran de preveure el temps necessari per a la preparació de la contractació, la sol·licitud de suport tècnic o econòmic, la resolució administrativa i l'execució del treball. En aquests casos, caldrà iniciar els tràmits amb prou antelació, preferiblement durant el primer trimestre de l'any, per poder disposar dels materials, activitats o recursos abans de la difusió de l'oferta educativa del curs següent.

També caldrà tenir en compte els moments clau de difusió. En el cas de les activitats adreçades als centres educatius, és recomanable tenir l'oferta actualitzada entre abril i juny, abans que els ajuntaments tanquin els seus programes educatius i abans que els centres planifiquin el curs següent. En el cas de les activitats adreçades a la ciutadania, caldrà vincular la difusió a moments de major repercussió, com la primavera, la

Setmana de la Natura, l'estiu, les campanyes en espais naturals i les activitats municipals ja consolidades.

A continuació es mostra una proposta de desplegament temporal de les accions del Pla fins a l'any 2031:

- **Prioritat Alta.** Accions a iniciar durant el període 2027-2028.
- **Prioritat Mitjana.** Accions a desenvolupar durant el període 2029.
- **Prioritat Baixa.** Accions a desenvolupar durant el període 2030.

Cal tenir en compte que, un cop iniciades, moltes de les accions tindran continuïtat anual i requeriran revisió, actualització i seguiment.

ACCIONS DE PRIORITAT ALTA A DESENVOLUPAR EN EL PERÍODE 2027-2028

Codi	Acció
A2	Inclusió als programes municipals. Revisar i confirmar que totes les activitats que s'ofereixen des del Servei de Medi Natural i Litoral estan incloses als programes educatius municipals de Sitges i Vilanova i la Geltrú.
A3	Coordinació amb altres equipaments i administracions. Realitzar reunions de coordinació anuals amb la Mancomunitat Penedès-Garraf i el Centre d'Estudis del Mar.
A8	Adaptació de l'Ecobagul viatger. Redistribuir el material existent en dues maletes d'exploració de natura, una per Primària i una per Secundària.
A10	Afiançament de les activitats per a la ciutadania. Consolidar "Medi Natural, cuidar-lo és cosa de totes i tots", "Fem una BioGarraf?" i "Fem net-Fem natura".

ACCIONS DE PRIORITAT MITJANA A DESENVOLUPAR EN EL 2029

Codi	Acció
A5	Revisió de l'estratègia comunicativa. Definir una manera atractiva i senzilla de mostrar les activitats que s'ofereixen, incorporant material complementari, imatges i correspondència curricular resumida.
A6.2.	Disseny de noves activitats: "Natura Viva"

ACCIONS DE PRIORITAT BAIXA A DESENVOLUPAR EN EL 2030

Codi	Acció
A4	Incorporació de la ciència ciutadana en les propostes educatives on s'escaigui.
A9	Millores en les exposicions en préstec. Penjar els plafons en PDF al web i incorporar recursos educatius, gamificació i jocs interactius en línia.

Es detallen a continuació les taules d'accions prioritzades amb les **tasques relacionades** per cada acció descrita, temporitzades per trimestres.

ACCIONS DE PRIORITAT ALTA	ANY 2027				ANY 2028			
A2. INCLUSIÓ ALS PROGRAMENS MUNICIPALS	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4
Revisar en quins programes educatius municipals apareixen actualment les activitats del Consell Comarcal del Garraf.								
Contactar amb els ajuntaments de Sitges i Vilanova i la Geltrú per actualitzar la informació de l'oferta educativa.								
Enviar les fitxes actualitzades de les activitats abans del tancament dels programes educatius municipals.								
Fer una revisió anual per comprovar que la informació publicada és correcta i completa (tasca permanent).								
A3. COORDINACIÓ AMB ALTRES EQUIPAMENTS I ADMINISTRACIONS	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4
Contactar els equipaments i administracions amb oferta educativa dins l'àmbit de biodiversitat i entorn natural.								
Realitzar una reunió anual amb la Mancomunitat Penedès-Garraf i el Centre d'Estudis del Mar.								
Recollir l'oferta anual, els públics destinataris i les possibles coincidències o complementarietats.								
Elaborar un document intern de resum anual per orientar la planificació de l'oferta educativa.								

ACCIONS DE PRIORITAT ALTA	ANY 2027				ANY 2028			
A8. ADAPTACIÓ DE L'ECOBAGUL VIATGER	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4
Demandar Suport tècnic o econòmic per l'adaptació de l'Ecobagul Viatger.								
Dissenyar el contingut que hi ha d'haver dins la maleta de primària i de secundària.								
Elaborar una guia per al professorat amb propostes d'activitats, orientacions d'ús i connexions curriculars.								
Elaborar i/o adquirir el material de la maleta.								
A10. AFIANÇAMENT DE LES ACTIVITATS PER LA CIUTADANIA	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4
Preparar materials comuns de difusió, inscripció, seguiment, recollida de dades i valoració.								
Coordinar amb els municipis la programació anual de les activitats per a la ciutadania (acció permanent).								

ACCIONS DE PRIORITAT MITJANA	ANY 2029			
A5. REVISIÓ DE L'ESTRATÈGIA COMUNICATIVA	T1	T2	T3	T4
Revisar com es presenta actualment l'oferta d'activitats i detectar-ne mancances comunicatives.				
Dissenyar un nou model de fitxa d'activitat amb informació clara, visual i homogènia.				
Incorporar imatges, materials complementaris i correspondència curricular resumida a cada activitat.				
Actualitzar la informació al web i comunicar-ho per xarxes.				
A6.2. DISSENY DE NOVES ACTIVITATS "NATURA VIVA"	T1	T2	T3	T4
Dissenyar les dinàmiques d'exploració, observació i descoberta de la biodiversitat, adaptades a les diferents etapes educatives.				
Elaborar els materials didàctics de suport, com fitxes d'observació, reptes de descoberta, guia per al professorat i materials visuals o manipulatius.				
Realitzar una prova pilot amb un o més centres educatius, recollir-ne valoracions i incorporar millores abans d'oferir l'activitat de manera estable.				

ACCIONS DE PRIORITAT BAIXA	ANY 2030			
A4. INCORPORACIÓ DE LA CIÈNCIA CIUTADANA	T1	T2	T3	T4
Identificar en quines activitats educatives i per a la ciutadania té sentit incorporar ciència ciutadana.				
Seleccionar plataformes, metodologies o formats de registre adequats a cada públic i activitat.				
Crear fitxes de camp, guies visuals o instruccions senzilles per facilitar la recollida de dades.				
Aplicar la ciència ciutadana en activitats seleccionades i valorar-ne la utilitat educativa.				
A9. MILLORES EN LES EXPOSICIONS EN PRÉSTEC	T1	T2	T3	T4
Revisar els materials existents de les exposicions “Arran de Mar” i “El tresor natural del Garraf”.				
Preparar els plafons en format PDF consultable i descarregable per penjar-los al web.				
Crear recursos educatius complementaris, com guies, fitxes, preguntes repte i activitats d’observació.				
Incorporar recursos de gamificació o jocs interactius en línia vinculats als continguts de les exposicions.				

4.2. GOVERNANÇA

El lideratge del Pla d'Educació Ambiental del Consell Comarcal del Garraf correspondrà al Servei de Medi Natural i Litoral del Consell Comarcal del Garraf, que serà l'encarregat de coordinar-ne el desplegament, fer-ne el seguiment i garantir la coherència entre les accions previstes. La tècnica d'educació ambiental del servei assumirà la coordinació ordinària del Pla, amb el suport de la resta de l'equip tècnic del servei i, quan sigui necessari, amb suport extern per al disseny de materials, la dinamització d'activitats o l'elaboració de recursos específics.

La governança del Pla haurà de mantenir una relació estreta amb els sis ajuntaments de la comarca, especialment amb les àrees de Medi Ambient, Educació, Joventut, Cultura, Turisme i Participació, segons la naturalesa de cada acció. Aquesta coordinació ha de permetre adaptar les activitats a cada realitat municipal, integrar-les en els programes educatius locals, detectar necessitats específiques i aprofitar recursos i espais existents.

També es preveu mantenir espais de coordinació amb altres equipaments i administracions, com la Mancomunitat Penedès-Garraf i el Centre d'Interpretació del Romanticisme Manuel de Cabanyes.

El model de gestió serà principalment intern, amb el personal existent del Servei de Medi Natural i Litoral, i amb externalització parcial en aquelles accions que requereixin coneixement tècnic específic, disseny pedagògic, maquetació, producció de materials o dinamització especialitzada. També es podrà comptar amb la col·laboració d'entitats ambientals, ADF, centres educatius, equipaments públics, biblioteques, confraries de pescadors, pagesia, ramaderia i altres agents de la societat civil.

4.3. PRESSUPOST

Els recursos econòmics necessaris s'hauran de preveure anualment dins el pressupost del servei, valorant també possibles línies de suport tècnic o econòmic de la Diputació de Barcelona o d'altres administracions.

Es presenta a continuació una aproximació del pressupost per cada any de vigència del Pla. S'ha estimat un cost mínim i màxim que dependrà del tipus d'activitat que nodreixi cada acció. Hi ha un seguit d'accions que són estables en el temps i n'hi ha de puntuals que només caldrà invertir una sola vegada. En el cas de les accions de periodicitat estable, en no tenir un cost afegit, no cal sumar en el pressupost de base:

2027-2028				
Acció	Cost mínim	Cost màxim	Periodicitat	
A2	Cost assumit internament		Estable	
A3	Cost assumit internament		Estable	
A7.1	800	1000		
A8	7500	12000	Puntual	
A10	1000	2000	Puntual	
Total anys 27 i 28	9.300 €	15.000 €		
2029				
Acció	Cost mínim	Cost màxim	Periodicitat	
A5	4000	10000	Puntual	
A6.2	2000	4000	Puntual	
Total any 2029	4.000 €	10.000 €		
2030				
Acció	Cost mínim	Cost màxim	Periodicitat	
A4	1500	8000	Puntual	
A9	7500	12000	Puntual	
Total any 2030	4.000 €	10.000 €		

Cal tenir en compte que els recursos econòmics del Servei de Medi Natural i Litoral per a finançar aquestes millores son limitats. Es recomana altament preveure la sol·licitud de suport tècnic i econòmic a la Diputació de Barcelona per aquelles en que sigui adient, tal i com s'ha indicat en cada fitxa d'acció.

4.4. SEGUIMENT I AVALUACIÓ

Determinar d'una manera acurada i realista com es farà el seguiment de l'aplicació d'aquest pla és necessari per avaluar si s'estan assolint els objectius plantejats.

Aquest seguiment dotarà el document de la flexibilitat necessària pel seu correcte desenvolupament, i permetrà incorporar els canvis necessaris segons les necessitats que es vagin detectant. Les accions previstes per a un correcte seguiment del pla són:

4.4.1 Revisió anual d'accions realitzades

Abans de la finalització de cada any cal revisar el grau d'assoliment de les accions i, si cal, modificar les taules de prioritats que es mostren a continuació. Per a fer-ne un seguiment més acurat és proposa recollir els indicadors de cada acció de cada període i anotar el resultat dels indicadors en cada cas. Es mostren a continuació les taules per a facilitar el **seguiment amb els indicadors**. En cada cas s'especifica quin serà el mitjà per a calcular l'indicador. Aquells indicadors que necessiten d'una enquesta per avaluar-los es poden obtenir amb un formulari genèric per a les activitats d'educació ambiental a la ciutadania i un altre per als centres educatius que hauran d'omplir com a claustre a final de curs, o bé amb una valoració qualitativa en finalitzar. Es mostra a l'Annex 5.3. un **model d'enquesta** per als centres educatius.

De manera addicional als indicadors de seguiment previstos per a cada acció, s'avaluarà al final de cada període el **percentatge d'accions realitzades** respecte les previstes en aquell període de prioritats.

En el següent període caldrà fer el seguiment de les accions corresponents a aquell mateix **període i seguir fent el de les accions anteriors**.

4.4.2 Revisió final en acabar la vigència del pla

Quan acabi el període de vigència del pla l'any 2030 caldrà fer la revisió final. En aquest moment ja s'hauran desenvolupat totes les accions i s'haurà de valorar si s'han aconseguit els objectius previstos.

Segons els resultats i conclusions d'aquesta revisió es podrà plantejar:

- els objectius i les estratègies per al pla del següent període
- les accions que es continuaran realitzant i si cal realitzar alguna modificació de les mateixes
- les noves propostes d'actuacions que es podrien incorporar

En el cas de la **no implantació** d'alguna de les accions previstes en el programa s'hauria de justificar el motiu. Si es tracta d'actuacions la realització de les quals s'ha ajornat s'indicarà per quin motiu i si es preveu un nou calendari d'aplicació.

INDICADORS D'AVALUACIÓ D'ACCIONS DE PRIORITAT ALTA		MITJÀ
A2	Percentatge de programes educatius municipals on apareix l'oferta del Consell Comarcal del Garraf. Percentatge d'activitats del Servei de Medi Natural i Litoral incorporades als programes de Sitges i Vilanova i la Geltrú.	Revisió dels programes educatius municipals de Sitges i VNG
		Revisió documental i recompte
A3	Nombre de reunions de coordinació realitzades amb la Mancomunitat Penedès-Garraf i el Centre d'Estudis del Mar. Document intern anual elaborat amb el resum de l'oferta educativa dels diferents equipaments. Nombre d'accions o activitats ajustades a partir de la coordinació amb altres equipaments.	Revisió del calendari i actes de reunió
		Revisió de la documentació associada
A8	Inventari del material existent de l'Ecobagul viatger realitzat. Disseny i creació de dues maletes d'exploració de natura: una per Primària i una per Secundària. Guia per al professorat elaborada per a cada maleta.	Revisió de l'inventari de materials
		Revisió de la documentació associada
A10	Nombre d'activitats per a la ciutadania realitzades anualment. Nombre de participants en cadascuna de les activitats. Nombre de municipis implicats en la programació de les activitats per a la ciutadania.	Revisió del calendari i recompte
		Registre d'inscripcions o recompte d'assistència
Total	Percentatge de realització de les accions d'aquest període.	Nombre d'accions realitzades en relació a les accions previstes en el període

INDICADORS D'AVALUACIÓ D'ACCIONS DE PRIORITAT MITJANA		MITJÀ	
A5	Nombre d'activitats que disposen de fitxa actualitzada amb imatge, objectius, ODS i correspondència curricular resumida. Documentació clara i penjada al web, amb els recursos addicionals descarregables.	Revisió de les fitxes d'activitat	
		Revisió de la documentació comunicativa	
A6.2	Activitat "Natura Viva" definida, amb objectius, públics destinataris, estructura pedagògica i possibles espais de realització concretats. Realització d'una prova pilot amb un o més centres educatius. Grau de satisfacció del professorat, alumnat i persones dinamitzadores en relació amb la prova pilot.	Revisió de la documentació associada	
		Revisió del calendari i memòria anual	
		Formulari o reunió de valoració conjunta	
Total	Percentatge de realització de les accions d'aquest període.	Nombre d'accions realitzades en relació a les accions previstes en el període	

INDICADORS D'AVUACIÓ D'ACCIONS DE PRIORITAT BAIXA		MITJÀ	
A4	Nombre d'activitats educatives o per a la ciutadania on s'ha incorporat una proposta de ciència ciutadana. Augment en el nombre d'observacions a les plataformes de ciència ciutadana escollides en les zones on s'ha incorporat l'acció.	Revisió de les fitxes d'activitat i memòria anual	
		Revisió d'observacions a les plataformes de ciència ciutadana	
A9	Plafons de les exposicions en préstec disponibles en format PDF al web. Nombre de recursos educatius complementaris elaborats. Increment en la petició de les exposicions.	Revisió del web del Consell Comarcal del Garraf	
		Revisió de la documentació associada i memòria anual	
Total	Percentatge de realització de les accions d'aquest període.	Nombre d'accions realitzades en relació a les accions previstes en el període	

4.5. COMUNICACIÓ

Les accions definides en aquest Pla han tingut en compte el fet de facilitar que el públic destinatari de cada acció s'hi pugui afegir fàcilment. No obstant això, una bona comunicació serà clau perquè la feina feta arribi al màxim nombre de centres educatius, ajuntaments, equipaments, entitats i ciutadania de la comarca.

Es defineixen a continuació els canals que hauran de servir per realitzar aquestes funcions de comunicació i difusió de les activitats del Pla d'Educació Ambiental del Consell Comarcal del Garraf, en funció dels públics destinataris.

4.5.1 Activitats i recursos destinats als centres educatius

Els centres educatius són un dels públics principals d'aquest Pla, ja que bona part de les accions previstes s'adrecen a l'alumnat d'Educació Infantil, Primària i Secundària. Per aquest motiu, és important que l'oferta educativa del Servei de Medi Natural i Litoral arribi als centres de manera clara, ordenada i en el moment adequat del curs.

La informació amb les activitats que el Consell comarcal del Garraf ofereix als centres educatius s'hauria d'enviar anualment als mateixos, preferiblement entre els mesos de maig i juny, i també a l'inici del curs escolar, entre setembre i octubre. En el cas dels municipis que disposen de programa educatiu propi, com Vilanova i la Geltrú i Sitges, caldrà garantir que les activitats del Consell Comarcal del Garraf estiguin incloses correctament dins el Programa d'Activitats Educatives o la Guia de suport educatiu corresponent.

També es recomana mantenir la coordinació amb les àrees d'Educació i Medi Ambient dels ajuntaments, per tal que puguin fer arribar l'oferta als centres educatius del seu municipi i ajudar a detectar necessitats concretes. En alguns casos, especialment quan es presentin activitats noves o redissenyades, pot ser útil fer una breu trobada o reunió informativa amb els centres educatius interessats.

Els canals principals per comunicar les activitats als centres educatius seran:

- Enviament directe del catàleg o document resum als centres educatius.
- Coordinació amb les àrees d'Educació i Medi Ambient dels ajuntaments.
- Inclusió de l'oferta als programes educatius municipals, especialment a Vilanova i la Geltrú i Sitges.
- Web del Consell Comarcal del Garraf.
- Comunicació directa amb professorat, equips directius i referents d'educació ambiental dels centres.

En el cas dels centres educatius, la comunicació ha de ser especialment pràctica i pedagògica. Cal facilitar la informació necessària perquè el professorat pugui decidir ràpidament si una activitat encaixa amb el seu grup, el calendari escolar i els continguts que està treballant. Per aquest motiu, és recomanable que cada activitat

disposi d'una fitxa clara, amb informació breu, visual i útil.

4.5.2 Activitats i recursos destinats al públic familiar i la ciutadania

El públic familiar i la ciutadania són destinataris importants del Pla, especialment en les activitats de descoberta de la natura, les sortides de biodiversitat, les activitats vinculades a la Setmana de la Natura, les propostes a biblioteques, les campanyes d'estiu, les neteges d'espais naturals, les activitats de ciència ciutadana i les accions de sensibilització en espais naturals i litorals.

Per arribar a aquest públic, es proposa utilitzar els canals de comunicació del Consell Comarcal del Garraf i, sobretot, els canals dels ajuntaments de la comarca, ja que són els que tenen una relació més directa amb la ciutadania de cada municipi.

Les agendes municipals, els butlletins locals, les xarxes socials i els equipaments de proximitat poden ser espais clau per difondre aquestes activitats.

També es recomana coordinar la comunicació amb biblioteques, centres cívics, escoles, AFA, equipaments culturals, punts d'informació, oficines de turisme, entitats ambientals, ADF, associacions veïnals, confraries, entitats agràries i altres agents locals. Aquests actors poden ajudar a difondre activitats concretes i a arribar a públics més específics.

Els canals principals per comunicar les activitats al públic familiar i a la ciutadania seran:

- Web del Consell Comarcal del Garraf.
- Agenda d'activitats del Consell Comarcal del Garraf.
- Xarxes socials del Servei de Medi Natural i Litoral del Garraf.
- Xarxes socials i agendes dels ajuntaments de la comarca.

En el cas d'activitats com “Fem una BioGarraf?”, “Fem net-Fem natura” o “Medi Natural, cuidar-lo és cosa de totes i tots”, pot ser útil generar materials de difusió senzills i atractius, amb una imatge clara, informació pràctica i un enllaç o codi QR per a la inscripció. També es recomana preparar missatges breus per a xarxes socials i versions adaptades per als canals municipals.

El missatge comunicatiu hauria de posar l'accent en la descoberta de la natura propera, el gaudi compartit, la participació activa i la cura del territori. Es recomana evitar missatges excessivament alarmistes i reforçar la idea que conèixer l'entorn és el primer pas per estimar-lo i protegir-lo.

En tots els casos, la comunicació haurà de ser clara, visual i adaptada al públic destinatari. Caldrà indicar sempre el nom de l'activitat, el públic a qui s'adreça, la data, l'horari, el lloc, el sistema d'inscripció, l'organització i els canals de contacte. També es recomana mantenir una imatge gràfica coherent per a les activitats del Servei de Medi Natural i Litoral, de manera que la ciutadania i els centres educatius les puguin identificar fàcilment com a part d'una mateixa oferta comarcal d'educació ambiental.

5.ANNEXOS

5.1. FORMULARI PREVI A LES REUNIONS AMB EL PERSONAL TÈCNIC DELS AJUNTAMENTS

L'Educació ambiental al Garraf

El Consell Comarcal del Garraf ha sol·licitat suport tècnic a la Diputació de Barcelona per al disseny del Pla d'educació ambiental del Consell Comarcal del Garraf. L'objectiu principal del treball és disposar d'un document que ha de definir, coordinar i potenciar tots els programes, projectes i recursos en matèria d'educació ambiental desenvolupats pel Servei de Medi Natural i Litoral del Consell Comarcal del Garraf **en xarxa amb els ajuntaments** de la comarca. Aquest formulari ens ajudarà a dirigir millor les trobades amb el personal tècnic i polític dels ajuntaments del Garraf.

* Indica que la pregunta és obligatòria

**Pla d'Educació
ambiental del Consell
Comarcal del Garraf**

A quin Ajuntament pertanyes? *

- ☐ Canyelles
- ☐ Cubelles
- ☐ Olivella
- ☐ Sant Pere de Ribes
- ☐ Sitges
- ☐ Vilanova i la Geltrú

Quin càrrec tens a l'Ajuntament? *

La vostra resposta

Quin suport rebeu del Consell Comarcal en matèria d'educació ambiental? *

La vostra resposta

A banda de les activitats d'educació ambiental que realitzeu amb el suport del Consell Comarcal, en realitzeu d'altres? Quines? *

La vostra resposta

Quin tipus d'activitats d'educació ambiental ofereix el vostre Ajuntament als centres educatius? *

☐ Activitats incloses dins d'un programa educatiu

☐ Activitats puntuals

☐ ApS ambientals

☐ No n'oferim

☐ Altres: _____

Fes una breu descripció de les activitats d'educació ambiental que ofereix als centres educatius.

La vostra resposta

Si teniu la vostra oferta visible al web, si us plau indiqueu-nos l'enllaç.

La vostra resposta

Describeu breument quin tipus d'activitats d'educació ambiental ofereix el vostre Ajuntament a la ciutadania en general. *

La vostra resposta

Quins temes relacionats amb l'entorn natural trobaríeu interessant que es treballessin des del Consell Comarcal del Garraf? (marqueu màxim 3 opcions). *

- ☐ Conservació i foment de la biodiversitat
- ☐ Impactes del canvi climàtic en l'entorn natural
- ☐ Connexió, cura i respecte per l'entorn natural
- ☐ Coneixement de la vinya
- ☐ Promoció del Turisme sostenible
- ☐ Coneixement i promoció del Verd urbà
- ☐ Altres: _____

Quines tipus d'activitats d'educació ambiental trobaríeu interessant que s'oferissin des del Consell Comarcal del Garraf? (marqueu màxim 3 opcions).

*

- ☐ Activitats amb monitoratge per centres educatius
- ☐ Recursos en préstec per centres educatius
- ☐ Recursos online per centres educatius
- ☐ Activitats de ciència ciutadana per Instituts i ciutadania
- ☐ Projectes d'Aprenentatge i Servei per Instituts
- ☐ Opció 6
- ☐ Opció 7
- ☐ Opció 8
- ☐ Opció 9
- ☐ Opció 10
- ☐ Opció 11
- ☐ Altres: _____

Com t'agradaria que el Consell Comarcal del Garraf fes arribar al vostre ajuntament l'oferta d'educació ambiental?

*

- ☐ Informació penjada al web del Servei de Medi Natural i litoral
- ☐ Document tipus power point/pdf per enviar per correu als centres educatius
- ☐ Genially
- ☐ Jornada de presentació anual de l'oferta d'educació ambiental
- ☐ Altres: _____

Comenta el que creguis que pot ser útil tenir en compte de cara l'elaboració del Pla d'educació ambiental del Consell Comarcal del Garraf.

La vostra resposta

5.2. ACTES DE LES REUNIONS AMB EL PERSONAL POLÍTIC I TÈCNIC DELS ENS LOCALS

TAULA DE SEGUIMENT DEL SERVEI DE MEDI NATURAL I LITORAL	21 DE GENER
Càrrecs tècnics i polítics dels Consell Comarcal del Garraf i dels 6 municipis de la comarca.	
En aquesta taula es va presentar el procés d'elaboració del Pla d'educació ambiental del Consell Comarcal del Garraf. En què consistia i que en breu començaria fase de participació amb els 6 municipis que formen part de la comarca. Es van recollir algunes opinions que es mostren al següent apartat.	
<u>Resum, conclusions:</u> - És important tenir en compte el que ja es fa als municipis i el que s'ofereix des de la Mancomunitat Penedès-Garraf per no trepitjar o duplicar recursos. - És important incloure la dimensió d'emergència climàtica o nou clima en les activitats que s'ofereixen. - És important afinar en les necessitats d'educació ambiental que té cada municipi dins l'àmbit temàtic de Medi Natural i Litoral	

AJUNTAMENT DE CUBELLES	12 DE MARÇ
Àlex Noheda (Regidor) Eva Escardó (Tècnica Medi Ambient) Pau Aguiló (DiBa) Teresa Vidal (CC Garraf) Alba Sanuy (Implícita)	

El suport que reben del Servei de Medi Natural i Litoral del CCGarraf és el “Volem la platja Neta” i l’APS Desembocadura del Foix”.

Ens expliquen que per ciutadania van fer el Festival EcoRitmes. Van tirar de recursos de Mancomunitat i Diputació. També amb el CAD de Vilafranca. Hi havia Pedalem pel Clima, una de Cuina Solar amb un hort comunitari i amb regidoria de gent gran. Taller d'aromateràpia, sortida guiada pel Foix, nius de tortuga amb el GEPEC, albirament de cetacis i aus marines (amb Cetàcea), campanya d'adopció, discjockey, gots de blat biodegradables i involucrar la restauració local. Es fa al juny. Amb la gent gran també es va fer un concurs de pintura de natura. També van muntar una exposició a la biblioteca amb uns tòtems i unes ulleres virtuals per visitar una deixalleria. Durant aquella setmana també es va anar fent moltes activitats.

Des de turisme hi ha visites guiades al Foix, tallers de GEPEC de la Tortuga i hi ha una zona bastant rica en nius d'abellerols i també fan una activitat.

Es va fer un projecte amb la Diputació per analitzar el potencial que té la zona per tema ornitològic (turisme de natura). El Foix té el potencial de posar-li un avistador i tenen intenció de lligar-ho amb ruta gastronòmica i valorar l'opció de quedar-se a dormir (càmpings, hostals, ...). Desembocadura del Foix, tenen clar que és únic i volen donar-li el valor que té.

Sembla que les activitats que s'ofereixen a centres educatius les gestiona directament el CCGarraf. Ells no n'ofereixen directament. Tenen clara intenció de fer èmfasi en el mar. També en la posidònia, fer algun tipus d'activitat. Tant a sota l'aigua com a barrera natural. Teresa comenta que és la protagonista de Volem la platja neta. Potser fer més èmfasi en conèixer-la i la importància que té per l'ecosistema litoral. Incorporar-ho en el mateix títol?

Teresa explica que cada any s'envia el catàleg a juny, setembre,no els demanen l'Ecobagul i seria alguna cosa a reforçar. L'Activitat de la Vinya a ells no els diu massa perquè no hi ha vinya. Els podria interessar fer activitats a la biblioteca, que a més està molt encarada al medi ambient.

Mirar Turisme de Cubelles perquè els interessa reforçar molt l'educació ambiental en aquest sentit. Sembla que també tenen unes rutes, que poden incloure murs de pedra seca, desembocadura,

Al costat de la zona dels abellerols hi ha la zona de custòdia. També hi havia mussols!

Lligar ocells, cetacis,ara al febrer comença el pas dels cetacis. Fer una combinada d'aus i d'observació de cetacis. Dofins també! que potser és més fàcil! Cetàcea també organitza sortides. A Vilanova també hi ha un catamarà. A Cetàcea surten també de sitges, de port ginesta. Potser vehicular tota aquesta necessitat de Cubelles amb el CEM.

És molt valuós tenir aquest festival de Medi Litoral. Les dues exposicions podrien encaixar diu Teresa.

[programa-ecoritmes-2025.pdf](#)

Resum, conclusions:

- potenciar la posidònia en alguna activitat de litoral
- Pensar en la biblioteca com espai per acollir recursos
- Incorporar els abellerols en alguna activitat. també els cetacis i el sistema dunar.
- Mirada en turisme sostenible

AJUNTAMENT D'OLIVELLA	12 DE MARÇ
Josep Raventós (Medi Ambient) Alba (Educació) Teresa Vidal (CC Garraf) Alba Sanuy (Implícita)	
Hi ha una sola escola-Institut. Els interessa algun programa per la Vinya; Els expliquem que ja hi ha un programa dissenyat. Les veus de la Terra. És un APS. Teresa creu que aquests dos es podrien potenciar. Hi ha un pagès que podria ser molt interessant aquí. Dins de l'APS. Potser hauria de ser fixe. Sempre amb aquest pagès. Es podria dissenyar un APS i fer prova pilot aquí. Pel que fa al format d'enviament del catàleg d'activitats del CC Garraf, és el mateix CCGarraf que l'envia a l'escola. Educació ens demana que el CCGarraf li faci arribar també a ella (Alba) perquè així l'Ajuntament pot valorar si utilitzar-lo en un altre lloc. Es podrien oferir al punt jove? La relació amb l'escola és molt propera, perquè només hi ha un centre! aleshores en el cas d'Olivella és més que tots tinguin tota la informació. Surt la idea de l'activitat "Amics amb potes, aletes i plomes". Adaptar-la al medi, fer-la directament a la natura propera i poder-la oferir també a la Llar d'Infants. Caldrà pensar quins materials poden acompanyar aquesta activitat si es fa a l'exterior. I pel punt jove? un dia a la setmana es proposa alguna activitat més dirigida. Teresa diu que el Volem la platja/muntanya neta potser els podria encaixar. El Josep ens explica que les activitats per ciutadania/familiar.....de vegades costen. Has de buscar el grup, per assegurar-te la participació. Teresa explica la BioGarraf. Aquí la fan al novembre i hi ha molta gent apuntada. És una passejada i no se sap el perquè d'aquest èxit, però caldrà aprofitar-lo. Fundació Miranda, hi hauria possibilitat de fer alguna cosa amb ells? Surt la idea de fer una reunió pendent entre Mancomunitat i CCGarraf. Per anar una mica de la mà.	

Presentar-ho a maig-juny. Però parlar de manera directa amb la Gemma de l'Institut-Escola. Fer-ho de manera més específica per tal que el centre educatiu conegui bé l'oferta.

De cara a la ciutadania, havien organitzat tallers de compostatge i donaven el compostador, i sempre plens. Però si han fet coses de residus tèxtils, res.....o alguna cosa de prevenció d'incendis....i buit. Fa una mica de por del què s'organitza.

Resum, conclusions:

- Potenciar l'activitat de la Vinya amb aquest pagès, tant APS com per la puntual de primària i ESO.
- Joan explica que té conveni amb Sergio, ramader. Seria possible ampliar i lligar una visita pràctica amb la ramaderia? Teresa diu d'anar-lo a veure. El ramat es queda a la Plana Novella.
- Fer aletes, plomes,per llar d'infants? però a pati o a bosc. Potser nodrir més l'Ecobagul i deixar-lo? repensar l'activitat i fer-la al medi.
- Ciutadania. Veure com va la Bio Garraf i si interessa, fer més coses de Biodiversitat.

AJUNTAMENT DE SITGES	12 de març
Carme Gasulla (Regidora de Medi Ambient, educació i habitatge) Xavier Garcia Marquès (tècnic de medi ambient) Ricard Vicente (tècnic d'educació) Bebe Muntaner (Cap de l'Àrea d'Educació) Imma Robert (Tècnica de Sostenibilitat) Pau Aguiló (DiBa) Teresa Vidal (CC Garraf) Alba Sanuy (Implícita)	
1. Quin suport rebeu ara del CC d'educació ambiental? Ara cada any s'apunten al volem la platja i la muntanya neta. Ara bàsicament treballen tema residus. Seria interessant que fos més de coneixement de l'entorn l'activitat, incorporant més aquesta part. 2. Centres educatius. Els hi sembla interessant treballar pedra seca? vinya? en el sentit de l'APS Veus de la Terra. Encara no s'ha estrenat mai. <u>Cal revisar-la i preparar-la per estrenar. No</u>	

només de lo generacional sinò des del gènere.

Aquí pagesos no n'hi ha. Però sí d'horts urbans,Aquí a Sitges tindria sentit encarar-ho cap aquí. També ramaderia. També pesca a Sitges! Potser a Sitges seria més fàcil "Veus del Mar", perquè queden 4 o 5 pescadors i estan molt localitzats al port.

Alguna cosa relacionada amb la Riera de Ribes. I també a la zona de les botigues. Tot un ecosistema dunar, es farà una intervenció per consolidar una nova zona humida. Estan amb el GEPEC i el corriol, està nidificant i tenint cries. El corriol petit. I és un espai poc conegut. Està protegit com el corriol camanegre.

A la zona de les botigues podria ser tant per les escoles com per la ciutadania? allò està sense explotar. Tens corriol, sistema dunar, invasores,es podria anar a veure un dia. A més és una zona en que a l'estiu hi ha molt moviment. I cal explicar-ho.

Visitar també Riera de Vallbona.

Aquí un tema és el de la regeneració de les platges. Es fan amb TR i es fan propostes molt interessants.

Tema energia? s'està fent una prova pilot amb la Biomassa fent un APS. "Joves del Garraf en xarxa per l'energia verda"

Tenen un projecte on estan fent coberta verda i els ha costat molt. Potser d'alguna manera es pot obrir a fer alguna cosa d'educació ambiental en aquest sentit? de moment encara no està acabat ni se sap com es podrà visitar la teulada.

Hi ha hotels d'insectes, bassa naturalitzada, tindrà unes càmeres que es podran veure amb uns links,de cara algun recurs online? s'hauria de buscar la manera de donar-ho a conèixer,

Una altra cosa que estan fent és un PARC CLIMÀTIC com a exemple de Refugi climàtic.

Incloure d'alguna manera el Canvi climàtic en les diferents propostes.

GUIA DE SUPORT EDUCATIU. <https://www.sitges.cat/serveis/ensenyament/guia-de-suport-educatiu>

Des d'ensenyament es fa aquest catàleg. Aquí ja hi ha les del CEM i les del CC Garraf. Això és un punt fort i que funciona. Per tant aquí no cal que la Teresa envii a les centres educatius! però sí assegurar que totes les del CC Garraf surten a la guia.

3. Ciutadania.

Tastets, amb adults, en diferents àmbits. 6 sessions de 1,5h. Es va fer una de Biodiversitat.

Tenen un projecte que es diu "Edunautes". Públic familiar en caps de setmana. Aquí els podria

entrar també alguna cosa, de cara a medi natural com aquest de Miralpeix que deien. Cada mes es fa 1. Fer alguna sortida de biodiversitat.

Educació ambiental al medi natural? es parla de Miralpeix com un espai amb moltes deixalles. Teresa explica que es fa a l'estiu una campanya amb un informador durant 2 mesos d'estiu. També es fan senyalitzacions per delimitar i donar valor a espais naturals clau.

APS zero residus a les platges es podria adaptar i desplaçar-se més als Colls i Miralpeix.

Tema refugis climàtics els pot interessar promoure de cara ciutadania. Tot i que potser és un tema que s'escapa de les competències del Servei de Medi Natural i Litoral.

Resum, conclusions:

- Veus del Mar, valorar d'incorporar.
- Interessa donar a conèixer zona Les Botigues, tant per escoles com amb ciutadania.
- Assegurar que les noves propostes del CCGarraf s'inclouen a la guia pels centres educatius.
- Valorar incloure tema canvi climàtic en les activitats. Com el Canvi climàtic està modificant l'entorn natural (sense caure en el derrotisme).

CANYELLES	23 de març
Rosa Huguet (Alcaldeessa de Canyelles) Teresa Vidal (CC Garraf) Alba Sanuy (Implícita)	
Incloure en el programa la informació que l'Ajuntament ja fa neteges del medi. Explicar-ho bé, reforçar-ho. L'Escola ha quedat contenta amb el Volem la Muntanya neta. Estan preocupats per tal que la gent entengui el perquè de la importància de separació dels residus. Valorar incloure en la recollida que es fa la separació de residus. Separar-los i explicar què se'n fa després.	

Afegir sobretot el tema municipal en les activitats. La feina que es fa des dels Ajuntaments. Seria reforçar la visió 4 de l'educació ambiental; la gestió ambiental.

Resum, conclusions:

- Afegir la categorització dels residus en el Volem la muntanya neta (si no es fa)
- Deixar clar que l'Ajuntament ja fa neteges, i que l'activitat és una tasca voluntària.
- Reforçar molt amb les propostes el que ja es fa al municipi.

VILANOVA I LA GELTRÚ	23 de març
Ariadna (Fundesplai) Sergi (tècnic Vilanova) Esther Toledo (tècnica) Teresa Vidal (CC Garraf) Alba Sanuy (Implícita)	
Ciutadania: Fem Biogarraf i Informadors ambientals Escoles: - Volem la platja neta. Funciona bé a Vilanova - Volem la muntanya neta - APS Desembocadura del Foix - APS Zero residus a les platges del Garraf (Ribes Roges?) Incloure "Joves del Garraf en xarxa amb l'Energia Verda" en el nou programa. Teresa Vidal explica: - proposta s'envia al Juny. També està al PAE. - Gairebé totes les peticions que entren es poden assumir. Entre la Teresa i les empreses.	

- Les APS la primera sessió la fa la Teresa a l'Aula. A camp tira amb el monitoratge. La part divulgativa la fa la Teresa directament. Valorar internament si hi ha algun punt que es pot fer autoguiat.
- Teresa proposa fer dos EcoBaguls amb el nou Programa, un per primària i l'altre per secundària.

El que es fa a Vilanova i la Geltrú ho explica l'Ariadna de Fundesplai:

Totes les escoles formen part de l'Agenda 21. Es fan fòrums amb EcoDelegats.

Artista que fa una obra que relaciona Art i Natura i es fa una exposició. Conviden a les escoles a presentar també.

Ara al maig hi ha com un acte més reivindicatiu.

També es fa una formació de docents que s'acostuma fer al Juliol. Hi ha formació de primària i secundària.

Al PAE, s'ofereix l'activitat del Corriol Camanegre (primària) i es fa a l'aula. Aquest any s'ha pensat una activitat per conèixer la Platja Llarga, i aquest any es farà amb 4 escoles.

Surten idees de parlar amb Cubelles per aprofitar les visites a la Platja Llarga combinades amb la Desembocadura del Foix. Així pot venir també gent d'altres municipis.

Aquestes són les dues activitats que s'ofereixen des de l'Ajuntament de ViG.

L'INS Cubelles cada any fa l'APS de la Desembocadura del Foix. Seria fàcil incloure el coneixement de la Platja Llarga. Això és allò que deiem de sumar. No només s'ha de visitar la zona del teu propi municipi. Cada municipi pot explicar a d'altres allò seu!

Amics amb ales, plomes....donar-li una volta i ofertar-la bé per fer-la a la natura propera que tingui cada centre.

És important que el programa del CCGarraf s'inclogui des de l'Agenda 21. Vincular-ho des de l'Ariadna de Fundesplai.

Des de Vilanova s'hauria de comunicar a la Teresa Vidal tot el que han sol·licitat des de PAE.

De cara al juny es fa una jornada a Masia d'en Cabanyes per tema Risc d'Incendis. La idea de ViG era explicar més la prevenció: evitar residus, no fer foc, conèixer l'ADF, ...

Es planteja fer jornades per 2-3 punts tema prevenció d'incendis. Conjunta amb l'ADF, activitats per a famílies, mostra de vehicles,

Estan desenvolupant una Agenda a nivell municipal de temes de medi ambient, de cara la ciutadania. Es plantegen posar un link a final de "Què està passant a la comarca?".

Fundesplai explica que hi ha una escola que té una freqüència de ràdio i estan pensant de treballar amb un Podcast.

Al maig ja entren les activitats al PAE. Per aquest moment caldrà ja tenir definides les activitats. Caldrà enviar-los el programa resumit abans. Aquest programa el fareu Teresa conjuntament amb CIRMARC.

28 d'abril. Trobada amb alumnat en fòrums. Primària. Hora a concretar. Ariadna li dirà a Teresa.

12 maig. Secundària. Trobada amb alumnat en fòrum. Li dirà a Teresa.

La formació de juliol es plantegen cap al 2-3 juny aprox.

Volem la platja. Veuen el corriol quasi sempre.

El tema que més surt és generar un recurs en aquesta línia! adaptar el Volem la Muntanya neta i incloure la participació de l'ADF i per la ciutadania! i fer pinya amb d'altres municipis que es trobin amb aquesta necessitat! Això és el que més els interessa. Potser afegir-ho al Volem la muntanya neta/platja neta. Fer afegit cap a la ciutadania. perquè les puguin demanar els Ajuntaments. Potser incloent alguna cosa de ciència ciutadana, per exemple. Pot estar bé.

Crear un recurs tipus així. S'haurien d'ajustar els continguts, parlar amb l'ADF Garraf i trobar l'encaix. A Vilanova els interessaria! es podria fer aquest any en el marc del Let's Clean Up Day! A Vilanova els interessa i podrien triar la zona!

tenen un grup de participació ciutadana (grup motor de periurbana).

Surt la idea d'incloure la Correspondència curricular en les propostes cap als centres educatius.

Resum, conclusions:

- Adaptar el Volem la platja/muntanya neta per la ciutadania, incorporant la prevenció d'incendis.
- Incorporar la correspondència curricular en el programa del CC Garraf
- Enviar la proposta d'activitats del CC Garraf a ViG cap al maig per incloure-la al PAE. És interessant que l'Ariadna de Fundesplai conegui bé la proposta per poder-la explicar bé al professorat.
- Valorar el coneixement de la Platja Llarga en l'APS de la Desembocadura del Foix, per sumar.
- Valorar repensar els Ecobaguls i fer-ne un per primària i un altre per secundària.

**AJUNTAMENT DE SANT
PERE DE RIBES**

23 de març

Tècnica de Medi Ambient
Teresa Vidal (CC Garraf)
Alba Sanuy (Implícita)

El suport que reben actualment del CC Garraf és la realització d'APS ambientals i de la Biogarraf.

Els no ofereixen directament activitats als centres educatius. Tampoc n'ofereixen a la ciutadania.

Els temes relacionats amb l'entorn que des de Sant Pere de Ribes trobarien més interessant treballar son: Impactes del canvi climàtic en l'entorn natural, Connexió, cura i respecte per l'entorn natural

Respecte el tipus d'activitats que troben més interessant que s'ofereixin des del CC Garraf son: Activitats amb monitoratge per centres educatius, Activitats de ciència ciutadana per Instituts i ciutadania, Projectes d'Aprenentatge i Servei per Instituts.

Pel que fa a la manera que troben més interessant per fer arribar l'oferta als centres educatius/ciutadania és amb un document tipus power point o pdf.

Resum, conclusions:

- Afegir propostes de ciència ciutadana en algunes de les activitats amb ciutadania.
- Incorporar els impactes del canvi climàtic en l'entorn en alguna activitat.
- Mantenir el format del programa d'activitats en pdf.

5.3. MODEL D'ENQUESTA PER ALS CENTRES EDUCATIUS

Centre Educatiu:	
Nom Activitat:	

Moltes **gràcies** per participar a l'activitat, desitgem que hagueu gaudit!! Agraïm contesteu breument les següents qüestions, per a poder millorar les activitats. (1 = molt negativament / 10 = molt positivament)

1. Com valoreu el contingut de l'activitat?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

2. Creus que l'activitat complementa el treball que realitzeu des de l'escola?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

3. Allò que heu treballat és aplicable a la realitat de l'escola?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

4. L'educador/a ha realitzat l'activitat de manera adequada?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

5. La comunicació amb l'empresa/administració ha sigut adequada?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

6. Valora globalment l'activitat.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

7. Què és allò que MENYS t'ha agradat?

8. Què és allò que MÉS t'ha agradat?

5.4 PAUTES METODOLÒGIQUES PER AL DESENVOLUPAMENT DE LES ACTIVITATS D'EDUCACIÓ AMBIENTAL INCLOSES AL PLA.

A partir de les fonts educatives descrites es proposen en aquest apartat algunes pautes metodològiques que poden guiar les activitats incloses en el Pla.

a) Element introductori cridaner (ganxo)

Es tracta d'utilitzar algun element visible que presenti el tema a treballar i cridi l'atenció dels i les participants. L'objectiu és fer centrar l'atenció i promoure les emocions positives en vers allò que anem a fer.

b) Explicacions curtes

La idea és que les explicacions sempre vagin acompanyades de suport visual, i que els infants puguin veure (i de manera ideal tocar) allò que la persona educadora està explicant. Es recomana evitar parlar molta estona d'alguna cosa que els infants no tinguin davant. És recomanable que les explicacions siguin breus i concises, de menys de 5 minuts, i deixar la resta del temps per a preguntes o per a manipular el material presentat.

c) vocabulari planer i adaptat a l'edat

Es pretén que el discurs emprat a les explicacions sigui clar i concís, evitant l'ús de tecnicismes per tal de mantenir l'atenció dels infants. És preferible que entenguin el concepte a transmetre que no pas que recordin els noms exactes i els detalls del que s'està explicant. La idea és que si creiem que és important fer servir el nom tècnic en un procés, es pugui explicar o traduir què vol dir allò amb llenguatge planer.

d) Afirmacions enlloc de preguntes

Sovint en activitats dirigides que requereixen d'una part d'explicació al grup l'atenció dels alumnes es va perdent perquè es fan preguntes que donen lloc a múltiples respostes i el discurs es va tornant cada cop més vague. Per exemple, si volem parlar de la Posidònia oceànica i comencem preguntant:

- *Sabeu què és la Posidònia oceànica?*

Aquesta pregunta dona lloc a múltiples respostes. Molts infants volen parlar i desenvolupar la resposta. A més, la resposta pot anar o no encaminada al que es vol explicar a continuació. Com que treballem amb ràtios molt altes els infants que en aquell moment no tenen la paraula (tota la resta) van perdent interès i cada cop es fa més difícil mantenir l'atenció del grup. Provarem simplement introduït el discurs així:

- *Segurament algun cop heu a la platja una mena de plantes seques de color marró, doncs aquestes viuen a la part de sota del mar, les veiem vives com unes fulles de color verd que filtren l'aigua; es tracta de la Posidònia oceànica.*

e) Contacte visual

Durant les explicacions en gran grup, s'intentarà ubicar els infants i adults en rotllana o semicercle. Aquest format permet que tothom se senti en el mateix lloc que l'altre, que tothom pugui veure el que l'educadora presenta o mirar a qualsevol infant que pregunta. D'aquesta manera evitarem tensions perquè algú no hi veu el que es mostra, o pèrdua d'interès perquè no veus la cara de qui parla, etc.

En la mateixa línia i quant l'espai així ho permeti, s'intentarà que el grup segueixi a terra. Quan els infants estan asseguts no tenen tantes ganes de moure's o d'empènyer el company per veure-hi millor. Així evitarem tensions innecessàries i l'estona d'explicació podrà ser breu i agradable per a totes les participants.

f) Combinació de diferents canals d'entrada d'informació

Sempre que sigui possible es promourà l'ús de diferents canals d'entrada d'informació durant les explicacions. Així doncs, si s'està presentant l'esquelet d'una sípia es pot explicar com és (canal verbal), mentre es mostra l'esquelet (canal visual), i al final es deixa tocar, anar passant l'esquelet en rotllana (kinestèsic). D'aquesta manera estarem arribant al màxim d'infants, doncs cadascú tindrà més facilitat per un dels 3 canals d'entrada d'informació.

g) Tancament pràctic

Aquesta part és la que fa que l'activitat s'incorpori dins les persones com a nou aprenentatge i/o com a canvi en les maneres de fer quelcom. Seguint els fonaments de l'educació viva on s'intenta que hi hagi moments "de fora cap a dins" (presentació de nous conceptes i idees) i de "dins cap enfora" (incorporo a la meua manera el que he après, decideixo què faré amb aquest nou aprenentatge), aquesta darrera part ha de permetre portar a la vida de les persones un canvi.

**Diputació
Barcelona**

**Àrea d'Acció Climàtica
i Transició Energètica**

*Gerència de Serveis d'Acció Climàtica
C/ Zamora, 73*

*Edifici Bogatell
08011 Barcelona*

*www.diba.cat/mediambient
@AccioClimaDiba*